

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ నంబర్ నవంబరు నెల 25-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౧౯౫౭
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY, 25th NOVEMBER 1929. } No. 195
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర కార్తీకమాస బహుళ నవమి

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మాన్యును. నాయుపుపోట్ల
తావును. పొర్బుపునొప్పల బారదోలును.
బొట్ట బోగొట్టును. బెడుతుల భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గునుత్తగించును.
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే యెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పలకు
నంజీవివంటిది
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
శాసము కలుగజేసె.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బె 1-కి రూ 0-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది
అమృతాంజనం : పో
6, 7 తలుకెట్టివీధి, మద్రాసు
శ్రీ
109, ఫోరోడ్డు, ఫోర్ట్, బాంబే.

ఇది వరలో మాతోలానా దేవి
చేసినవారి అభిప్రాయమును గమనించితిరా?
మేము తయారుచేయుచున్న పలుకముల పప్పుర మెంట్లు విదేశీసరకులకు
బంధించినవనియు, అమోఘమైనవనియు, ప్రజల ఆహారము బడసినదని తెలిపి
పదేపదే పెద్ద ఆర్థరుల నిచ్చుచుండుటయే మావరకు శ్రేయతకు ప్రజల నిదర్శనము.
ధరలు తగ్గించబడినవి. స్వదేశాభిమానమును క్రియార్థపరముగా చూపుడు.
డిపో:- 56, బందరువీధి, మద్రాసు.
దె ఈస్టరన్ కన్ ఫెక్షనరీ మార్ట్, 16 ఆదియప్పనాయక వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లిమిటెడ్, మచిలీపట్టణము.
ఫి క్స్ డి పా జి ట్లు
యా దిగువ రేట్లకు పుచ్చుకొనబడుచున్నది.
12 నెలలకు, 100-కి సం|| రు 6/- చొ||
24 " " " రు 6 1/2/- చొ||
36 " " " రు 6 3/4/- చొ||
తక్కువ కాలమునకు మాడ డిపాజిట్లు పుచ్చుకొనబడును, వాటిపై రేట్ల వర్తన రావలయుములకు
బ్యాంకునకు వ్రాసిన తెలియగలదు.
భో|| పట్టాభిశీతారామయ్య, డి. యస్. శాస్త్రి, ఎం. ఎ., నర్స. ఎ. వి. బి.,
బి. ఎ., ఎం. బి. అండ్ సి. యం., మేనేజింగు డైరెక్టరు. సె క్రట రీ.

శ్రీ లక్ష్మీజ్యాయలరీ కంపెనీ, బెజవాడ - ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.
కల్పి కాదు. మోసము లేదు.
మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజాలు, మెడగొలుసులు, రత్న
ములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కార్లగొలుసులు, బం
గారు వెండిగొలుసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధ
ముగ్గా నుండును.
సజ్జనుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరిలకు, చక్కని పనితన
మునకు గృహంట్టి. 116
నచ్చనివస్తువులను తిరిగితినికొందుము. సంపూర్ణత్వప్రదించుటయే మాప్రదేశ్యము.
బంగారువెండివస్తువులమీద ఎంగ్రేవింగ్ నగిషిపనులు చేయించి యివ్వబడును.
ప్రాప్తైటరు:- ఎర్నే ని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

VOLKART BROS ENGINEERS
ఆర్కీనియన్ వీధి, మద్రాసు.
ప్రదర్శనగదులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు :
కొత్తతరగువేట, బెంగుళూరు.
వెస్టుమెయిన్ వీధి, మధుర.
అవనాపిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.
వాలకార్డు బ్రదర్సు, ఏజెన్సీ, బెజవాడ.

విన్నపము
మీకు ప్రకృతమైన ఆయుర్వేదవేదములు కామసిని
కొనుటకు నెంట్లతో ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయండి. శరీర
బాధ్యమునుగూర్చి, ఏసలహాకావలసినను మాకు వ్రాస్తే తగు
కౌమధమును నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకనారి మాతో పరి
చయముచేసిన మీకే తృప్తినిచ్చును. కేటలాగు ఉచితము. 1
ఆర్డరనాయనకాల, ముక్త్యుల (కృష్ణ)

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

గౌరవనీయ శ్రీమంతుల సుబ్బారావు
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.
మా నేడ మెంటు కు ప్రముఖము

తెలివిగను చేయబడును బలమైన డివిడెండ్.

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో అత్యంత ప్రఖ్యాతిని పొందిన ప్రైవేటు కంపెనీ. మాత్రం కట్టుబడినది. పాలనీ డివిడెండ్లుగానే విడుదల చేసి, అనియతముగా విడుదల చేయబడినది. ఇందుకు కట్టుబడి యిచ్చివేయును. కట్టుబడి నిర్బంధములు లేవు. తీర్మానము యిచ్చుచును.

భీమా చేయబడిన వారున్నా ఏ జంట్లుగావుండుటకు వలయునట్టి పెద్ద మనస్సులను అప్పికేషన్లు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసుకొనుడు.

టి. వి. రాఘవయ్య యన్వయర్,
హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజెంట్,
నార్తల్ సర్కారు, బెజవాడ

ఒక ఆదర్శ నియమైన సహకార పద్ధతి

మీ వర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య
యెట్టి మున్నగువాని నిమిత్తము
వడ్డీ లేకుండా ఋణములు

రూ. 5,000 వరకు.
ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు
చేయవచ్చును

ప్రతి కుటుంబము కు 1/- మాత్రమే

ఈ క్రింద ప్రకృతము లింగీ భూమి ప్రాంతములను.
అడ్మినిస్ట్రేటరు ఫారము కొరకును, తదితర వివరముల
కొరకును అ. 0-4-0 తపాల బిల్లులను పంపవలెను.

A. P. VINE & Co.,
Marketing Agents,
Rerozepore Cantt (Punjab.)
తెలంగాణ ప్రాంతములకు మొదలగు ఏ. పి. వై. అండు కో
స్టోర్స్. మొదలగు ఏజెంట్లు
హైదరాబాద్, 222. ఫోన్ నెంబర్, పంజాబ్.

ఆటల పరచుట

హానీక, శరీర సంబంధ కత్తులు అటంకపరచబడిన దయచేసి

కామశాస్త్రమును

కవిత్వము

ఇది ఆరోగ్యము, సంపద, అభివృద్ధి వగైరాలకు వారి
చూపును.
ఇది మాత్రం మాత్రమే చూపబడును. దయచేసి
ఇది మాత్రం మాత్రమే చూపబడును. దయచేసి
ఇది మాత్రం మాత్రమే చూపబడును. దయచేసి

చంద్రా నర్సరీ లోను. తెలంగాణ ప్రాంతము
కవిత్వము అంట్ల విమర్శ, వాగ్విమర్శ, చక్కెర
దయచేసి 7. ఆము, కామము, అంజనము, అంజనము, గులాబి,
త్రావెలు, పూలచెట్లు దయచేసి 8. స్వచ్ఛత కర్మాగారము, పూల
కర్మాగారము, స్వచ్ఛత కర్మాగారము, స్వచ్ఛత కర్మాగారము, స్వచ్ఛత
కర్మాగారము 2. Ditto 12 పాకెట్లు వ 1. కర్మాగారము దయచేసి.
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

అమృతమునకు సేద్యముగానున్నది

కమలినీ అంట్ల జాహంగీర్ మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200
రకములను యితర ఫల, పువ్వు, పత్రములు అమృతముగా
నీర్ధముగా నున్నది. కామలినీ అంట్ల జాహంగీర్
కామలినీ అంట్ల జాహంగీర్ జాహంగీర్ జాహంగీర్
కామలినీ అంట్ల జాహంగీర్ జాహంగీర్ జాహంగీర్

గవర్న మెంటు కెలెండరుములు

1930 సంవత్సరమునకు (ప్రభుత్వ పత్రము)

అన్ని ఆదివారములు	
ఆంగ్ల నూతన సంవత్సరాది	(1 జానవరి బుధవారము)
25 దీపావళి సుఖవారము	(క్రిష్టమను దినము)
గుడ్ ఫ్రైడే	(18-వ ఏప్రిల్)
వైశాఖ ఏకాదశి	11-వ జానవరి శనివారము
భాగ్యపండుగ	12-వ జానవరి సోమవారము
సంక్రాంతి	14-వ జానవరి మంగళవారము
మహానవరాత్రి	26-వ ఫిబ్రవరి బుధవారము
రంజాను	3-వ మార్చి సోమవారము
తెలుగు సంవత్సరాది	31 మార్చి సోమవారము
ఈశ్వరు	19-వ ఏప్రిల్ శనివారము, 21 సోమవారము
బక్రీదు	10-వ మే శనివారము
ఎంపైరుడే	24-వ మే శనివారము
సార్వభౌముని జన్మదినము (ముందు తెలుపుచున్నది)	
మిలాదినబి (బారానఖత్)	8-వ ఆగష్టు శుక్రవారము
క్రాంతి పూర్ణిమ	9-వ ఆగష్టు శనివారము
శ్రీకృష్ణ జయంతి	18-వ ఆగష్టు సోమవారము
వివాహ కవచి	27-వ ఆగష్టు బుధవారము
మహాలయ అమావాస్య	22-వ సెప్టెంబరు సోమవారము
విజయదశమి	1-వ అక్టోబరు బుధవారము
దీపావళి	21-వ అక్టోబరు మంగళవారము
దీపావళి	26 శుక్రవారము
దీపావళి	27 శనివారము
దీపావళి	30 మంగళవారము
దీపావళి	31 బుధవారము
ఆరవ సంవత్సరాది	13-వ ఏప్రిల్ ఆదివారము
మొదలగు	8-వ జూన్ ఆదివారము

(2) ఈ క్రింద వ్రాయబడిన దినములలో చెన్నరాష్ట్ర మునందలి ప్రభుత్వ కార్యాలయము లన్నియు మూయబడును. కాని 1. కర్మమృత్యునకు, 2. కర్మనీతిని, 3. జనరల్ స్టాంపు

ఆఫీసులు మాత్రము 11 గంటలనుండి 1 గంటవరకు తెరువబడి యుండును. —
ప్రతిమాడవ తేదీవారము
జనవరి 2-వ తేదీ గురువారము
ఈశ్వరు 17-వ ఏప్రిల్ గురువారము 22 మంగళవారము
క్రిష్టమను దీపావళి 24 బుధవారము 29 సోమవారము.

శూలనొప్పి
త్వరతో
కుదురును

పసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారూ వ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నీళ్లు త్రాగినప్పుడు కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుదున్నారు. మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైన దీనిపైనే గడచిన అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనొప్పి, అతి సారము, ఉదయమునందు గలగు తిమ్మిరివాయువు మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.
అకస్మాత్తుగా గలగునట్టి వ్యాధులకు చేంబర్లెన్స్ శూల నొప్పి అతిసారనివారణి ఎప్పుడును దగ్గర చేతావలిగా నుంచు కొనవలెను. ఏలనగా శూలనొప్పి, తిమ్మిరివాయువు కలరా, అతిసార మొదలగునవి తేలుచుగా ఉన్నట్టుండి అధికమగు చున్నది.

చేంబర్లెన్స్ శూలనొప్పి నివారిణి
CHAMBERLAIN MEDICINE Co,
Des Moines, Iowa U. S. A.
ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతినించిన దివ్యవృద్ధి. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నుణ విచ్చును.

శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూర్వీకమున నివారిణి.
కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారిణి

తరుణము మించిపోకమునుచే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగు శ్రద్ధ వహింపుడు.

శంధ్రులు చువ్వెనతో ఉడివచ్చునంతవరకు ఆలసితవడు శంధ్రులు చెడిపోవుటకు ఆది అంత్యదో యని గ్రహింపుడు.
కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డ్
దీని నేటినుండి ముందుగా రంజింపుడు.
తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి
దివ్యామృతము
శంధ్రులను కాంఠిహీనముగాను, విట్టిపోవుట విధి గుగా నుండునుండి రక్షించి వట్టుచున్నవలె, నువ్వెండ్రుకలను నిగనిగలాడించును. ఈనులభవదలని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ శంధ్రులకు లెక్క త్వరలో అందముగా వెలుగునో, తలకు చల్ల నవమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ శంధ్రులకు నెట్లు అధి క్యము గలుగజేయనో గుర్తింపుడు. ప్రతికట్టుకములోను, పల్లెలోను, దుకాణాదులందరినీ, వరుస ప్రవృత్తుల లక్ష్యవారలందరినీ దొరకును. మీరూ యితర ములయొద్ద కొనుగట్టుడు, కామినియా ఆయిల్ ను చూచి మరీ కొనుగట్టు.
పీసా 1-కి చు 1-0-0; పాక్లెట్ 0-5-0 ప్రత్యేకం. పీసాలు 3-కి చు 2-10-0; పాక్లెట్ 0-12-0.

పీ టో డి ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్)
కొనుట ముఖ్యము.

మీదుకులమీదగాని, కేలు దుమలమీదగాని రెండుమాడు చుక్కలు అమోదితము లేకు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైటీపువ్వుల పరిమళములను, నెవజల్లి పట్టుచున్న. పెండ్లిపమయములందు అంతుతలందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోడెక్ బహారో పచ్చ చుక్కయు కానరాదు. నేడే ఒకపీసాను కొని, కాని అచ్చుతరచునూ లనుభవించు.

1/2 కొమ్మ పీటోడెక్ బహారు	చు. 2-0-0
1/4 " "	" 1-0-0
1/8 " "	" 0-10-0

నమూనానీసా రెండణల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పరిమళమును.
సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
285, బామ్మమరీడు మార్కెట్టు, బాంబాయి. నెం. 2.

జాబులు

వైట్స్ సంఘము

వైట్స్ సంఘమునకు సహాయకముగా విచారణ చేయుటకు ఏర్పరచబడిన చెన్నై వైట్స్ ఉపసమితివారు నియమింపబడిన ముద్రాపత్రము ఉపయోగించి వారసముగాని కార్మికులకు అవసరమగు సవరణల కర్తవ్యము తెలియజేయుటకు టుచే వారిద్దానే మనఃపూర్వకముగాను, సత్కృతముగా వారితో కలిసిమెలిసి పనిచేయుచు వారి బాధములకొరకే పనిచేయుచుండిన సరియైన ప్రతినిధిని నియమించవలెనని చెన్నై పురి పంచుక పక్షక సంఘము (మదరాసు ఆయిల్ మెన్సు) వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నది.

యస్. సతేశ మొదలియార్
కార్యదర్శి.

వలూరు, అన్న, వస్త్ర, వైద్య, విద్యాదాన
సమాజము

ఈ సమాజమున వస్త్రదానం శాశ్వతనిధి ధర్మము కాతాకు రు 8997-8-0 లు నిల్వలయు. ఇందుకు వడ్డీ రు 215-00 లు వరకు మాత్రమే పెచ్చినది. వస్త్రదానమునకు 15 డిలించు లేదిన ఘనము 3000 మూడువేలమంది వీడజనులు పెచ్చెదరు. గత సంవత్సరము 820 మంది వీడజనులకు వస్త్రదానము జరుగబడెను. ఈ సంవత్సరం వస్త్రదానము విరివిగా జరుగుటకు కేక్యానునారం దాతలు దర్శము యిచ్చి రసీదులు పొందగలరు. వడ్డీనిబట్టి ధర్మము జరుగుటకు శాశ్వతనిధి ధర్మము రు 10/- పదిరూపాయలు లగాయకు యిచ్చిన రసీదులతోపాటు పట్టాబహుద యివ్వబడును. ఎల్లరు సహాయపడ కోరెదము.

మద్దల వెంకటచిన్నరాజు,
వైస్ ప్రెసిడెంటు.

వివాహ-పట్టము - భౌతిక రక్షణము

కాసన ధిక్కారమునకు ప్రతిఘటించు.

ప్రభుత్వము వారామోడించిన ఈ పట్టము ప్రింట్ చేసెనుండి అనులు జరుగునని నిధులనును కొనుపూర్వార్వాప్రియులు, కాసనోల్లంపునకు గడంగుడని ప్రజల సుప్రకేతనముచున్నది. ఐతే బిల్లునుసరించి కాసనానుక్రమము ప్రభుత్వమును తెలియరానప్పుడు ఉల్లంఘన బలవత్తరమై కాసనాకుండుట స్పష్టము. అప్పుడు కాసనతిరక్కారము నీటి బంగ కానోపు. చట్టములబరిగిన దాని, ఆప్తవర్ణావివాహము లెల్ల పూర్తిగా పోయితీరవలెననిగాని, మానిపోవునని గాని నేనూహించ జాలను. అట్లగుటకు కొంత వ్యయం ఉండవలయును. కాసన మునుసరించని ఏప్రిల్ నెలనుండి జరుగు బాల్య వివాహములలో 200/0 వివాహములనే విచారణకు తెచ్చిన కాసనోల్లంపున పోరాటము తగ్గవచ్చును. 100 రూ. ధరానత్తునిచ్చి ఎన్ని కేసులు విచారణకు తెచ్చుట టింగించిన ఆంత సంక్షోభము, ఆందోళన, కిష్టలహాకారము కానరాదు. ధరానత్తునిచ్చువారెల్ల బిల్లుకు సుముఖులై యుండురుగా! బిల్లు ఆచలు వీరిపై ఆధారపడి యుండును, నేర్పుతో పిలేస్యవహించిన కాసనానుసారము ప్రౌఢా వివాహములు జరుగుచు ఆనతి కాలములో బాల్యవివాహముల సరికట్టగలదు. చట్టానుగా వివాహములెల్ల అనుకూలములలో కాసనోల్లంపునకే మార్పు తేయాలనొసగి కల్లాలముదయించు. నాయకు లిందుకై విచారించుడు గాక.

ప్రహరాజు సన్యాసిరాజు
మకాం: బత్తిలి.

ఒక లేఖరి కావలెను

తైమ్స్ పేటింగునందు మంచి నేగము గలిగినట్టియు, అంగ్లభాషనుండి ఆంగ్లమునకు ధారాళముగాతర్జుమా చేయగలిగినట్టివారు మాత్రమే స్వదస్తూరితో దరఖాస్తులను ఈదిగువ వివాసమునకు తయారుపె పంపుకొనవలెను.

A. D.
C/o Andhrapatrika,
P. B. No. 212, Madras.

గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగులసభ
సర్వారాధనలలో ఈ నెల 28 న తేదీన జరుగును

మీరు చెల్లించు వైకమునకు తగిన

అర్హతలు

మీరకు సమ్యక్మైన దుకాణములో యని మీరు నగలను కొనుటకుముచేచుకొని విచారించి, దీర్ఘకాలమునుండి ప్రజలారాధము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణమునందే చేరముచేసి, సెడుక చిలపించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిజేందిన ఈదిగువనకు మునకే దయచేయుడు.

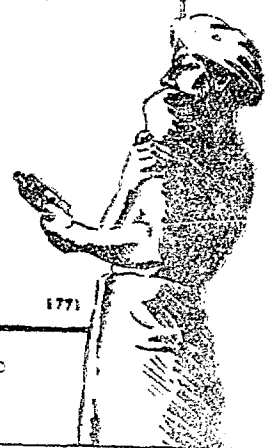
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కందనోప్పలకు

బాధ ఎట్లానచ్చిన సరే ధరవా లేదు. ప్లాస్ట్ లినిమెంటు, రక్తము గడ్డకట్టుటవలన గలిగెడు బాధను తొలగించును. రక్తమునకు శీఘ్రశక్తిని గలిగించును. బాధ నివారణముగను.

ప్లాస్ట్ లినిమెంటు
బాధను తొలగించును.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 55,000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోవైందు వెల రు. 3-4-0 లు. భన్తప్రదీపిక - ఇందు సమస్తభవిషములు కుడిచేసి భస్మములుచేయు యూనాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. వెలం 1-5-0 రు 500 ల కిమ్మకుగలభస్మముకూడ గలదు. క్యాలికోవైందు వెల రు. 2-0-0 రు. రెడ్డి పోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

వాసక వరబత్తు

దగ్గులకు, జలుబుకు, సుప్రసిద్ధమైన నినారణి

వాసక వరబత్తు మిక్కిలి కఫహరమైనది, రోగములచే గలుగు ఈదులకు గుణమును గలిగించును. దగ్గును తగ్గించి, స్వచ్ఛగా కఫమును త్రోసివేసి, రొమ్మునందు గలుగు బాధను పోలించును. రొమ్ముపడికము న్యూమోనియా వ్యాధులకు ఇది ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చుచున్నది.

ఈ నూదిరిగానున్న అనుకరణములను చూచి మోసపోకుడు.

BENGAL CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS Ltd.,
15, COLLEGE SQUARE, CALCUTTA.

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును ఆనేకయోగ్యతాపత్రకలు పొందినది. వెల చట్టి 2-4-0 డీవి కనుపానం చందనతైలం బొమ్మ 3-0-0 రెండును ఖమ్మంలో 5-12-0 సుధాసారము, నవాయికి రాజోషధము. సీసా 4-0-0 గంధర్వహార్షసీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

9-వ రెడ్డిజనమహాసభ - కడప

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కె. కోటిరెడ్డి యం. యల్. సి. గారి ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము

అన్నదాతృత్వం రెడ్డిలకు సహజదర్శనం! ఈ మహాసభ సన్మానసంఘ ప్రాతినిధ్యమున మీకు వృద్ధులూర్వక స్వాగతమును మొనర్చగలిగిన నాభాగ్యమే భాగ్యము. పనిపాటలను పాటింపక బహుమార్గ న్యాయప్రయాసల సరకుగొనక సంస్థాన్యత్వమే పరమావధియని నింది సంస్థాన్యత్వము పెంపొందింప విజయముచేసిన మీ కెల్లరకము భగ్యవాదములు. మిమ్ములకు తానురాగముతో నాహ్వాన మొనరింపి మాశక్త్యనుసారము ఆతిథ్యము యిచ్చువట్టి, లోపములనున్న తమింజురనుటకు యంతకాలముగ జాగ్రత్తైన మామండలమును శ్రోశీవుచ్చక ఆసంఖ్యాకులను రెడ్డిభూమిలచే నిండిన ఈమహాసభయే నిదర్శనము. నూతన శ్రీ లోపముచే మీకు తగిన సౌకర్యములు చేపూర్వక భావించినా సంఘముచైగల గాఢప్రేమచే పరమేశ్వరముతో మాస్వల్ప ఆతిథ్య సత్కారములను స్వీకరించి మమ్ముల కృతార్థుల చేయవలయునని ప్రార్థించుచు రెడ్డివంశ శిఖామణులగు మీ కెల్లరకు మరయొకసారి స్వాగతసంబర్హము గావించుచున్నాడను.

కడపమండల చరిత్ర

క్రీస్తుకము నాలుగువందల సంవత్సరములకు మునుపు యీ మండల చరిత్రమును నిరూపించుటకు ఆధారములు లేవయ్యెను. అప్పటినుండి యీమండలమును వారించిన పల్లవులు, చోళులు, రాష్ట్రకూటులు, వైకుంఠులు, కాకతీయులు లోనగు రాజులు వెరుసగ పాలించిన పీఠప పదునాలుగవ శతాబ్దములో ఢిల్లీ చక్రవర్తులకు మహమ్మదీయులకు లోబడి అటవీమీటట విజయనగర సంస్థానముల స్వాధీనమున వచ్చి నున్నారు. రెండువందల యేబది సంవత్సరములు వారి ప్రతినిధియగు ఉదయగిరి నంద భాగ్యవతిచే పరిపాలింప బడినది. విజయనగర రాజులకు సామంతులుగను మిమ్ముల స్వతంత్రులగు పదునైదు పదునారు పదు నేడు శతాబ్దములలో మిట్టిరాజులు కడపమండలములో తూర్పు భాగమును పాలించిరి. వీరి అనేక తటాకములను నిర్మించిరి. ఈ మండలములో అన్నిటికంటె పెద్దదియగు బద్వేలిచెరువు వీరు త్రవ్వించినదే. వీరు అనేక ఆగ్రహారములను యిచ్చియున్నారని యిచ్చియున్నారు. వీరి సంతతివారు యప్పటికిని యున్నారు. యీమండలములో మిగతభాగమును - గోల్కొండ నవాబుల తరపునను, స్వతంత్రులుగను కడప నవాబులు పాలించిరి. వీరిలో మొదటివాడు అబ్దుల్ నబీఖాన్, పదునేడవ శతాబ్దము నున్నమున రాజ్యమునకు వచ్చినట్లు కాన్పించుచున్న కిలో కడపటివాడు అబ్దుల్ ఆలీఖాన్ 1780 పదిహేడువందల యేను బదియవ సం॥లో హైదరాబాద్ జయింపబడెను. హైదరాబాద్ యీ మండలమును తన బానిసరచయగు గుర్రంకొండ నవాబుకు ఆప్పించి మైసూరుకు వెడలిపోయెను. ఆపిమ్మట కొంతకాలము యీ మండలము మహారాష్ట్రకును, టిప్పుసుల్తానునకును నైజామునకును యధములు జరుచుచున్నందున అల్లంకల్లోలముల పాలయ్యెను. పదునెనిమిదవ శతాబ్దాంతమున నైజాముచేతికి పాలయ్యెను. పదునెనిమిదవ శతాబ్దమున 1800 పదునెనిమిదవ సం॥లో హైదరాబాదు సంధిలో నైజాముగారు యంగ్లీషు సైనికుల శిరమున కై బ్రిటన్ కారతమువారికి యీమండలమును తదితర మండలములతో దక్కుచేసిరి.

పూర్వము కడపమండలము మీదల విశాలమైన ప్రదేశముగా నుండెడిది. యిప్పుడు కర్నూలు జిల్లాలో చేరిన కడప మార్కాపురము తాలూకాలను చిత్తూరుజిల్లాలో చేరిన పుంగునూరు మనవపల్లి, వాయికొండ తాలూకాలను, అనంతపురముజిల్లాకు చేరిన కడపతాలూకాయును ఒకప్పుడు యీ కడపమండలము నకు చేరినవే. ఇది, వాయికొండ, మనవపల్లి తాలూకాలు యీమండలము కడపమండలమునుండి వేరుచేయబడినవి. యిట్లు క్రమక్రమము యీ మండలము పూర్వవైశాల్యమును గొలుపొందినది. ఆగోగ్యమునకును చల్లదనమునకు మిక్కిలి ప్రసిద్ధిగాంచిన మనవపల్లి ఇందుండి తొలగింపబడినది. వేదతత్వమును ఆనుభవప్రార్థకముగా సాధించి దానిని నిర్వచనముగా ప్రపంచమునకు అద్వితీయమైన కవిత్వ శక్తితో అచ్చ తెలుగునందు చాటించిన మన కులస్వామి చేసినయోగిండుడు సమాధిచెందెనని చెప్పబడు కట్టారపల్లెయు యీ మండలమునందే వేరైనది. దా నం తే సి యీ మండలమునకు వైశాల్యమును గాక ప్రఖ్యాతికి సహా మిక్కిలగలిగినది చెప్పకతప్పదు.

ఈ మండలమునందు శేషులము, కలిగింప, సాల కొండలను పర్వతపంక్తులును, కుండు, చిత్రావతి, పాపన్న, సగి లేడు, బాహుళ మున్నున ఉత్తరములతో చేరిన ఉత్తరసివాకిని యీ మండలమునకు వస్తి చేయబడినది. ఇందు పుణ్యక్షేత్రములును పెక్కులు గలవు. అందులో యీ కడపపట్టణమునకు సమీపముననున్న పుష్పగిరి యొకటి. అది పినాకిని గట్టువీడ

వన్నది. యందు చెన్న కేశవస్వామి యాలయమును, శివాలయమును గలవు. అనేక యాత్రీకులు యీ క్షేత్రమును దర్శించుచుందురు. యిక్కడికి యిరువదిమైళ్ల సమీపమున నున్న ఒంటి మట్టగుండు కోదండరామస్వామి యాలయమున్నది. ఇందు సీతారామలక్ష్మణుల విగ్రహము లొక్క. రాతియందే ఆతిథ్యముతో చెక్కబడినవి. ప్రఖ్యాతిపొందిన బమ్మెరసోతన మహా కవి యందు నివాసము చేసినట్లు చెప్పుదురు.

గ్రాద్దుబూరు సమీపమున రామేశ్వర నామ ప్రసిద్ధక్షేత్రమున్నది. దక్షిణ రామేశ్వరమునకు పోబాలివారు కొత్తిత్తిరమును. యి. చలి రామలింగస్వామికి ఆభిషేకించి యాత్రప్రార్థి యయ్యెనని భావించుచుందురు. ఈ పట్టణమునకు సరించియున్న పాతకడపయు సుగ్రహిణి క్షేత్రమే. నాటికిని నేటికిని తి. పతి యాత్రవేళ్లవారు యింట వేంచేసియున్న శ్రీ వేంకటేశ్వర కెరుమాళ్లను నేంది మడుపులు చెల్లించుచుందురు. బాహుదా నదీ (చెయ్యేరు) తీరమునందున్న అత్తిరాలయు బద్వేలి సమీపమునందున్న లక్ష్మీపాలెమును యీమండల ప్రాశస్త్యమును దెల్పు పుణ్యక్షేత్రములే.

ఈ మండలమునందు తత్వవిచారశీలరుగు మకసిర్వాతలను పెక్కురు గొప్ప కుకవీంద్రులును కల్గియుండిరి. యిట్టి మకసి పకలలో శ్రీ పోతలూరు వీరబ్రహ్మంగారు మిక్కిలి శేషుల వారై పూజింపబడుచున్నారు. వీరి సమాధిస్థానము కందిమల్ల యపల్లి, వేమనయోగిండులవారి సమాధిస్థలము ముందీమండలము నకు చేరిన కట్టారపల్లియని యిదిగరకే నడిచియుంటిని. మహా మహిమగ్నిత ఆవధూతవారియని జలచే నాడుకయంగున్న రామేశ్వరము మునయ్యగారు యీమండల వాస్తవ్యులే. భక్తి రసప్రధానము శ్రీమదాంధ్ర భాగవత మహాపురాణ రాజమును రచించిన వాలన మహాకవియు, పుత్తర వారినంతలును ప్రాథ కావ్యనిర్మాతయగు గాన సో. నాధకవిగ్రంథుడును ఈమండలము నారే. శ్రీకృష్ణ దేవగాయలవారి ఆస్థానకవులలో ప్రధాన బిరుదును నొందిన అల్లసాని కెన్నకవి యీ మండలములోని కొకట. గానాధ్యక్షగౌరవము. రామాభ్యుదయాది పరిగ్రంథములచాసిన అయ్యలరాజు రామభద్రుడు మామిడిమిట్టవాడనుట నిర్ణయము. వసుదత్తమును కాన్యగాజమును నిర్మించిన రామరాజభూషణ మహాకవి యీ మండలమునందలి పులివెందుల తాలూకాకు చెందినవారు. యింకను పెక్కురు మకసిర్వాతలు నుకవులు కలిగియున్ను నేనిందు ముఖ్యము మాత్రము పేర్కొంటిని. ఇట్టి పరిశ్రమక్షేత్రరాజులచేతను యోగింద కవీంద్ర నేపితమును మండలమునకు మిమ్ము రక్షించగలభాగ్యము యీ మండలవాసులకు రెడ్డుకు చేహరినందు గర్వమును నూ చించెదను.

మృతజీవుల స్మృతి

నిమిదవ రెడ్డిజన మహాసభజరిగిన వెనుక శ్రీ రేబాల మండలరామరెడ్డిగారు, నల్లి వేడు నరసింహరెడ్డిగారు, పి. జి. జెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు ద్వితీయమునకు గలిగించి మన సంఘమునకు తీగిపోయి నాటిల్ల జీవించుటకు మనము చింతిల్ల వలసియున్నది. వీరిలో రేబాల మండలరామరెడ్డిగారు కెల్లూరు వాస్తవు లగు గొప్ప భాగ్యవంతులును ఉదారపురుషులును రెడ్డి జనసంఘానికి విరువేల రూప్యములను సమర్పించి మహాస కార మొనర్చినవారు. నల్లి వేడు నరసింహరెడ్డిగారు చిత్తూరునుం డలనునకు చెందినవారు. గొప్ప భాగ్యవంతులు కాకున్నను సంఘముపై తనకు గల గాఢభావముచే యిరువేల రూప్యములు భూమినిరాశము నొసగి అద్వితీయదాతృత్వము జూపినారు. సంఘాధికారమునకు వీరు మాపుచుండిన పుత్రసూము కార్య దీక్ష వ్యవస్థితము. సంఘానికి స్వదత్త పరదత్తముగా యెక్కు వడబ్బు చేపూర్చులెనను కుతూహలము వీరికి యెక్కువగా కలిగి యుండెను. ఇట్టి ఉన్నతాశయని గోల్కొన్నున మన సంఘమునకు తీగిని నష్టముకలిగినదిగా తలచెదను. కీర్తిశేషులగు నర సింహరెడ్డిగారి సాంవత్సరిక తిథియందే తలనని తలంపుగా యీ మహాసభ సమావేశమగుట వారి ఆత్మశాంతి ప్రసాదసిద్ధి గా వింప పరమేశ్వరానుగ్రహము కలిగినదని చెప్పవలసియున్నది. మాడవనూరు చెంగల్పట్టణజిల్లాలోనివారు. సంఘమునకు కొంత ద్రవ్యమును సమర్పించుకొని కీర్తికాయమును పొందిరి. ఇట్టి ఆత్మలకు సర్వేశ్వరుడు శాంతిని ప్రసాదించుగాత.

కులసభల ఆవశ్యకత

కులసభలవలన దేశమునకు అరిష్టదాయకమనినీ - సమిష్టి జాతీయాభివృద్ధికి ఆటంకపేరునని కొందరు అభిప్రాయపడు చున్నారు. ఇది సహజమే. అయితే జాతీయాభివృద్ధికి విరగ్ధ ములేని కులసభలు జరుపుకొన వలగుననినీ అట్టిసదుద్దేశముతో

జరుపబడు ప్రత్యేక కులసభలు సమిష్టిగ దేశ పురోభివృద్ధిం తోడ్పడగలనని నా అభిప్రాయము. ప్రతికులములోనున్న సా ఘిక మూఢాచారములను తొలగించుటకును, బీద బాలబాలికల విద్యాభివృద్ధి గావించుటకును, అంతరికలహములను అంతరింపజేసి వికమత్వమును పెంపొందించుటకును యీ కులసభలు ప్రయోజనములనుట నిస్సంశయాంశము. నేడు మనదేశములో నున్న కులములన్నియు సమానాభివృద్ధిని బడయనందునలె చెరుకబడి యున్న సుంపులు తదితర సంఘములతో సమానహక్కులను సొందగలందులకు ముఖ్యముగ కులసభ లావశ్యకములనితోచెడిని. దేశమునందున్న సంఘములన్నియుచే నా డున్న తినితని గాంచునో ఆనాడే సమిష్టిగ భారతజాతియెల్లను బాగుపడునుగాదా. మనదేశములో కులభేదము లున్నంతవరకు యీ కులసభా సమావేశములు గావించుకొనకతప్పదు. కుల సమావేశములు అనగ దాయకములని అభిప్రాయపడువారుందరు కులములు అంతరింపజేయుటకై పాటుపడవలయునే కాని కులసభలు చేయుట తగదను చూల నిరర్థకము. ప్రస్తుతసందర్భమున వేనవేలుగా నున్న కులభేదములను పెక్కు అనగములేగాని మేలేమియు గాన్పింపదు. మిగియు మనదేశము మహాన్నతినిబొంది ప్రపంచమునగల రాజ్యములలో మనదేశ విస్తీర్ణమును జనసంఖ్యను సాగరికము నకును తగిన గౌరవస్థానమును బొందవలెనన్న యీ కులభేదము లేంత శిష్టుముగ నిలచిన అంత మేలుచేయరును. ఈవిషయమున రెడ్డికుల భూమణుడైన శ్రీ వేంకటయోగిండుడు కులవిభేద సాక్షును గోరి మార్గదర్శియై యీ క్రింది పద్యమును శాసించి యున్నారు.

అ||వ|| ఉర్వివారికల్ల నొక్క కంఠముఁబెట్టి
సాక్షులనిడివి కులముఁబోయిఁజేసి
తల్లనుఁ జేయిపెట్టి తగనమ్మ జెప్పరా
విశ్వదాభిరామ వివరవేనా
ఈలోగా జెబవాడయందు జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర) హిందూసభయందు కులభేదములు అంతరించవలయునను తీర్మానము సభామోదమును బడయుటయు-కుభిన్నాదనమే.

శాకాభేదములు

రెడ్డులో పాకనాడు, మోటాడు, పంట, పెడకంటి, పెరుగు, కొబ్బరి, నెరవాడు, వెల్లుడు, గోనుగుట్ట, నాను గొండ, దేహాశూరమున్ను అసంఖ్యాకములగు తెగలన్న వెనుట అందరికి విదితమే. పెడతెగలు, రెడ్డుతెగలు తెక్కించుట సాధ్యము కాదని లోకవాడుక. ఈ తెగలలో ఉపతెగలన్నియో క్రిక్కిరియుచున్నవి. ఉపా|| పాకనాడులో పాకనాడు, కొబ్బరిలో పెద్దకొబ్బరి చిన్నికొబ్బరి, మోటాడులో తింకలూరు, వెల్లు పారుమంచాల, తొగరేప, యింకా కొన్ని సుంపులు-గలవు. యిట్లు చివరి శాఖోపశాఖాభేదములచే కడపంశము అనగభూ యిష్టమే చెలరేగియున్నది. ఈభేదములు దేశవిభాగమునుబట్టి యేర్పడినవే గాని అచార న్యవహారవృత్తిభేదములనుబట్టి యేర్పడిన కావు. అలయును మనలో మనము అంతేద్యవహములు జరుపుకొనుటకు జనుకంజవేయుట దురుహ్యము. మహాజనసభలయందు యేతద్విషయమగు తీర్మానము లామోదించబడియు యేకొలదిపాటి సంస్కర్తల చేతనే ఆమరింపబడుటయే గాని విశేషవాద్యిని గాంచుండుట విచారణీయాంశము. శాఖాభేదమును పాటింపక కులవిశాలమును పెంపొందింప నెంచిన ధీరులు ఆదర్శవాయులు. అట్టిమార్గదర్శకులు సంప్రదించుటగా పరిగణించదగుదురు.

విద్య

‘విద్యా విహీనంపశుః’ అనునా క్తి అందరికి సువ్యక్తమే. విద్యలేనివాడు పశువులవలెనియు, వింతపశువు కంటెను అధమాధముడని చెప్పనగును. మానవజీవితమున విద్యయే పరమేశ్వరత్వమైనది. మనుష్యునిమీదును ప్రపంచముచేయవలయునన్న విద్యయే మూలాధారము. అట్టి పుత్రులు విద్యాగనము మన సంఘములలో చాలా లోపించియున్నదనుట సత్యతరముగాదు. ఏనాడు మన సంఘమున ప్రతి యువతీ యువకుడును అజ్ఞానావరణమును తీసివేసి తమ వ్యాదయకవాటమును దెరచి విద్యాభ్యాసిత కిరణములను లోన బ్రనేశింపజేసిన నాడుగాని మన సంఘము ఉన్నతస్థితిని గనబారు. ఏనాడు మనసంఘ పునాదులు బలపడునో ఆ నాడే మనజాతి కల్లను మహాభ్యుదయము చేహరగలదు. విద్యయన ప్రభుత్వోద్యోగ స్వీకరణమున కుపకరించునంత మాత్రమేకాదు. విజ్ఞానాభివృద్ధియే పరమావధిగా సాధించ దగియున్నది. పురుషులలోనే విద్యలోపించియున్నదనిన శ్రీలవిషయమే చెప్పవలెనా? విద్య పురుషుల కట్లావశ్యకమో శ్రీలకును అంతకంటె ముఖ్యావశ్యమని చెప్పవలసియున్నది. పురుషుడు బాల్యకానూరాశనలను మాతృదేవసన్నిధానముననే గడుపవలసియున్నది గదా. విద్యాగనలియున తల్లి తనబిడ్డల పుగ్గ బాలతో భావిసాభాగ్యములను తోడ్పడి దేశారాధకులుగా నొనర్చగల వాద్యతకలదియై యున్నది. అట్టిభాద్యతాయుతమగు మాతృస్థానముననున్న శ్రీగర్భము మాన్యురాలైనచో తన బిడ్డల సుశిక్షితులుగా నెట్లానర్చగలను? సహధర్మి చారిణి యనుపదము ఋజువుకావలెనన్న ముఖ్యముగా శ్రీ విద్యావతియై తన భర్తకు ఆరిక సాంఘిక రాజకీయ నైతిక నైజ్ఞానికవిషయము

యందు దోషముచేయవలయును. మనప్రార్థనలలో శ్రీ విదులు మీములై సామగ్రి మున్నగు పరిశ్రమవిద్యలను అభ్యసించి యుద్ధములందు సహితము పాల్గొనుచు నిర్దమముగ రాజ్యములను పాలించిరనుట కొక నిదర్శనము— నైజామునుండలమున పెద కపిమను సాించిన పాకనాటిరెడ్డి వీరుడను నరసింహరెడ్డిగారి ధర్మపత్ని శ్రీరాణి శంకరమ్మయే. ఆమె గర్భిణిగా నున్న సమయమున భర్త అకాలమృత్యు ముఖమునబడినను దైవ్యము విడువక అసహాయవలె అంతిపురమున నుండుక పురస్కరమును పొంది రాజకార్యములను నిర్వహించుకొనెను. సర్వవైశ్యాధిపత్యమును సహజముగా పొందిన నైజాము పంపున మహారాష్ట్రలపైకి ఒకమారును తిప్పుకున్నప్పుడైకి మరొకమారును నంద యాత్రజేసి శత్రుభయంకర కృత్యమున విజయోద్యమ సంపాదించెను. యామెగారి అద్వితీయ ప్రభవమునకు నైజాము ప్రభువు అచ్చెగనది రాయలగారి అను బిరుదును సమర్పించెను. అట్టి వీరయవలె కోమటి వంశీయులమైన మనకు శ్రీ విద్యాభివృద్ధికి దోహదము గావించుటకు ధర్మముగ శ్రీలకు విద్య అవశ్యకమనియే నా అభిమతమైనను పురుషులకు నేర్పవలయు శ్రీలకును కావలయుననుట నా మతముకాదు. శ్రీలు విజ్ఞానవస్తులై తమ విద్య కృత్యములను నిర్వహించుటకు కావలసిన ఉత్తమ విద్యావద్ధములనే నేర్పగోరుచున్నాడను. వారాప్రతి కలను, గ్రంథభాండగారములను ప్రతివీరును సెలకొల్పికొని విద్యాభివృద్ధికి చేయూతను కలిగించుకొనుట మేలని కోరెదను.

శరీర వ్యాయము

బలపరాక్రమ శార్య శోభింపజేయుటకు మన ప్రాప్తిల దివ్యకాంక్షలనుబట్టి నేడు నిర్వీర్యులు జనించుచుండుట సంతాపకరము — పూర్వము మనశ్రీలు సహాయంతో బలితలవారో పరాక్రమమునం దెట్టివారో పైరాణి శంకరమ్మగారి చరిత్రయే నిదర్శనము! ప్రస్తుతము మన మేస్థియునున్నాము. బలములేదు, పరాక్రమములేదు. దీర్ఘరోగుల ముఖములవలె పాలిపోయిన పదనములతో యెండ బాగిన చెక్కిళ్లతో కనబడుచున్నాము. ఇందుకు కారణము శరీర వ్యాయము తనరీతి లేకపోవుటే గాక నవనాగరిక దురాచారవిచిత్ర సమాహములగు సిగరెలు, బీడి, గంజా, మద్య పానములకు లోనగుట యిందొలలోలత్యయనకు చాన్య మొనర్చుటయే. మన పూర్వులు యిట్టి దురాచారములకు చొర్ర వ్యక్త గరిడి, సామువైరా, వ్యాయములు పెంపొందించుచూ వెన్నెలబయళ్లలో ఆటలాడుచూ యాదుట మొదలగు బుద్ధివికాస శరీర విక్రాంతిపరిశ్రమలు తమ నిత్యకృత్యములుగా భావించి స్వయముగా వ్యవసాయ కార్యములు చక్కచెట్టి కొనుచు జొన్నలు మున్నగు పుష్పికరములను ధాన్యములను నేవించుచూ, పాలు, వెన్న నేయితోటి దివ్యపదార్థములను మెక్కుచూ, తమతమ దేహములను నజ్ఞుల్యములుగా కాపాడుకొనుచూ యేకపక్షి ప్రవృత్తియై పుట్టి పుట్టి తారతమ్యములను గైకొని అనోన్య మైతిచే మెలగుచున్న మన పూర్వ శ్రీ పురుషులను ఒకపరి స్మరణకు తెచ్చుకొని మీ పురోభివృద్ధిని పోషింపవలసినదిగా ప్రార్థించెదను.

మద్యపానము

ధన మాన ప్రాణములను నశింపజేసి అంతఃకలహములను చేలరేపి ఐకమత్యమును అడుగుబట్టించి కేక్కు దురవస్థలపాల్యుడై జేయుచున్నారని మన పూర్వులచే నీచాతీనీచముగా నిషేధింపబడిన-మద్యపాన పీతానమునకు యిప్పుటి మనవారిలో కొందరు (కొందరో మరెందరో) దాసులుగా యుండుటకంటే వ్యవసయింకొకటి కలదా? యీ పీతాన నేవేనమున రాయలసీమం తర్వాగమున విశేషించి- రెడ్లలో హత్య, రోసిడి, వీడిమి, మరల మున్నగు- నేరములు ప్రబలుచున్న విషయమనర్హదిత్యము. ప్రతి చిన్న పల్లెయందును పాకాల కలవో లేవో కాని కల్లు సారాయి అంగళ్లు మాత్రము తప్పక కనుపడుచుండును. ఆయోగ్య యెంత హేయమున దుష్టితోలి మనవారున్నారో స్వర్గ ధామములనదగిన తమ గృహములను నరకావాసములుగా మార్చుకొనుచున్నారే? యీ దురాచారమునకు చెడుగులను తెలియకనా, తెలిసియుండియు యీ సికానసంస్థలను పంతులూని నిర్మాణింపక ఉపేక్షించుట శ్రేయము? యీ దారిద్ర్యదేవతను శీఘ్రమే బాత్తల్లతో సహా తునముట్టించినగాని మనబాతి శుభాభివృద్ధి మును గనకాలను, మహా పాతక సమితిలో జేరిన నున్యపానములను చెడుగులను తెలియనివారు యీ దేశమున యెవరును లేనందున ప్రభువ్యవహార యిప్పుడిప్పుడు ప్రారంభించిన అవసర-ప్రచారమునకు బగులు మున్న సారమును తయారుచేయు స్థితిని నిషేధించి యుండినచో ప్రజాశ్రేయోభివృద్ధికి తమకామే సుకరమేర్పడి యుండుననుట ఆ బాల గోపాల విధియను. అట్లు ప్రభువ్యవహార చేయవలసినందున మనమే మునప్రార్థనకముగా మద్యపానమునుండి తప్పించుకొనుట విధియైయున్నది.

రెడ్లలో కలహములు

రెడ్లు అందు ముఖ్యముగా రాయలసీమలోనివారు అంతఃకలహములచే నీతికై యున్నారనుటకు ప్రతి నిమిత్తం కోర్టులలోని రికార్డులే సాక్ష్యమిచ్చు చున్నవి కన్పించి చెప్పుట కార్చి నేర్వ స్థితిచే గడించినవనము చక్కళ్లు మేజన్లీటులను పోలీసులకు లేవన సాక్షులకు వృధాగా న్యాయపెట్టుటయొక్క మానాభిమానములను గోల్పోయి మిక్కిలి హేయమునకు పాల్పడుచుండుట చింతనీయును. మనలోమనము తగవులను పెంచుకొను నంతకాలము బాగుపడుచునుట కలగనినాదు. యీ సంవత్సరమున మన సంఘమునకు మహర్షి నేరునాస్థుడు నుడివిన హిలోపదేశమును పురింపుడు.

గీ! సంవత్సరముల్లో శీఘ్రపు తనచేరి-రిక్త-సేని కీడు-చేయరాదు-సాసగ మేలుచేసి సామ్యముచేచాల-విశ్వదాభిరామ విమరశేషు||

మానసీయులారా! యంతకంటే మనవంశశ్రేణుముగోరు మాన్య లింగిక రుదురా? యీ మాంతుకుమరి దిగ్గోపదేశమునైన అంగీకరించి మీ అంతఃకలహములు వీటి ఐకమత్యమును వృద్ధిజేసికొని ఒకరినొకరు ప్రేమించి గౌరవించుకొనుడు. ఓర్పు, కరుణా శాంతి సత్తములు మానన సహజగర్భముల నిగ్రహింపుడు. కోర్టులకు ప్రవహించు మీధన ప్రవాహములను ఆరికట్టకొనుడు. ఆ ధనమును పవిత్రసంతతుడు మన కులమున జన్మించి సాంఘిక లోపములచే ననయమున్న బీదబాగుల విద్యాదానమునకు వెచ్చించి భాగ్యక్షేత్రలను అర్జింపుడు. విధిలేని తగవులేమోమోసంబులించినచో వాటిని కుల పంచాయతీల మూలముననే పరిష్కరించుకొనుట శ్రేయస్కరమని నా నమ్మకము. యిందు కొరకు ప్రతి జిల్లాయందును నిష్కృష్టపాతమునతీర్మానించు కొందురు. కులపెద్దలను నియమించుకొని వారివ్యాపార శక్తులను తీర్చుకొనగలందులకు ప్రతి రెడ్డికులజాతును అంగీకారమును చూపవలసియున్నది.

ఆర్థికస్థితి

రెడ్డి వంశజులకు వ్యవసాయ మే ప్రధాన వృత్తి యై యున్నది. భూదేవతను నమ్మి స్వయం కృషి చేస్తే యెరులను పండించి సర్వసౌఖ్య శీవ నాధారమును కల్పించుచున్న మన కాపు ప్రసన్న శ్లామా పాత్రమునకు యెవరు కాదనగలరు. యిందుకునుండి మహామతియను వేమనయోగి— జరులకొరకు భూమి కొరకెడినాడు! అనియు పాలవంటివారనియు స్వయంకారవిధిని వ్యక్తీకరించుచున్నాడు. అందుకు తార్కాణముగా కాకదేవుడే దేవుడు- భూదేవుడే శేవుడు. అను లోకోక్తి సహితము బయలుపెట్టియున్నది. అట్టి ఆశీర్వాదములను సంపాదించగలిగిన మనకులమునకు సహజముగా దారిద్ర్యమే సహించుకూడదు. భాగ్యగోతులు గాకున్నను నిరుపేదతనము కలుగకూడదు. యిప్పుడన్నచో ఆ స్థితిగతులు మారి నవి. వ్యవసాయమున అనేకులను కంజు ప్రాయ మైనది. పని వారితోకూడ పాలమునకు వెల్లి కట్టించునారు నానాటికి చిన్న చున్నాడు. యేవో కొంత పాలమున్నవారు సహా తాముగాని తమ కుటుంబ శ్రీలుగాని పాలమునకు బోయి పనివారితోగలసి కట్టించుట-తుదకు పనివారిని తనిఖీచేయుట సహా గౌరవహీనముగా భావించువారి సంఖ్య రాసురాసు వృద్ధియొప్పుచున్నది. భూములను గుత్తులకు పొంది నిర్వాహ్యులై వృధాకాలము గడుపుచున్న మితిమీరుచున్నాడు. ఇక్కారణముల వలన రాబడి నన్నుల కేమున్నది? అయ్యు తల్లులకు తోడు వ్యయములను పెంపొందించుకొనుచున్నాడు. కోర్టులనువైరా దుబారా ఖర్చులు మేరమీరుచున్నది. ఇందువలన దివాలాకోర్టులకెక్కువారు మనవారిలో నానాటికి యెక్కువగుచున్నారనిన ఆశ్చర్య మేమున్నది? యీ దుష్టిని నివారించు సాధనము మనచేతిలోనే యున్నది. పెండింట్లు వస్త్రరా కుభానుభవకార్యములయందు బోగం మేళములు — మున్నగు దుర్వ్యయ దుబారాఖర్చులను నిలిపివేయుటయే-శక్తివంతులచే అట్టి సమయములయందు వీడలకు అన్న సంతోష దానములు చేయుటయే అప్రతీక నియమ కానేరదు. జూదము పానము పొగాకు కాల్యుట వీలైనను వెలచలకు దుర్వ్యయములకు వెచ్చించు ప్రవృత్తియే- భగవద్రుదానంబులను, పంచాయతీలచే పరిష్కరించుకోగల వీలుండి యు అవసరమును కోర్టుల కెక్కి నశింపజేయు ప్రవృత్తియను మిగిలించుకొనవలయును. అనయనపటుత్వము గలిగి కష్టముచేయుని సోమరిపోతులకు చిన్నుననేయుట మానవలయును. ఒక నంక యిత్యోగి నిధానములచే ఖర్చులను తగ్గించుకొని, నేరొక నంక ప్రవృత్తియై రెడ్డింపు చేయవలయును. పురాతనముగ మనకు లభించియున్న స్థితిచేద్యము-అట్టి యుత్తమోత్తమస్థితిని జార నిమనక స్వభావ శ్రద్ధచే కాయములు నంచి పాటుపడవలసి యున్నది. నూతన పద్ధతులచే వ్యవసాయము మార్పులు గ్రహించి దినది సాధిస్తామిగాంచి భూమిని సారవంతమునజేర్చుకొనుట-

ఫా పి త ము 1893

సీమకమలములు

మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

వికంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్న

రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకులు
112, 113 చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

పశుసమును వాడించి తమస్థితిని క్రమాభివృద్ధిని పొందింపవలయును, యితర లాభకరవృత్తులయందు సహా ప్రవేశించి ఆర్థిక స్థితిని బాగుపరచుకొనవలెను. ప్రతియింటను నూలువడికి తయారగు నుడ్డలను ధరించు మన పూర్వులపద్ధతిని మరచిపోక శ్రద్ధచే ప్రతివారును ఖద్దరునే ధరించుట ఆర్థికాభివృద్ధికి ముఖ్యపహాయముని మీకు వేరుగ చెప్పవసరములేదు.

రెడ్ల బాధ్యత

ఆంధ్రదేశమునందు రెడ్లు కడప, కర్నూలు, ఆనంతపురము, విజ్ఞాన, నెల్లూరు జిల్లాలలోని అధిక సంఖ్యాకులై యున్నారు. బళ్లారి జిల్లాలో కొన్ని తాలూకాలయందును నంటూరు జిల్లాలో కొన్ని తాలూకాలలోను, గోవానరి జిల్లాలో ఒకటి రెండు తాలూకాలయందును కలరు. నైజామురాజ్యమున కొన్ని యిండలములలో హెచ్చుగనే యున్నారు. తదితర ప్రవిడకర్నాటక మహారాష్ట్ర సీమలయందును రెడ్ల సంఖ్య సామాన్యముగా కలదు. మనవా రెవరున్నను భూవనతిగలవారై నేర్వమే ప్రధానవృత్తిగా కనబడుచున్నాడు. మనలో కొంతమంది జమీను దాగును ధనవంతులును సహితమున్నాడు. భూధన సంపత్తియందు మాత్రము యితరకులములవారికి తీసిపోదు. అనేక కులముల వారికంటెను శ్రేష్ఠమనియే చెప్పవచ్చును. సంపద యెట్లున్ననూ, ఉన్ననూ, లేకున్ననూ పలుకుబడియందు మాత్రము పై తరగతియందే యున్నాడు. మరియొకమాత్రము లేదని చెప్పసాహసింపను. పలుకుబడికి తగినంత మాత్రము లేదు కాబోలు, శార్యా దార్య గాంధీర్య స్వయిర్యములయందుమాత్రము పూర్వము రాజ్య పరిపాలన చేసిన వాసం యింకను వీరిని విడిచిపోలేదు. స్వాతంత్ర్యాభిమానము సహజగుణముగానే యున్నది. పొగడ్తులకు చేల పోయి పహుమతులను యిచ్చుట, నమ్మినవానికొరకు ప్రాణము వైస సమర్పించుట, స్వాధ్యయము నిరీక్షింపక పదార్థమునకు ప్రాసలాడుట యీకులముల నింకను విదలిపోలేదు. కాని షీలేయమన్న పని చెప్పకలేవును. కోపము విచ్చినపుడు ముందువెనుక లాలో చింపక గొంతులు కోయుట, యితరులచే అట్టి కటికకృత్యములు చేయించుట క్రమాభివృద్ధి నందుచునే యున్నది. ప్రతివ్యంధులను మనకు ఆభిమానము మొదలు. యీ ఆభిమాన జ్వరపీడితులమై నిష్కామనేవారమై వినియోగించవలసిన స్థానిక సంస్థల (లోకల్ బోర్డు) కాసన సభలకొరకు ధర్మము విడచి రాజనీతి కై న గమనింపక తమలోతాము పెనుగులాడుచు ధనప్రవాహమును విచ్చలవిడిగ వెచ్చిపెట్టుట దుర్విచేతముగాదా? యిక్కన తెలివి తేటలు తెచ్చుకొని మన పురోవృద్ధిసాధనము లగు జీవితాశేయములను సంస్కరించుకొనవలసియున్నది. క్రియాసాన్యముగ భట్టులవలె పొగడువారికిని సోమరిపోతు భిక్షుకులను చేపాపుటకు బదులు దరిద్రనారాయణులై విద్యాభిలాషులను మనకుల బాలరు విద్యాభివృద్ధికిని దిక్కులేని శక్తిహీనుల శరణాలయ సంతాపనకు తోడ్పడవలయును. శ్రేయోభివృద్ధి కోర్కె పొరు సాదులకు సహన సోదర జీవులమైనజూపి ప్రాణ మాన ధనపుణ్య కీర్తులను నశింపజేసికొనుటకంటే తత్పర్యములను శరణాగత నిస్సహాయక సంరక్షణార్థమున దేశరక్షణార్థమును నుపయోగించుట శ్రేయము. స్వాతంత్ర్య కాంక్షచే స్వల్ప తగాదాలను పెట్టుకొని గోరంతలు కొండంతలు జేసికొని చిక్కులోబడుటకు మాత్ర గ్రామసేవయందు అనోన్య సహాయసంపదను పెంపుగావించి దేశస్వాస్థ్యమును పొందింప మేలు. మనపలుకుబడిని స్వప్రయోజనమునకును సేనుప్రతిఫలము మాత్రమే వ్యయింపక నిష్కామ కర్మయోగ పరాయణులమై దేశ జననిసేవకై వినియోగించి ఆధోగతియందున్న మన దేశము నుద్ధరించినచో చిరం తన పూర్వోక్తి స్వతంత్రులము గానూ? అనేక మంజులములలో మనకు గల బలమును పలుకుబడినిబట్టి అన్వేషింపించిచేడుగులు వృద్ధి కలుగములు మనయందే ఆధారపడియున్నవి చెప్పి యింపియియు ఆతిశయోక్తియొండదు. యిట్టిరీతి మన బలమున పలుకుబడిని సద్వినియోగపరచి దేశ సాభివృద్ధియు చేకూర్చు

భాగము మనయందున్న దని గమనించి తత్కాలిక సాధ్యమునకు వైకటికతో మన మెల్లరము పాటుపడవలెనని విన్నపము.

రెడ్డిజనసంఘ నిధి

ఏ కార్యమును కొనసాగించు కొనవలెనన్న ప్రవృత్తమున నున్న అందరుగిన విషయము. యానద్యారత రెడ్డిమహాజనుల ప్రాతినిధ్యమున ప్రత్యేకము ఒక ప్రతినిధిని సమకూర్చి కొనిన గాని మన వంశక్షేమమునకు లోడ్వడినవార మనజాలము. అట్లు యొక్కను ఉదారమూర్తులగు కొందరురెడ్డు యీ విషయమున తాటస్థ్యమును వహించియుండుట విషాదకరము. యిదివరలో రెడ్డి మహాజనసభలలో వాగ్దానము లొనర్చిన మొత్తముకలక్ష రూపాయలను నమూనైన ధనము చాల కొంచెము. రెడ్డికులక్షేయోధి వృద్ధి కార్యము లన్నియో జరుపవలసియుండియు ధనాభావముచే కార్యరూపమునకు రాజాలకున్నవి. ముఖ్యముగా వీరబిడ్డల విద్యాభివృద్ధిచేయుటకే ప్రస్తుతమున్న నిధిచెనుకముందులాడుచున్నచో యిక మహాత్కార్యము లెట్లు సాధింపగలము? అది జేయి దురదృష్టమో కాని మనలో ప్రవృత్తిత్తిగలిగి చదివించు కేంద్రాల భాగ్యవంతుల బిడ్డలకు చదువుపై అభిలాషయుండదు. చదువుపైన అభిలాషగలబిడ్డలకు ద్రావిడ్యము తోడగుచుండును. గాన సంఘమునం దెవరెవరి కేంద్రముసారము వారు లోడ్వడి నిధిని కెన్నిధినిజేసి కొన్నిత ప్రైవేటుకలిగించినచో కృతార్థులగుదుము. విచారోదీ సభకార్యములలో కానుకలు దయచేసి నిధిని స్థాపించెదమని. సభసంతానములలో ప్రకృతినిగన్న యీవిద్యానిధి సంస్థాపించుకొనుటకంటె పరమార్థోష్ఠమైన మానవ దర్శనం బిడ్డలకు? మన ఆచార్యుల సమయమును వృథాగా వృథాగా అభిలరెడ్డి మహాజనసభలను కేంద్రీకరింప జేయుట ప్రవృద్ధిని బాహుళ్యముజేయు- భారము మనయందే యున్న విషయమును గమనించియుదాకినశకునదలి తెనకడితో ప్రయత్నింపవలయునని మరియుకతూరి నా ప్రార్థన. ప్రత్యేకవృత్తులచే కేంద్రీకరములకు సాధింపరాని మహాత్కార్యములు ఒక్కొక్కటిలో సంఘము సాధింపగలుగును. గాన సంఘములమును చేకూర్చి నిధిని ప్రవర్ధనము చేయుటకు సన్నద్ధులై జోదార్యములను ప్రసిద్ధినిగన్న మహారెడ్డివంశము కేరు నిలుపుకొనవలసినదిగా మిమ్ములను ప్రార్థించుచున్నాను.

ముగింపు

మన శేటిసభాధ్యక్ష పీఠమున శ్రీయుతులు- రావుబహద్రులు యనె. వెంకటరెడ్డి (కైలాసు) గారు అలంకరింపబడుటకు ఒప్పుకొన్నది మన సమగ్రభాగ్యము. సహజోత్సాహవారియిలును, స్వయంబోధరణకంకబద్ధులును, రెడ్డికులపితృమహులును నగు శ్రీరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున మన సభాకార్యక్రమములం ఆటంకవిజయనంతము కాగలములకు శ్రీ శేతారామమూర్తి యోధులును అక్షేపించి నా వాక్యములను విరమించుకొనుచున్నాను.

హైదరాబాదునందొక సత్రములో బాంబు పడుట

ఇరువురు బెంగాలీలు అరెస్టుచేయబడుట

హైదరాబాదు, నవంబరు 25:-నిన్నరాత్రి 9-30 గంటలకు హైదరాబాదునందొక సత్రములో ఒక పెద్దకేబులు వివరము. ఆ సత్రమునం దుండువాడు లోపలినుండి వెలుపలికి పరుగువ్రుకొని వచ్చిరి. అంత మంటలు సాగ బయలుదేరెను. పోలీసువారికి తెలిసినచేయుగా వారు స్టేషన్ఇంజనులో వెచ్చిరి. బాంబుప్రేలింగదిలోనున్న బెంగాలీయులకు పి. రామ్మ, ఎ. కె. భట్టాచార్యగారు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరు కలివారము వాడే సత్రమునకు వచ్చియుండిరి. ఆదివారముగా సంభయించు తిరిగిరి. అనాటిరాత్రి కారెగదిలో చూడు బాంబులు ప్రేలితెను. కేబులురాగానే సత్రముకావరి బాంబులు ప్రేలివారిలోకి వాయి చూడగ, ఆ ఇరువురు బెంగాలీయులకు పురకాళక పడియండిరి. వారిపట్ల ఒక రికార్డురు దొరకెనని తెలియుచున్నది.

సర్ మొహమ్మద్ హాలీబుల్లాగారు

హైదరాబాదు, నవంబరు 25:-సర్ మొహమ్మద్ హాలీబుల్లాగారు డెల్హీనుండి డిసెంబరు మాసవరేడి వాటిరాత్రి బయలుదేరి పూనాలో 5 వ తేదీ ఉదయము ప్రవేశించెదరు. తిరిగి ఆవుట ఏడవతారీఖు మద్యాహ్నము బయలుదేరి డెల్హీకి 9 వ తేదీ ఉదయమునకు చేరుకొనెదరు. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుమండల రాజకీయసభ

27,28,29 తేదీలయందు మంత్రినవారిపాలెమునందు సమావేశమగును

డాక్టరు బ్రహ్మజోన్యుల నుబ్రహ్మణ్యంగా రథ్యత వహింతురు

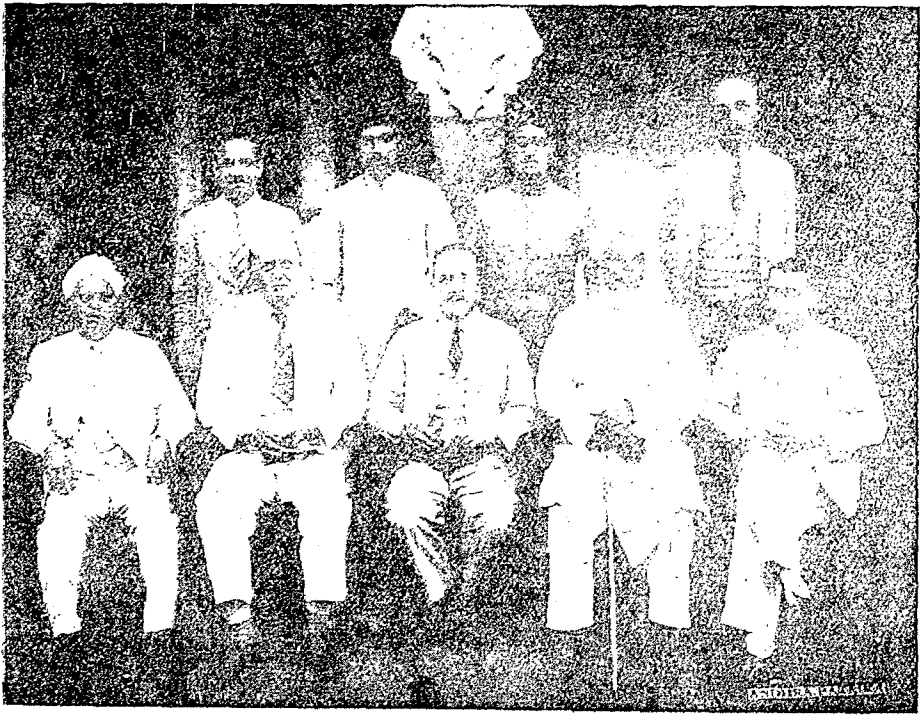
మండలములోని క్యాంగ్రెసువాదు కౌల్లరు విచ్చేయబ్రార్థితులు

ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు.

యటగుడిపాటి వరదరావుగారు

వీరు సుప్రసిద్ధాధనవతులు. బాంబాయి మున్నగు పట్టణములలో సినిమా విలిములందు ఆర్టు చేసి ఘనత కెక్కియున్నారు. ప్రస్తుతము మదరాసు "జనరల్ పిక్చర్ కార్పొరేషన్" నందు పనిచేయుచున్నారు. గరుడగర్వభంగం అను క్రొత్తఫిల్ములో కృష్ణవేషము.

తోల్లపన్ను విచారణసంఘము:- అధ్యక్షులు లగు డా॥ డి. బి. మారుగారు మధ్య కూర్చొని (ప్రె. ఫో. బి.) యున్నారు.

రెడ్డిమహాసభ

9 వ సమావేశము, కడప; 23-11-29

అధ్యక్షులు:—రాయసాహెబు
యస్. వెంకట రెడ్డిగారు (హైదరాబాదు నివాసులు)
(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

కడప, నవంబరు 28:—9 వ రెడ్డిమహాసభ కడపలో సమావేశమైంది. అన్ని జిల్లాలనుండియు ప్రతినిధులు అనేకులు వచ్చి యున్నారు. సీలవర్ణపు లాంఛనములను, రక్తవర్ణపు లాంఛనములను ధరించిన ప్రతినిధిబృందంబుల జూడ కన్నులపండువుగా నున్నది. సభాకార్యక్రమంబునకు వలయు ఏర్పాటులు అత్యుత్సాహముగా పట్టణములో జరిగినవి. ప్రతినిధులు అన్ని ప్రాంతములనుండియు వచ్చుచున్నారు. హైదరాబాదునుండియు, మైసూరునుండియు, బొంబాయినుండియు, ధార్వాడనుండియు, తదితర ప్రాంతముల నుండియు అనేక ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. శాసనసభ్యులగు బి. రామచంద్రా రెడ్డిగారును, డా॥ డి.వి. సుబ్బారెడ్డిగారును, పి. చంద్రారెడ్డి బి.యస్. బి.యస్. గారును, వెంకటరెడ్డి బి.యస్. గారును, యస్. వీరారెడ్డి బి.యస్. గారును, వి. బాపిరెడ్డి బి.

యస్. గారును, మల్లిడి సత్యరెడ్డిగారు (రెడ్డిరాణిపత్రికా సంపాదకులు) జి. రంగయ్య రెడ్డిగారును, దొడ్ల వరదారెడ్డిగారును, యస్. మలకొండారెడ్డి, బి. పి. బి. యస్. గారును, బి. రామానుజులు రెడ్డిగారును, యం. రామకృష్ణ రెడ్డిగారును, జి. యస్. రామచంద్రా రెడ్డిగారును, కె. వెంకటరెడ్డిగారును తదితర రెడ్డిప్రముఖులును విచ్చేసిరి.

సభాధ్యక్షు లగు రాయసాహెబు ఎస్. వెంకట రెడ్డిగారు, హైదరాబాదునుండి మొన్ననే విచ్చేసిరి. ఈ సభాత్మక్రమణ మహోత్సవము రాజాసాహెబు మునగాలరాజాగారిచే జరపబడవలసి యుండెను గాని అస్సంభవతచే రాలేకపోయిరి. సభకు వచ్చినవారందరను గూడ రాజాలమికి చింతించిరి.

నేటి సాయంకాలము 8 గంటలకు ముద్దుకృష్ణ థియేటరులో సభ ఆరంభమయ్యెను.

అభినవకవీరు లని ప్రసిద్ధిపొందిన పర్యతరెడ్డి రామచంద్రా రెడ్డిగారు అల్లారునుండి విచ్చేసిరి.

వారితో నటకేఖరు లనేకులు విచ్చేసిరి. వీరిచట రానుదాను నాటకమును సావిత్రినాటకమును ప్రదర్శించి అందునల్ల వచ్చిన ద్రవ్యమును రెడ్డిజనసంఘమునకు నిధిగా నొసంగెద మని వాగ్దానముచేసిరి.

వ్యవసాయ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనముగూడ ఈ సమావేశము ఆనుబంధముగా నిచటి జరపబడుచున్నది. ప్రజలనేకులు వచ్చి యీ ప్రదర్శనమును జూచి వెళ్లుచున్నారు.

ఈ రెడ్డిమహాసభ జయప్రదముగా జరుగుచున్నది.

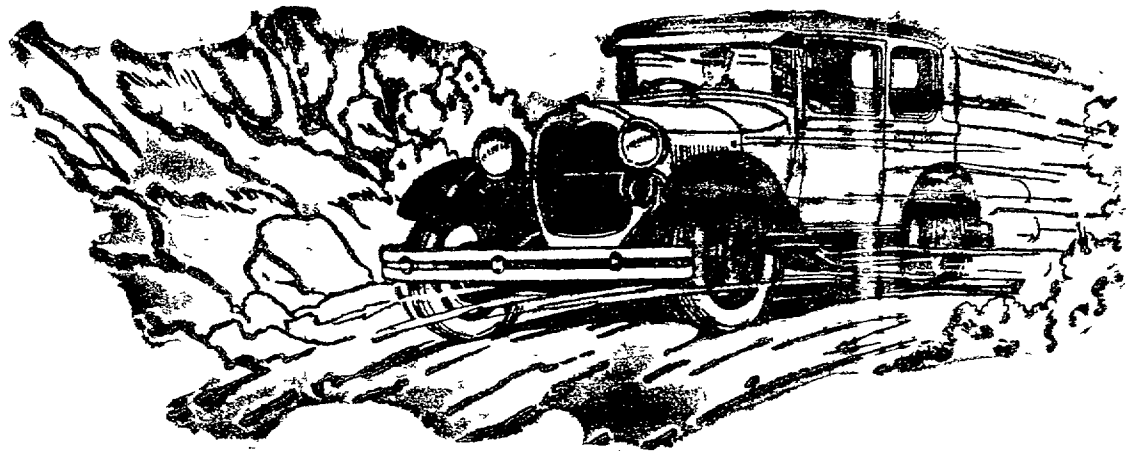
(కంటివార)

కాంగ్రెసు వాలంటీరుదళాధికారి

అరెస్టు చేయబడెను

మేజరు జగదీశచంద్ర చటర్జీగారు

కలకత్తా, నవంబరు 28:—కలకత్తా కాంగ్రెసు వాలంటీరుదళములో మేజరుదళవిలోనుండిన జగదీశచంద్ర చటర్జీగారు పోలీసు అధికారిని తన మొలలోని బాకుతో ఖరగించెనను శేరమునకై అరెస్టు చేయబడిరి. ఈయన తండ్రిగారు 200 లకు జామీను యిచ్చుటచే విడుదలచేయబడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

మమ్ములను నిదర్శనముచే

రుజువుపరచనిండు!

బాటలులేని స్థలములు, అగడ్తలు, కాలువలు మొదలగు స్థలములందు మా ఫోర్డును నడపి చూడుడు—మెటకపల్లములుగల స్థలములందు ఇవి సౌఖ్యముగా ప్రయాణ మొనర్చును. అచ్చట మీకు దృఢమైనకారుమంచి శక్తితోను, మంచి బ్రేకులతోను కావలసియుండును.

నూతన ఫోర్డుకారు విషయమై మేము తెలుపునట్టి హక్కులను మమ్ములను నిదర్శనరూపకముగా రుజువుపరచనిండు.

పంపకదారులు:

ఓక్సు ఆండ్ కో., లిమిటెడ్., మద్రాసు.

గార్డన్ ఉడ్ రోడ్ (మోటార్స్) లిమిటెడ్., విశాఖపట్ణం.

అనుమతి బొందిన ఇతర డీలర్లు:

ఫోర్డు మోటారు కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్., బొంబాయి.

సాహిత్యవార్తలు

శ్రీయుత బుర్రా సత్యనారాయణగారు
మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సభకు ఆధ్యక్షునిగా నిలిచెను. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనేటు సభకు రిజిస్ట్రార్ పట్టభద్రుని నియోజకవర్గము తరపున శ్రీయుత బుర్రా సత్యనారాయణగారు మరల ఆధ్యక్షునిగా నిలిచెనని తెలుపుచున్నాము.

కలనల్ డి. డి. క్రాస్టెగారు బహిరంగోపన్యాసమును దక్షిణాంధ్రాసంఘమును జననామక కలనల్ క్రాస్టెగారు యూనైటెడ్ సంఘకార్యదర్శి, రాబోవు డిసెంబరు 2 వ తేదీ సోమవారమునాడు మైలాపూరు రానడే హాలును ఉపవాసమునందు శ్రీయుత పి. రంగనాథం నాయుడు, నం. యల్. సి. శాన్ ఆధ్యక్షత వహించెను.

మైలాపూరు సనాతన దర్శనసభ

చెన్నపురి, నవం 25—నిన్న సాయంత్రము సనాతన దర్శన సభ యజమాన్యమున ఆలయ సమీపమున జరిగిన సభ కాంక్షానుసారము జరిగినది. యు. పి. కృష్ణచార్యులుగారు శ్రీమద్ వివాహము అవశ్య సంస్కారమున నుడిచిరి.

ఉభయతమున దావూరాల్గారు కొన్ని ప్రశ్నల వేయగా వారికి సమాధానము లొసగబడినది.

రాజగోపాల్:—గౌ. సర్. మహమ్మద్ ఉస్మాన్ గారు మద్రాసుకు నిన్న ఉదయమున విచ్చేసిరి.

యస్. వి. రామస్వామి మొదటియార్గాడు నిన్న మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

ఇ. వెంకటగారు తొట్ల పన్ను విచారణ సంఘ సభ్యులు కలవారమురాత్రి కలకత్తాకు వెళ్లిరి.

హెచ్. యం. హుద్దా, కలనల్ హింగ్ ఫ్లక్, డి. బి. రామబాబారాజు వేటి ఉదయమున తిరిగి మద్రాసుకు వచ్చిరి.

సి. హెచ్. మాలక గారు డిప్యూటీ పోస్టుమాస్టరు జనరల్ నిన్న రాత్రి వారింగుపేటకు వెళ్లిరి.

రామాయణ కాలక్షేపముల సంప్రార్థము

శ్రీ సంగీతకాలయొక్క యజమాన్యమున కొలదిదినములనుండి జరిగిన రామాయణ కాలక్షేపముల పరంపర యొక్క ఆఖరుకాల క్షేపమును రామ పట్టాభిషేక కాలక్షేపము గత ఆదివారము ఉదయకాలము నుండి చిదంబర భాగవతుల వారు జరిపిరి. గో. కే. హేమ అతిసాగుగ అలంకరింపబడిన కాలక్షేపము చివరికి చాలమంది వచ్చియుండిరి. ఈసందర్భమున శ్రీయుతులు గౌ. సర్. పి. వి. కుమారస్వామి శాస్త్రి, గౌ. డి. పి. కేశవం, డా. డి. ముప్పయ్య, డా. పి. వి. రామచంద్రశాస్త్రి, పి. ఆర్. గోకూలగారు మొదలగు వారు విచ్చేసి యుండిరి. కాలక్షేపము చుగిసిన కేంద్ర బౌద్ధములకు బహు భావములు, సరిగ్గా వెల్లడమున నొసగబడినది. సర్ కుమార స్వామిశాస్త్రిగారు యజమాన్యముల సంగీతకాలతరపున భాగవతులను యిచ్చిరి. రివ్యూర వామలవాటికను షేక్ తాళమునో డుకొనబడినది.

కార్పొరేషను సభ

రాబోవు కార్పొరేషనుసభలో శ్రీ జి. కల్యణశెట్టి గారు, యా. డి. గె. కె. పి. తీర్మానము లుపహరింప బోవుచున్నారు.

చెన్నై నగరములోని ప్రజలకు ఆరోగ్యము ఆరోగ్యపథకమును బోధించుటకు ప్రతిభావలన ఒకలక్ష కరపత్రములు పంపిన అమృతయించి నగరప్రజలందరికి కార్పొరేషను సభ నిర్వహించే ప్రతివారము ఉచితముగ యింటింటికీ పంచి పంపింపబడు యాభివృద్ధి సీర్కూనించుచున్నాడు.

చెన్నై నగరమున అంటువ్యాధులుగల చిచ్చుగాండ్రు విస్తారముగ నగరమును తిరుగుచు, అంటువ్యాధులను అభివృద్ధిచేయుచుండుటచే, అట్టి చిచ్చుగాండ్రు నివారించుటకు ప్రత్యేక ఫలముల సీర్కూనించెనది, తిండి, బట్టనిచ్చి ఆ చిచ్చుగాండ్రు విడుదల తీరుగకుండు చేయగలందులకు ప్రభుత్వమువారిని యీ సభ వారు కోరుతున్నాడు.

ఎం. కె. ఆచార్యగారు

ఒక నూతనపక్షము సీర్కూనించెదలచుట
ఎం. కె. ఆచార్య, ఎం. ఎల్. పి. గారు ఒక నూతన జాతీయ సమాఖ్య పక్షము సీర్కూనించెదలచుట భారత కాన సభ్యులు కొందరితో సంప్రదించుచున్నారు. మనదేశసంప్రదానములకు విరుద్ధముగా పాశ్చాత్యపద్ధతులను మన నాయకులలో కొంద రనుసరించుచున్నారనియు, కీ|| శే|| సి. ఆర్. దాసుగారు మాపియుండిన సమాఖ్యపద్ధతిమీదనే స్వరాజ్యము నిర్మింపబడవలెననియు, ఆచార్యగారు చెప్పుచున్నారు. భారతీయులందరియొక్క మతాచారములను కాపాడుటకును, అల్ప సంఖ్యాక సంఘములయొక్క రాజకీయ, ఆర్థిక, హక్కులను కాపాడుటకును, రానున్న రాజ్యాంగములో విద్యాధికులకు మూలమే కాక ప్రజాసామాన్యమున కంతయు నూడ సామాన్య హక్కులను కాపాడుటకును వై యాదర్శముతో నొక జాతీయ సమాఖ్యపక్ష మేర్పడవలెనని ఆచార్యగారు కోరుచున్నారు. తమతో నేకీకరించువారందరితో నూడిన సమావేశ మొకటి రాబోవు జనవరి 15, 20 తేదీల మధ్యను డిల్లీలో జరుపదలచి యున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఆనందా డెయిరీలు

మద్రాసు లోనున్న యనందా ఆనందా డెయిరీ యజమానులకు ఆర్. వెంకటేశ్వర కంపెనీవారు ప్రకటించిన 1930 సంవత్సరము ఆనంద డెయిరీలు మా కందినవి. ఇందు 1930-31 సంవత్సరముల కాలెండరు, ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరవభాషల యందు పంచాంగము, గవర్న మెంటు సెలవులు, పండుగలు మున్నగునవి యున్నవి. పోస్టులు డిపార్టుమెంటు, లీగలు డిపార్టుమెంటు, రిజిస్ట్రేషను మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన నివరములుకూడ గలవు. కానసభ్యుల పేర్లు, ప్రభుత్వకార్యాలయములు, అంగలి ఉద్యోగుల పేర్లు చేర్చబడినవి. వడ్డీలెక్కలతోనూ, డి. డి. యన్. గ్రామములకు దినముకే పేజీతోనూ ఈ డెయిరీ అన్ని విషయల మును ఉపయోగతరమైనదిగ నున్నది చక్కగ బయింపు చేయబడినది. వెలకూడ సరసముగ నున్నది!

మైసూరులో రాజప్రతినిధి

మహారాజా స్వాగత మొనంగుట
మైసూరు, నవంబరు 23:—ఇరిగను ప్రభువును, ప్రభు యు, స్వైత్యులెయినులో నేటియందయము మైసూరు చేరిరి. ఆ సమయమున వారిగౌరవార్థము 81 వారు శిశిమ్మి క్రిందిప బడినది. వర్ధానులతోనూ, పున్నతోద్యోగులతోనూ యనుసరింపబడి వారిజాగారును, యునిరాజుగారును రాజప్రతినిధి సంవత్సరము స్వాగత మొనంగిరి. ఈ రాజప్రతినిధి యాగమనము పున్నోగరిత్యా కాక సామాన్యమైనది. సరస్వర పరిచయముల యనంతరవాత పూరేంపు-జరిగెను. మార్గమంతయు స్వాగత భోగములతోనూ తదితర యలంకారములతోనూ నిండియుండినది. రెండు ప్రకటనలు మి. కే. మ. జి. వనమూహ ముండెను. అంతట భవభూవత్త రాజప్రతినిధి పూరేంపు ముగిసెను. ఇదేవారిప. భోజనముకాగానే రాజప్రతినిధియు, యనుగలయను మోటారుకారులలో మృగయాచికో వార్ధము కాచాపురమునకు వెడలిరి. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగుల మహాసభ

నగరాపురేటలో నవంబరు 23 వ తేదీ గురువారమునాడు గుంటూరుమండల గ్రామోద్యోగుల మహాసభ జరుగవలయున్నది. ముఖ్యఅంశముల వెన్నియో చర్చింపవలసియున్నది. చర్చింపబడినదిగా పని జరుపవలసియున్నది. ఒకసారి సర్వ ప్యాపెనవారు మరల బోకుండునట్లు సీర్కూనించెదలచుటను, అధినులనుండియు, నితిబోద్యోగుల నుండియు వచ్చిన నోటీసులు-మొదలగువానిలో అమరావతికరముగను, అవమానకరముగను, వ్రాయుచున్నట్టియు, సంబోధించుచున్నట్టియు, వాక్యములను దీసివేయుచుండుటను, భారములుగ నున్న పనులను తగ్గించుటను, 1899-1900 సం॥ రము నుండియు తొలగింపబడినవారి విముఖాలోచించుటకును, జమాఖండి, భాతా అలమెట్టుల విడుదలమును, భారంపర్యహక్కు విడుదలమును, మోజించుటకును సమావేశ మునున్న ఈసభకు నుండలములోని అన్నిప్రాంతములనుండియు గ్రామోద్యోగులు విచ్చేసి సభను విజయవంతముగ నోనర్ప వేడుచున్నాము.

కోన వేంకటరాయశర్మ,
కార్యదర్శి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

రిజిస్ట్రార్ పట్టభద్రుల నియోజకవర్గము
ఈ పైనియోజకవర్గము సంబంధమున కొందరు పట్టభద్రులు కొంతసందేహములు కలిగియున్నారని వారు నాకు వ్రాసిన లేఖలములమున తెలియుచున్నది. 1922 సంవత్సరమునను ఆంతకుపూర్వమును విశ్వవిద్యాలయపట్టములకు అర్హులైన వారను తదనంతరమున పట్టభద్రులై 1929 ఆగస్టు పట్టప్రదానోత్సవమునకు జరిగిన పట్టప్రదానోత్సవములందు పట్టములు బడసిన వారందరును రిజిస్ట్రార్ పట్టభద్రుల నియోజకవర్గమున పోల్కుగా నుండుట కీ హక్కు గలిగియున్నారని నేను తెలియజేయుచున్నాను. ఓటరు హక్కు-పొందవలసినవారందరు 5 రూపు. రుసుముతో నిర్ణయింపబడిన నమూనాతో తమ దరఖాస్తులు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ గారికి పంపుకోవలెను. డిసెంబరు 9-వ తేదీన ఓటరు జాబితా తయారుజేయుట పూర్తి అగుటచే ఆ తేదీలో పున పోటరు గా నుండుటకు అర్హుల కలిగియున్న శ్రీ పురుష పట్టభద్రులెల్లరు మద్రాసు నగరముందు వాసము జేయువా రెల్లరు డిసెంబరు 9వ తేదీలోపు నను పై ఊళ్లలో నివసించువారెల్లరు డిసెంబరు 7 వ తేదీలోపున ను తమతమ దరఖాస్తులు పంపుకోవలెనని కోరుచున్నాను. మద్రాసు శాసనసభకు విశ్వవిద్యాలయ నియోజకవర్గమున 15 వేలకుపైగా ఓటరున్నాడు. ఈపైమొత్తమునా రందరును విశ్వవిద్యాలయ ఓటరుగా నుండుటకు హక్కుగలవారే. అయినను విశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రార్ పట్టభద్రుల నియోజకవర్గమున 4000 ఓటరు మూత్రమే యున్నాడు. తతిమనా రందరును యీ నియోజకవర్గమున రిజిస్ట్రార్ జేసికొందురని నేను వారిని ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను" అని శ్రీయుత సత్యమూర్తి అయ్యర్ యం. యల్. సి. గారు వ్రాయుచున్నారు.

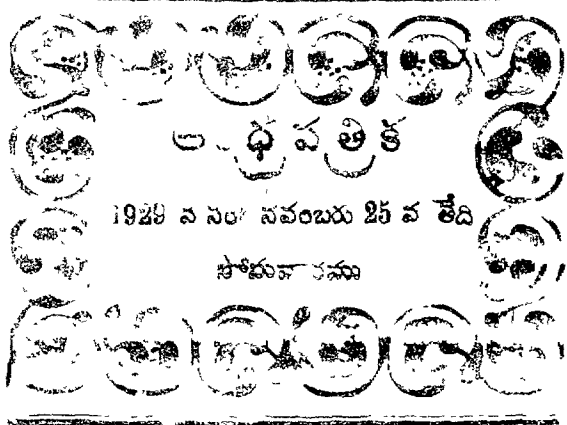
నాగపుర విశ్వవిద్యాలయము

డాక్టర్ మోకేఫిడెన్ గారు వైస్ చాన్సలరుగా నన్ను కొనబడుట
నాగపురం, నవంబరు 23:—నృధా ప్త్య ము వల స వైస్ చాన్సలరు పుద్యోగమును వదిలివేసిన సర్ బిషప్ క్రెస్టాఫోనుగారి ప్లానే నే రొకరిని యెన్నుకొనుటకు నాగపుర విశ్వవిద్యాలయ పరిషత్తు వారు సభకుడిరి. ముగ్గురు అభ్యర్థులుండిరి. వీరలు ప్రాఫెసరు వికేఫిడెన్, హానరరీల్ సర్ ఎన్. ఎమ్. చిట్టపిన్, పి. ఎస్. కొత్తాల్ గార్లు. డాక్టర్ మోకేఫిడెన్ గారికి 41 వోట్లును చిట్టపిన్ గారికి 39 వోట్లును వచ్చినవి. రెండువోట్లు జాతిగా వచ్చుటచే డాక్టరుగారే యెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

బసవపురాణము

కాలికో వైండు ధర 1-కి రూ. 2-కి రూ. 10.
గ్రంథకర్త:— పాణ్డ్యురికి సోమనాథకవి.
వైండు:— ర్. బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు
వైండుడెడన కతాబ్దమున వెలసిన వైవమత ప్రతిపాదకముగ ద్వీపదకావ్యము. ఇందు వైవమతో భారతుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పార్వతులు, తత్వము కాలీమూలగు శివభక్తులయొక్క చరిత్రములను నరసముగను, పాఠములు మనసుకరగి తన్నయు లగునట్లు గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమును మధురమధురములగు బాసుదెనుగువలుకుల బాలువార్చి రచనముగ ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్నభిన్న రాష్ట్రములకు జెందిన పెక్కు తాళిపత్రమాతృకలతో సరిచూచి సరిష్కరింపబడినది. పాఠాంతరములు మోచింపబడినవి. చరిత్రకర్త రచించిన అమూల్యముగు వీరిక (126 పు), యిందుగలదు. ఆకాలపు బహుార్థ వారవ్యతచార్మిక విశేషముల లెక్కకు మిక్కిలిగవందు పరిష్కర్త యెర్పికూర్చినాడు. అధునిక కవిగమూరుల కిది యత్యంతోపకారకము.
సోమనాథులు ప్రత్యేకము.
వైండు, "అంధకరం"
1929, 2000 శ్లోకములు.

చేంబాపూరు, వంబరు:—రాష్ట్రపతినిధిగా రివ్యూకి
డిసెంబరు 11 వ తారీఖునాడు వచ్చేదిని తెలియుచున్నది.
వేపూరు కాలని వంతెనను, మిసివలను వాలును తెరచెదరు,
విద్యుచ్ఛక్తి సౌకర్యములను ములు సౌకర్యములను.

అనంతపురముండల సహకారసమాజేశము

నిన్నటికినము ప్రారంభమయిన అనంతపురముండల సహకార సమాజేశమున కధ్యక్షత వహించి, భారతకాననసభ్యులగు శ్రీమాన్ సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు, సహకారోద్యమమును సంస్కరించవలసిన యవసరమును తేటపరచిరి. సహకారోద్యమము దేశమున స్థిరముగ నాటుకొనుటచే, ఇచ్చుది విమర్శనమువలన నష్టపడు నని తలంపఁబడు లేదు. దీనియందలిలోపములను కనుగొని వానిని సవరించుకొనుటకు సమయ మాసన్నమయినది. అధ్యక్షులు సూచించినటుల సహకారోద్యమము ఋణగ్రస్తలయిన వ్యవసాయదారుల సహాయమునకై ఏర్పడినదను భావ మింకను బాగుగ వ్యాపింపలేదు. సేకపనివారలకు గూడ సహాయ మవసర మగుచున్నది. గ్రామ సహకారసంఘము లీవృత్తుల నవలంబించువారికి తోడ్పడవలయు ననిన, వీరిని దురాశాపరులగు ఋణదాతల వశమునుండి తప్పించుకొనుటకు గ్రామసంఘముల నిర్వాహకు లేని కారణము ను గుర్తించి పాటుబడవలయు నని, అధ్యక్షులు ఎచ్చరించుచున్నారు. ఏ యుద్యమ మయినను త్యాగము లేని వృద్ధి గాంచజాలదు. సహకారసంఘములలో తేరువారు స్వలాభమునే ప్రధాన మని ఎంచక, సహకార సంఘము లిచ్చు స్వల్పపు వడ్డీతో తృప్తిపెంది, జనసామాన్య సంరక్షణమే ప్రధాన మని ఎంచవలయునని, అధ్యక్షులు గావించిన విన్నపము చాల సమంజసమై యొప్పు చున్నది.

కద్దరు ప్రియమని అభిమానింపక, బీదజనులకు తోడ్పడని వారి దృక్పథమే, సహకారసంఘములలో పాల్గొనువారిలోను అధ్యక్షులకు గనుపించెను. ఇది తొలగిపోవలయునని వీరుగోరుచున్నారు. సహకార సంఘ సౌభ్రమమును కాపాడుటగూడ అత్యవసర మున, అధ్యక్షులతలంపు. వీనిపై తగిన తనిఖీ జరుగు చున్నగాని, సంఘములు వర్ధిల్లజాలవు. సమర్థులై తహకాలము సంతను వినియోగింప గలవారు అర్హులై ఖ్యాంతులను నిర్వహింపవలయు ననియు, పెక్కు పనులు గల న్యాయవాదు లీబాధ్యతను వహించుట వలన, లాభ ముండదనియు, అధ్యక్షులు గావించిన సూచన కొంత కఠినముగ గన్పించినను, దీని ననుసరించుట లాభకర మగును. తమకాలమును శక్తిని వినియోగింప గల సేవాపరాయణులు గావలయును. సూచనైర్దేశములను రయ్యుచేయు భారమును, సహకారసంఘములపై బడవైతక, ప్రభుత్వమువారు విని భరింపవలయు నని, దీనిని సహకార సమాజేశములో సోధించుచున్నది. అధ్యక్షులు ఇట్టి

నటుల, సహకారోద్యమప్రచార మత్యవసరము. ఉద్యమపు నిజాయములను ప్రజలకు తెలుపుట కేర్పాటులు జరుగవలయును. కేవలము కరపత్రములవలనను, పత్రికలవలనను ఇక్కార్యము నెరవేరదనియు, గ్రామమయులకు జోయి ప్రజలతో ముచ్చటించుట యవసర మనియు, అధ్యక్షులు గోరుచున్నారు.

మరియొక ప్రశ్న గూడ గలదు. సహకారోద్యమము కేవలము ఋణదానముతోనే తృప్తిపెండవలయునా, లేక నాణ్యకేడిలు వ్యవహారములలోగూడ జోక్యము కలుగజేసికొనవలయునా? అన్యదేశములలో నీ యుద్యమము, రెండవమార్గమునందు విశేషాభివృద్ధిని జూపుచున్నది. చేతిపరిశ్రమలకును, వ్యవసాయమునకును మిగుల తోడ్పడినది. గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు తోడ్పడినది. హిందూదేశము నందు గూడ ఇక్కార్యముల నీ యుద్యమము నిర్వహించుట కవకాశములు పెక్కులుగలవు. వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారి విషయమై తమ యభిప్రాయము తెలుపుచు, నాణ్యకేడిలు వ్యవహారములలో ఇబ్బందులు చాల గలవని తెలిపిరి. కాని తగిన కృషి జరుగుచో, ఇబ్బందు లంతరించు నని, అధ్యక్షులు భావించుచున్నారు. కొంత ఆపరేటివు ప్రోత్సహించుచున్న విజయము జూచిన, ఈవిషయమున గల అవిశ్వాసము తొలగకమానదు. సహకారపద్ధతులపై చేతిపరిశ్రమలను పెంపుజేసి, కార్మికులకు లాభము చేకూర్చవచ్చును. కాని, సహకారోద్యమము అధికారశృంఖలాబద్ధమై యుండునంత వరకు, స్వేచ్ఛాభివృద్ధి గాంచదని, అధ్యక్షులు ఖండితముగ తెలుపుచున్నారు. వ్యవసాయవిచారణసంఘమువారు, అధికారవశ మింకను చాలదని తలంచిరి. కాని, ప్రజలు స్వపరిపాలనార్హులుగారను వాదమునే, వీరివాదముగూడ అనుసరించుచున్నది.

సహకారోద్యమము గ్రామపునర్నిర్మాణమున కధికముగ తోడ్పడునని కనుగొనబడెను. ఆలమూరు మున్నగు తావులలో, నీ విషయము నిదర్శన పూర్వముగ జూపబడెను. అధికారు లీ విషయమున విశేషముగ తోడ్పడజాలరని, ఎంచవచ్చును. గ్రామపునర్నిర్మాణమునకై, సహకారోద్యమమును వినియోగించుటకు, దేశారాధకులగు అనధికారులే విశేషముగ తోడ్పడగలుగుదురు. గ్రామస్థులను ఋణబాధనుండియు, త్రాగుడు మున్నగు దురభ్యంతములనుండియు దప్పించి, మితిమీరిన వ్యయములనుండి వారిని విముఖులుగ జేయుటకు, సహకారోద్యమ మంతయు తోడ్పడగోరు. రాటపు ఉపయోగమును వ్యాపింపజేసి, కద్దరునిర్మాణమునకు తోడ్పడుటకు, సహకారోద్యమ మెటుల వినియోగింపదో, అధ్యక్షులు వివరించిరి. గ్రామ ప్రజలను ఋణబాధనుండి తప్పించుటయ గాక, సహకారోద్యమము వారికి జీవనమార్గములను బాపి, ఋణబాధ గలుగకుండ జేయవలయును. ఋణముల జేయుటకు ప్రోత్సాహము లేకుండ జేయవలయును. ఇందుకు గాను, సహకార సంఘములు మాత్రమే మార్గముల ద్రోశ్యవలయును. ఈ విషయమున కృషిచేయుట కెంతయో అవకాశము గలదు. తగు ప్రోత్సాహ మున్నచో, ప్రజాసేవకులు బలించక మానరు. సహకారోద్యమము క్రొత్త ఛాత్రం ప్రోత్సాహము సమయ మాపన్న ముఖ్యధ్యక్షులకు నందియము లేదు

ప్రపంచశాంతి : కెల్లాగుగారు

కెల్లాగుగారు ప్రతిపాదించిన ప్రపంచశాంతి ఒడంబడిక, దాదాపు అన్ని దేశములవారిచే నామోదింపబడెను. ఇందుమూలమున యుద్ధబహిష్కారము కొనసాగినను, కొనసాగకున్నను, కెల్లాగుగారి నామము శాశ్వతముగ నిలిచియుండుననుటకు నంది యము లేదు. సెసిలు ప్రభువుగారు, కెల్లాగుగారిని కొనియాడుచు, వీరిపేరుతోనున్న ఒడంబడికను శ్లాఘించిరి. కాని, యుద్ధబహిష్కారము కేవలము మాటలచే జరుగునది గాదు. సెసిల్ ప్రభువుగారు సూచించినటుల, నౌకలవిషయమై ఒడంబడిక కుదిరినను విశేషప్రయోజన ముండదు. సైన్యసమస్యయు విమానసమస్యయు గూడ పరిష్కారము గావలయును. సెసిలు ప్రభువుగారు సూచించినటుల, విమానములును సైన్యములును, నౌకలకన్న గూడ ఎక్కుడు ఉపద్రవకర మయినవి. కెల్లాగు ఒడంబడిక యుద్ధబహిష్కారమును మాత్రము గోరి, అందుకు వలసిన మార్గములను నిరూపింపకబోయినను, యుద్ధ పరికరముల నన్నిటిని చాలవరకు తగ్గింపవలయునని, కెల్లాగుగారు నుడివిరి. ఇవి తగ్గుచో, ఏయొక్క జాతియు ప్రపంచోపశ్రవము గలిగింపజాలదు. యుద్ధము జరుగునను భయముతో, ఆయుధనిర్ణయము గావించుచో, వానిని తగ్గించుటకు వీలుండదని, కెల్లాగుగారు స్పష్టపరచిరి. యుద్ధము జరుగదనెడి నమ్మకముతోనే, వివిధజాతుల వారును ఈ సమస్యను విచారింప వలయును. పరస్పరభీతిని విడనాడవలయును. శాంతవాతావరణమును ప్రపంచమంతటను వ్యాపింప జేయుటకు, రాజ్యాంగవేత్త లొక్కరుమాత్రమే జాలరు. ప్రజాప్రబోధము గావించుటకు, మతసంస్థలు, కళాశాలలు, వర్తక సంఘములు, పౌరస్వ సంఘములు మున్నగునవి పూనుకొనవలయు నని, కెల్లాగుగారు తెలిపినవిషయమునం దెంతయో అర్థము గలదు. మతసంఘముల యుపయోగ మిట్టి సమయములందే గనుపించవలయును క్రైస్తవ మతగురువు లింతకు పూర్వము, యుద్ధములను ప్రోత్సహింపచుచుండిరి. యుద్ధవిజయమునకై ప్రార్థనల నలుపుచుండిరి. ఇక ముందు, ప్రపంచశాంతికిని, పరస్పర మానవప్రేమకును, వీరు ప్రార్థనల నలుపవలసియుండురు. వృద్ధయపరివర్తనమునకు తోడ్పడవలసియుండురు. యుద్ధములు అనాగరికము లని బోధింపవలసియుండురు. వివాదపరిష్కారమునకు మధ్యవర్తుల సహాయమును పొందవలయు ననియు, ఆయుధములను తగ్గించి, ఈ విషయమున పోటీతో బనిలేకుండ జేయవలయు ననియు, కెల్లాగుగారు కోరుచున్నారు. కెల్లాగు ఒడంబడిక మహదాశయపూరితమయినది. దీనిని సఫలపరచుటకు, ప్రస్తుత ప్రపంచ వైఖరి మార్పు చెందవలయును. శాంతి మానవహృదయములందు స్థాపితమయినగాని, బాహ్య ప్రపంచమున నుష్కాపితము గాజాలదు. శాంతిని గూర్చి ఇంగ్లండులో నుపన్యాసములు జరుగుచుండ, చీనా రుష్యాల మధ్య బాహ్యము జరుగుచుండుట లాచన, మానవ హృదయపరివర్తన మొందవలసినమా గ్రహింపవచ్చును.

సెంట్రలు భూముల తనఖా బ్యాంకు :

ప్రభుత్వపు టుత్తరువు

సెంట్రలు భూముల తనఖా బ్యాంకుగూర్చి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన ఉత్తరువును శ్రద్ధతో పరిశీలించుట యవసరము. 1925వ సంవత్సరము నందు చెన్నరాజధానిలోని నాలుగు ప్రదేశములలో, భూమి తనఖా బ్యాంకుల స్థాపనమును పరిశీలనిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. స్వల్ప భూములు గలవారిని ఋణవిముక్తుల గావించుటయే స్థాపనోద్దేశ్యము. ఋణములను దీర్చుట యగాక, వ్యవసాయ పద్ధతులలో మార్పు గలిగించి, భూములను బాగుచేయు నుద్దేశ్యము గూడ గలదు. ఒక్కొక్క బ్యాంకుకు లక్ష రూపాయల మూలధన ముండవలయు ననియు, విధించి ప్రజలు ఏబదివేల షేర్లను దీసికొనుచో ప్రభుత్వము వారు మిగిలిన ఏబదివేలను సహాయము చేయ నిశ్చయించిరి. ఇప్పుడు ఇరువది భూముల తనఖా బ్యాంకులు గలవు. వీనిలో అయిదు మాత్రమే పని జేయుచున్నవి. మిగిలినవానికి ధనము సమకూర్చు నిమిత్తము, ప్రభుత్వమువారు చెన్నపురిలో కేంద్ర సంస్థను ఏర్పాటు చేయ నిశ్చయించిరి. సెంట్రలు భూముల తనఖా బ్యాంకునందు, ప్రైమరీ తనఖా బ్యాంకులును, వ్యక్తులునుగూడ, సభ్యులుగ జేరవచ్చును. కేంద్ర సంస్థకు పది లక్షల రూపాయల పెట్టుబడి యుండును. షేరు నూరురూపాయల ఖరీదగును. పదివేల రూపాయల షేర్లకు మించకుండ వ్యక్తు లీ బ్యాంకులో షేర్లను పొందవచ్చును. కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు పండ్రెండు మంది సభ్యులుందురు. షేర్లమీద వడ్డీ నూటికి ఆరును మించదు. ప్రైమరీ బ్యాంకుల కిచ్చు ఋణముల వడ్డీ నూటికి ఏడును మించదు. సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారు గారు, వాటాదారులకు ట్రస్టీగ నుండురని సూచింపబడినది. వీరినిగాక మరియొకరి నేల నియమింపరాదో తెలియదు. సెంట్రలు బ్యాంకు షేర్లపై నిచ్చు వడ్డీకి ఏబది లక్షలవరకు, ప్రభుత్వమువారు అయిదు సంవత్సరముల వరకు హామీపడెదరు. ప్రభుత్వపు టుత్తరువు భూములు గల రైతుల కెంతవరకు పయోగపడునో, సహకారోద్యమాభిమానులు పరిశీలించి తమ యభిప్రాయములను వెలుబుచ్చు బ్రాథ్మితులు.

హిందూస్థాన్ బ్యాంకు, మద్రాసు

హిందూస్థాన్ బ్యాంకువారి సామాన్యసభ ఈ నెల 22వ తేదీన జరిగెను. సభావ్యత్రాంతమును గతసంచికలో ప్రచురించి యుంటిమి. నివేదిక నిదివరకు ప్రచురించియుంటిమి. సభాధ్యక్షులగు డి|| బ|| గోవిందదాసు చతుర్భుజదాసుగారు, బ్యాంకు చరిత్రను వివరించిరి. బ్యాంకువ్యవహారములు మేనెలలో ప్రారంభమయ్యెను. బ్యాంకు కార్యదర్శి యగు విద్యా సాగర పాండ్యగారికి బ్యాంకు వ్యవహారములలో గల యనుభవము, సుప్రసిద్ధమే. డైరెక్టరులు, వ్యవహారదక్షులు. బ్యాంకులోని షేర్లను ఏకొలది మంది వ్యక్తులతో యొనగక, ఎక్కువ మంది వీనిని షేర్లొననుటయు, డైరెక్టరులు ఏర్పాటు జేసియున్నారు. బ్యాంకు పట్ల ప్రభాభిమానమును సంపాదించుటయే వీరి యుద్దేశ్యము. షేర్ల ఇంకము గలవు. వీనిని షేర్లొన, మద్రాసు రాజధానివాస్తవ్యులు నూతన ధర్మోద్దమస్థపట్ల అభిమానము జూపి, కార్యనిర్వా

హతుల సత్ప్రియత్నములకు తోడ్పడ బ్రాథ్మితులు డిపాజిట్టు అక్కంటు లింతవరకు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నవి. డిపాజిట్టు లింకను వృద్ధి యగునని తలంప సహకారము గలదు. దేశములోని ముఖ్యమగు బ్యాంకులతో, సీ బ్యాంకు వారు ఖాతా ప్రారంభించిరి. లండను బ్యాంకుతో గూడ ఖాతా ప్రారంభించుటకు, డైరెక్టరులు సంకల్పించిరి. బెజవాడ, కుంభకోణము, మధుర పట్టణములలో బ్యాంకు శాఖలను స్థాపింపవలెనను సంకల్పము గలదు. ఈ శాఖలను జనవరి 1వ తేదీలో పలస్థాపింప నిశ్చయించిరి ఇండియా సెంట్రలు బ్రాంకువారు చెన్నపురి శాఖను మూసివైచుచు, వారివ్యాపారమును హిందూస్థాన్ బ్యాంకు వారికి ఒప్పగించిరి. హిందూస్థాన్ బ్యాంకు సుస్థిరమై వెలసి, దినదినాభివృద్ధి గాంచుగాక యని కోరెదము.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము : లండను టైముస్

ఈవార మందిన లండను టైముస్ పత్రిక రాజప్రతినిధి ప్రకటనము అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును దూరలక్ష్యముగ మాత్రమే సూచించెననియు, పాలిసీయం డెట్టి మార్పు గలుగలేదనియు, ఎట్టి వాదానములను చేయలేదనియు, సూచించి తృప్తి చెందుచున్నది అధినివేశస్వాతంత్ర్య మనిన, భారతీయ ప్రముఖులకు నరియగు భావన లేదట వారు రోకంటిపాట బాడుచున్నారు. హిందూదేశ సమస్యను పక్షప్రశ్నగ జేయవలయునని, లేబరు ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బలపరచువారుందురు గాని, అటుల గావింప గూడదని, టైముస్ పత్రిక మండలించుచున్నది. హిందూదేశ ప్రశ్న విషయమై లేబరు పక్షమునకును, కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షములకును మధ్య ఎట్టి భేదాభిప్రాయ ముండగూడదని, ఈ పత్రిక తలంపు. కాని, రాజప్రతినిధి ప్రకటనము నీ రీతిని తేల్చివైచుటవలన, భారతీయులలో నెట్టి అసంతృప్తి కలుగునో ఈ పత్రిక కనిపెట్టుటలేదు. హిందూదేశ ప్రశ్నను ఇంగ్లండునందు పక్షప్రశ్నగ భావించ వీలులేనిచో, హిందూదేశమునందును భారతీయులు దీనిని పక్షప్రశ్నగ భావించబోరు. మితవాదనాయకులు గూడ, డిల్లీ పరతుల నంగీకరించుటయే యిందుకు నిదర్శనము. భారతదేశ నాయకు లీ విషయమున కృతనిశ్చయ లగుచో, వీరి నిశ్చయము ఫలించి తీరును. బ్రిటీషు ప్రముఖులెట్టి నిరోధము జూపినను, నష్ట ముండదు. భారతీయులు తక్షణ అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు గాని, లండను టైముస్ పత్రిక యూహించినటుల, దూరాదర్శముగ భావింపబోరు.

శ్రీ శ్రీ క్లిమెంకో గారు

ఫ్రెంచి వ్యాఘ్ర మని పేరొందిన, క్లిమెంకో గారు ఘొన్నటిరాత్రి చనిపోయిరి. వీరు 1841 సంవత్సరమున జన్మించి, ఎనుబదియేనిమిదవయేడువరకు జీవించియుండిరి. వీరు ప్రాస్తుకు ప్రధానమంత్రిగ నుండి, ప్రాస్తు రాజమును వెంపుజేసిరి. వీరు ఇంపీరియల్ భావములచే ప్రేరేపింపబడి, ప్రాస్తు ప్రపంచ మందెల్ల అభివృద్ధి చేయువలయునని సంకల్పించిరి. వీరి భావములు, ప్రాస్తులో వ్యాపించును. క్లిమెంకో గారు ఖిమోఫ్యుద్ధు లయిన పిమ్మట గూడ, తిరిగిరావలయు గలిగి, అనుభవము

వ్యాయామము జేయుచుండిరి. ఆరోగ్యవపరక మగు ఆహారమును భుజించుచుండిరి. చనిపోవువరకు వీరికి మనఃశక్తులు తీరింపలేదు. దేశవ్యవహారములను ప్రపంచపరిస్థితులను వీరు శ్రద్ధతో పీక్షించుచుండిరి. క్లిమెంకో గారు రాచకార్యములనుండి వైదొలగినను, వీరిపేరు ఎల్లరకు భీతి భురికొల్పుచుండెను. వీరు పండిత పండువలె రాలిపోయి, సుఖమరణము గాంచిరనుటకు సందయము లేదు.

క్యానిమోరా పబ్లికు టైబ్రీ

చెన్నపురిలోని క్యానిమోరా పబ్లికు టైబ్రీలోని గ్రంథములను ఇండ్ల కెరువునిచ్చు నిమిత్తము, గ్రంథాలయనిబంధనలు నూర్పు చేయ బడెను. క్రొత్త మార్పులను ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిరి. పదునేడు సంవత్సరములలోపు వారిని గ్రంథాలయములోనికి రానియరని, మూడవ నిబంధన దెలుపుచున్నది. పాఠకులు పరిశుభ్రముగ నుండవలయునని కోరుట న్యాయమేగాని, ధోవతి ధరించుచో పర్దునుగాని, నిండుచేతులు గల జాబ్బానుగాని ధరింపవలయుననియు, ఏది పరిశుభ్రమో, యుక్తమో గ్రంథాలయాధికారి నిర్ణయించు ననియు, వారి నిర్ణయము ఖాయ మనియు, నాల్గవ నిబంధన దెలుపుచున్నది. ధోవతి ధరించి ఒంటినిండ ఉత్తరీయము గప్పకొనువారి నేల టైబ్రీలోనికి రానియగూడదో తెలియదు.

మైసూరు బ్రాహ్మణుల త్యాగదృష్టి

మైసూరు రాష్ట్రమున బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వర వైషమ్య మధికముగ నుండుటచే, రాబోవు ఎన్నికలలో బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేశ్వరులతో పోటీ జేయవలదని, బ్రాహ్మణ ప్రముఖులు ఎచ్చరించును ప్రకటించిరి. బ్రాహ్మణేశ్వరులలో జరిగిన అవిశ్వాసమును తొలగించుటయే, వీరి యుద్దేశ్యము. దేశిక్షేమమునే ప్రధానముగ నెంచి పాటుపడు బ్రాహ్మణేశ్వరులకు, వీరు తోడ్పడ నిశ్చయించిరి. వీరి నిశ్చయము కొనసాగుచో, బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేశ్వరులకును మధ్య వ్యాపించిన ఎడబాటు తొలగునగుటకు సందియము లేదు.

మద్రాసు మండల కేంద్ర సహకారపు బ్యాంకు

వివిధ మండలములకును జిల్లా బ్యాంకులు ప్రత్యేకముగ నున్నను, మద్రాసు మండలమున కింతవర కట్టి బ్యాంకు లేకున్నది. చెన్నపురిలో ప్రత్యేక జాతులకొర కేర్పడిన బ్యాంకులు గలవు. కాని, సెంట్రలు బ్యాంకు లేకున్నది. దీనిని స్థాపించవలయునని, చెన్నపురిలో సహకారవాదులు మేనెల 24వ తేదీని తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము నఫల మగునని, నమ్మెదము.

యువజనసంఘపు అధ్యక్షుని గృహమును

పోలీసువారు సోదావేయి

పూనా, నవంబరు 22:- పూనా యువజనసంఘపు అధ్యక్షులు యాస్. వి. నాథ్ షా గారి గృహమును కేడించుట పోలీసు వారు సోదావేసిరి. పూనా శ్రీకృష్ణాబాగ్ ఉత్తరువుపై కారెల్లు సోదావేయబడెను. లాహోరునందలి వజీరుల్ భారతసభ కార్యదర్శియగు యాస్. వి. కెక్కాబాగ్ ప్రకటించి, రిజిస్ట్రేషన్లు చేయించి పోలీసు వారికి పుస్తకముల విశ్లేషణకు సహకారమునకు సూచించెను. ఇందు గంటలకాలము ఇల్లంతయు చెరిగిపోయి విషయం దొకతడు

(శ్రీకృష్ణ)

విదేశీయ ప్రభుత్వము

నిరుద్యోగములలో పాల్గొనవలసిన ప్రజాపాలు ముందుండినందున సేవకు సురక్షితముగ నున్నారనియు చెబుచు దీర్ఘాయుష్షువలె రాజకీయ మునుదురుగాకయని దాసక ప్రభువు 21 తేదీని రాజపత్యులను సందర్శమున నుడివరి.

విదేశీ ప్రభుత్వముల సామర్థ్యమును ఇతర బహుళములకు విస్తరింప నున్నందున దేశమున ప్రభుత్వములకు సామర్థ్యమును పెరిపిరి.

శ్రీ శ్రీ జి. పి. బి. నరసాచార్యులు సీనియర్ పరిశిల వాదికారిగ ప్రభుత్వము దేశీయకార్యదర్శిగ నున్న ఎడ్యుకేషన్ గారిని నియమించిరి.

‘బ్యాంక్ ఎల్.ఎస్.ఎస్. పాఠశాల’ పనిచేయు చున్న వాయువార్త పనిముట్లను నడిపించునాటిని నెలరో మందులెట్టి జంపనన్నాడు. గాన తక్షణము సహాయము చేయ వలెనని వాయువార్త నంపగా అదిమధ్యవర్తనమునముల నున్న బ్రిటిషు నాకాదళికారుల కందెను. ఇది ననుసరించి ఆపాఠశాలను వెదకుటకు నాలుగు దినములకు లంపబడెను.

ఆర్థికమును ప్రభుత్వము-బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమునాడు, ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నాడు ఆర్థికమునుండి దినుసులయిన ఆహారపదార్థములపై నిర్బంధములను గాని పన్నులనుగాని విధించు నుద్దేశ్యములేమి ప్రకటించినవిక ఆర్థికము ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషుప్రతినిధులకులపై పన్నులను నూటికి 50 వాళ్ళున జనవరి మొదటి తేదీనుండి తగ్గించెదరు ప్రకటించిరి.

ఇరాకు హైకమిషనరు

రుగ్బీ, నవం 22:—క్రొత్తఇరాకు హైకమిషనరు సర్ ఫ్రాన్సిస్ హంప్రెస్ గారు ఇరాకు లండనునుండి నేడు బయలుదేరెదరు. బగ్దాదువరకును బోవునపుడు జెరూసలమును జూచి పోయెదరు, అచట పరిశ్రమను హైకమిషనరును కలసికొనెదరు.

బొగ్గుయజమానులు

బ్రిటిషుమంత్రుల చర్యను ముగించుట (రూటరు)

లండను నవంబరు 28:— మంత్రులను గ్రాహం, టర్నరుగార్లు బొగ్గు యజమానుల ప్రతినిధులతో తీవ్రముగ చర్చించిరి. కాని ఫలితము లేలేదు. ప్రభుత్వమువారు బోక్సయి కలుగజేసికొనుట తప్పదున్నా రీయజమానుల ప్రతినిధులు, అందుచే మాన్యుట ఏర్పాటులు, వేతనముల సంఘము ఏర్పాటులు కొంత ఆలస్యమునను. అనుకొన్న ప్రకారము జనవరి 1 వ తేదీనుండి మాన్యుట విధానము అమలుజరుగుట సాధ్యము.

పెరిషియా ప్రభుత్వము

గాదిస్థాను ప్రభుత్వమును గుర్తించుట (రూటరు)

లండను, నవంబరు 25:— పెరిషియా ప్రభుత్వముగూడ గాదిస్థాను ప్రభుత్వమును గుర్తించినటులు టెహరాన్ వార్తలు చెబుచున్నవి.

చీనా-సోవియటు పరిస్థితులు

లండను, నవంబరు 28:— మంచూరియాలో నున్న చీనా-సోవియటు ప్రదేశములను సోవియటు సేన లాక్చుచున్నది.

లండను నాకాదళ సభ

ప్రాంతీక ఇటాలియను సంభాషణ (రూటరు)

లండను, నవంబరు 25:— లండనులో జరుగజూపు నాకాదళనిర్ణయసభ విషయమై ఇటలీ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వముల సంభాషణలు ప్రారంభమైనవి. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము నాకాదళము ఇటలీదళము సమానముగ నుండుటకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునా రంగీకరించునా వారితో చర్చించెదమని ఇటలీ ప్రభుత్వము చెబివెను. కాని దానికి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించరని చెబిట చెబిసిన పత్రిక నూచించుచున్నది. వారిదేశ పరిస్థితులు వీరి దేశపరిస్థితులు (ధూగోళ పరిస్థితులు) వేరగుటచే, ఇట్లు సమానముగ నుండుటకు సమ్మతించరట.

కెల్లాగుగారు లండను కేగుట

(రూటరు)

లండను, నవం 28:—కెల్లాగుగారు లండనులో పిర్మి ముసంఘమువారి విందు వారగించుచున్నారు. ప్రపంచమున కెల్లాగుగారు శాంతివాదియని విరూపాక్షుని పేరు గాంచునని నిశ్చయపరచెను. అమెరికా విదేశాంగవిధానమున శాంతిస్థానకు డిక్షన్ యనిపించుకొనెను. కెల్లాగు ఒడంబడిక చాల ఘన కార్యము. మన మందరము కెల్లాగు ఒడంబడికను త్రికరణబుద్ధిగ నన్ని పనిచేయుచున్నారము. కాని ఉన్నతాశయము లతో యుద్ధమును రాక్షసిని సంహరింపజాలము. కష్టపడి పనిచేసినచే యుద్ధము లేకుండ పోగలదని నిశ్చయపరచుచున్నాము. అవసరమగునా గొప్ప స్వార్థత్యాగ మొనర్చవలెను. అందుచేతనే అమెరికా స్నేహమును కన్నులతో నర్దుకొనుచున్నారము. యునైటెడ్ స్టేట్సువారు యుద్ధమున నున్నప్పుడు నిశ్చయించినపుడు అందరను. సంతసించి, ముగ్ధులమున కొంతకాలము అమెరికా శాంతియుద్ధములలో జేరునటుల కన్పించలేదు. మరలపోవునటుల గన్పించెను. కెల్లాగుగారు ప్రభుత్వమునికి రాగానే మరల అమెరికా ముందుకువచ్చెను. నాకాదళనిర్ణయమునుగూర్చి అపుడే ఆశాకరమును రాయబారములను జరుపుచున్నారము. ఇంకొక రెండునెలలలో పర్యవసానమును అందుదురు ప్రభుత్వముల ఎదుట చెబుచుదురు. దానినే మరి ముందువిధానమునకు ఆధారముగా జేసికొనెదరు గాక. నాకాదళనిర్ణయము పరిష్కారము గానున్నది. అది చాల గొప్పసంగతి. అయితే అది ప్రభుత్వమునా. నైతిక ప్రమానికదళమును గూడ నిర్ణయించుటయిచ్చును. ఇందుగూడ అమెరికా సహాయము నుపేక్షించుచున్నారము. ఈ విషయములో సమన్వయసంబంధము మిక్కుముఖ్యముగనున్నది. కాని శాంతి అందరకును ఒకటే. ఎవరు కేసు నేమి, ఎటుల నేమి? అది చెడునా అంతకును ప్రమాదమే మాకును. నాకాదళములకుంట్ల నైస్యము, ప్రమానికదళములే శాంతికి కొన్ని విషయములందు భంగకరములు, ప్రమాదకరములు. మన ప్రయత్నములను మందగించరాదని నిశ్చయ ప్రభుత్వమునెను.

కెల్లాగుగారి ప్రత్యుత్తిరము

జాతీయరక్షణమునకు మాత్రము సరిపోవు నైతికదళము నుంచి వెళ్లిన వాటికి యువయోగింబులకు వీలు లేకుండ నాకాదళ నైస్యమును తగ్గించివేయువలెను. ఆయుధ విస్తరణను నందు సంపూర్ణముగ తేముచున్నది. ఏమియుభయముండదు. ప్రపంచమును ఒకరోడ్డులో జాతులు పాలింపజాలవు. సమన్వయము స్వాధీనమునానుచుకొనుట ఇప్పుడు జరుగవలసినదాను. అసాధ్యము. స్వప్నా నష్ట ప్రాపంచిక శాంతికి వరసర ఆలోచన, విశ్వాసములు, యమ తమ తమలను శాంతముగ సమాధానముతో పరిష్కరించు కొనుటవలసరము. కొన్నాళ్ళవరకు గ్రేటుబ్రిటను అమెరికా నాకాదళ నిర్ణయము కుదరదనుకొనుచుండిరి. గ్రేటుబ్రిటను అమెరికాకు యుద్ధమునచ్చునా ఏమిచేయవలెనను ఆలోచనతో జూచితిమేని వైసజేప్పిససమస్య పరిష్కారము కాదు. రాచకీయములు, క్రియారూపమును బట్టి ఆలోచించితిమేని మననాకాదళములు సమానముగ నుండుటవలసరము. అప్పుడు యుద్ధము ఆసంభవము. ఇదేవిధముగ ఇతర ప్రభుత్వములతో గూడ యుద్ధముగలుగదు. సంధి ఒడంబడికతో బాటు. ఇంకొక మాదుసంగతియు జరుగవలెను. శాంతి-అధ్యక్షులనుగూర్చి దేవళములు, కళాశాలలు, పత్రికసంఘములు, పురపాలకసంఘములు బోధించవలెను. పఖ్యత, మధ్యస్థి పరిష్కారము తగాదాలను వ్యాయసానములందు పరిష్కరించుకొనుట నాకాదళములను తగ్గించుట యుద్ధముకలుగునటులు పోటిలేకుండుట జరుగవలెనని కెల్లాగుగారువిరి.

చీనా-సోవియటు తగాదా

(రూటరు)

లండను, నవంబరు 25:— మంచూరియాలో రషియనులు తూర్పు ఇనుపదారికి పడమరగా నున్న కేయిలోమను బట్టుకొనిరి. గ్రేటు కింగాన్ పర్వతము దగ్గరకు నడచిపోయిరి. ఇచట నున్న చీనా సేనానిని చంపిరని తెలియుచున్నది. తూర్పున మూలించు రషియనులు బట్టుకొనిరట. హార్మిన్ నాగ్ ముట్టడి నిదముగ నున్నదట. సోవియటులో చీనావారు కయ్యమునకు కాలుదాక్కులేదనియు ఎట్టి ఉద్దేశమునకును అవకాశము నీయలేదని చీనా సేనాధిపతి డాక్టరు వ్యాంగుగారు చెబిరి. ఈ విషయమై చీనాసంగతిని అంతర్జాతీయ విచారణసంఘమువారు పూనుకొనెదరనుచున్నాడు. అట్టి విచారణసంఘమునకు భాగ్యులను గూడ చీనాభరించుట కష్టమగునట.

క్లెమెంకోగారి ఆరోగ్యము

బాగు లేదు (రూటరు)

లండను, నవంబరు 28:—రాత్రిఅంతయు క్లెమెంకోగారి పీతి బాగులేదు మటుంబయంతయు ఆయనదగ్గరకు వచ్చిచేరెను

శ్రీ శ్రీ క్లెమెంకోగారు

లండను, నవం 25:—పార్లమెంటు వార్త లిట్లు చెబుచున్నవి—క్లెమెంకోగారి మరణమునకు వగచుచు ఫ్రాంసు అంతటను బావుటాలు సగము క్రిందకుదింపబడినవి. చనిపోయినపిదప ప్రేతములు ఆతనియింట కేగిరి. డోమరుగూ, టార్డ్ గార్లు గూడ ప్రేతములలో గలరు. వార్తాపత్రికల వ్యాఖ్య ప్రత్యేకముగ పత్రికలు ప్రకటింపబడినవి అందట్లు వ్యాఖ్య నొనర్చుచున్నవి:—
“క్లోట్టేడ్”

క్లెమెంకోగారు శాశ్వత మనుకొంటిమి
క్లెమెంకోగారి తండ్రి సమాధిప్రక్కనే క్లెమెంకోగారిని గూడ భూస్థాపితము జేసెదరు వెండి అడవిలో భూస్థాపితము జరుగును.

జీవితచరిత్రసంగ్రహము

బార్న్ క్లెమెంకోగారు సెప్టెంబరు 28 తేదీ 1841 వ సంవత్సరమున జననమొందిరి ఇతడు ఫ్రెంచి రాజకీయవేత్త వెండిలోయున్న ‘మాయిల్లర్’ ఎక్సలెన్సు జన్మస్థానము. వైద్యవృత్తి నలంబించి మాంటుమార్టరులో 1869 జీవనమును గడుపుచుండెను 1870 విప్లవాంతరమున సుప్రసిద్ధి గాంచెను. పార్లమెంట్ పురపాలకసంఘాధ్యక్షులుగ పేర్కొనబడిరి ఈజిప్టు చాల అల్లరిచెజలతో గూడుకొన్నది పాలించుటకు కష్టమైనది 1871 ఫిబ్రవరి 18 తేదీని బాతీయముచోసభకు ర్యాడికలు సభ్యుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి లింగ్స్ క్లెమెంటు థామస్ నేనా నుల హత్యసందర్భమున ఇతడు అడ్డుపడి తప్పించలేదని నిందించిరి. తత్ఫలమున పోరాటముగూడ జరిగెను. ఇతని కందు జరిమానాను, ఒకపక్షము రోజులు ఖయిదును విధించిరి. పార్లమెంటుసభ్యుడుగ 1876-లో ఎన్నుకొనబడెను. అతివాదులలో జేరెను. త్వరలోనే ఆతని వక్రత్వపటిమచేతను పరిశ్రమలను ను ర్యాడికలుపక్ష నాయకుడాయెను.

1877 లో బ్రాగ్లమంత్రివర్తముపట్ల నిరోధము జూపెను. 1879 లో ప్రతికూల రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వవిధానమును ఖండించి ప్రాముఖ్యతను బడసిరి. 1880 లోనే వార్తాపత్రికను స్థాపించెను. ర్యాడికలు పక్షమును ఇది సమర్థించుచుండెను. మంత్రులను పడగొట్టుటలో ప్రఖ్యాతిని గడించెను. తానుమాత్రము మంత్రీ పదవిని స్వీకరింపజూయెను. రాజకీయములందు విమర్శకాగ్రే సరు డనిపించుకొనెను. పార్లమెంటులో అతివాదులు తరపున వ్యవహారమును నడుపుచుండెను. నాయకుడుగ నుండెను. జూలి నోపేరిగారి అధినేతవిధానమును ఆపర్వానిట్లు పక్షమును ఎదుర్కొనుచుండెను. టాంగుకింగు వివాదమును పురస్కరించుకొని డేరీ మంత్రివర్తమును కూల్చెను. 1885 ఎన్నికలలో ర్యాడికలు కార్యక్రమమును అనగా పురోవృద్ధికరముగ కార్యక్రమమును ప్రవేశపెట్టవలె ననిరి. రెండువోట్లు ఎన్నుకొనబడిరి. తానుకూర్చిన మంత్రివర్తము స్థాపించుకొని డేరీ తన ఏర్పాటుచేయ నిరాకరించెను 1886 లో ప్రేసి నేటు గారిని యధికారములో నుంచిరి. ఈ మంత్రివర్తములో బోలంగుగారిని యుద్ధమంత్రిగ నియమించిరి. దీనికి కారణభూతులు క్లెమెంకోగారే. పిదప ఈ యుద్ధమంత్రి ఆశాపూరితుడగుటచే క్లెమెంకోగారు ఆతనిపై ధ్వజమెత్తిరి. ఈ మంత్రివై ధ్వజమెత్తుట బేర్నెమెకోగారి పతనము ప్రారంభమైనది. ఏ నామా వ్యవహారములో ఇతనిపై అనుమానము బయలుదేరెను. రషియాతో మైత్రికూడదనుటచే ఇతడు ప్రవారంభింపెను

మంత్రేషు మంత్రామర్యాః.

గు ం టూ రు మ ం డ ల న భ లు

శ్రీయుత మంత్రేన వెంకటపతిరాజుగారు.

కొలత:—చేసేను 1" మొదల $\frac{1}{4}$, తిరువంతపురం, నాగ
పట్నం 1 $\frac{1}{2}$, పాంబిక 1 కడలూరు పాలకొల్లు, తిరుచనాపల్లి $\frac{1}{2}$
కొడమకెనాలు 1 $\frac{1}{2}$ అంసుళములు. మదరాసు నగ్గయమూల
యొకను పరమ పడగలరు. (అ. 1౩.)

దేశీయవార్తలు

నాయునిమానపు టపా

కరాచి, నవంబరు 22:—టపాలా తెచ్చు నాయునిమానము కరాచికి విచ్చేసిన ప్రకటించబడినది. కరాచి రహదారి, 25 తెదీ సోమవారము కరాచి చేరుననియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఘనశ్యామదాస్ బిర్లా అన్వన్యులుగా నుండుట గ్యాలియర్, నవంబరు 23:— జి. డి. బిర్లా, ఎం. ఎల్. సి. గారు వుట్టుముతో మంచము పట్టియున్నారు. కావున వారు బొంబాయిలో యిదివరలో జేయబడిన యేర్పాట్లను రద్దు చేసినది. వారు తెలంగాణమున వారిని బహుశా నాగపురంలో కలుసుకొనెదరు. (ప్రీ. ప్రె.)

మధురనాయకుల కేసు

మధుర, నవంబరు 24:—దీక్షిట్ల శాస్త్రి ఉపన్యాసముల నొసగినందుకు ఆర్. శ్రీనివాసరవయ్యగారు, జి. యస్. రంగనాథరావుగారు 108, 112 వ సెక్షన్లను నమసరించి కేసులు లేబడినవి. (ఆ. ప్రె.)

మధురలో జాతీయపతాకపు టుల్స్ వము

మధుర, నవం 24:— హిందుస్థానీ సేవాదళమువారి యజమాన్యమున మధుర జాతీయపతాకాల యెదుట జి. వి. హనుమంతరావుగారు జాతీయపతాకమును నెలకొల్పిరి. ఈ ఉత్సవమునకు శ్రీనివాసరవయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జాతీయపతాకమును గురించి పలువురు చరచ్యుసించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియా గజెటు

ఢిల్లీ, నవం 22:—జి. యం. ఉస్మానుగారు ఇండియా ప్రభుత్వపు హోం డిపార్టుమెంటు జాయింటు సెక్రటరీ ఖాను పదవిపట్టిరి.

పబ్లిక్ ఇన్ ఫర్మేషన్ డిప్యూటీ డైరెక్టరు ఆర్. యస్. బాబ్ పాయిగారు స్పెషలు డ్యూటీపై నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణమహాసభ

వాగపల్లి, నవంబరు 24:—తెలంగాణ బ్రాహ్మణమహాసభ తొండవనూరేళము సేదీదినము జాతీయపతాకాభివనమున ప్రారంభమయ్యెను. బ్రాహ్మణసంఘమునకు సంబంధించిన సమస్యలపై చర్చ సలుపుటకు ఈ సమావేశము జరుపబడినది. మద్రాసు నాస్థవ్యులగు డి|| బి|| టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు మహాసభకు అధ్యక్షులు. (ఆ. ప్రె.)

నంది మోడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీము విచారణ

సిద్ధా, నవంబరు 22:—సర్ చునీలాలు మెహతాగారు నంది మోడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీము విచారణ సంఘపు సభ్యులుగ నియమింపబడిరిని తెలియుచున్నది. పంజాబు శాసనసభ సభ్యులగు హబీబుల్లా, లెఫ్టెనెంటు రణవీరసింగు, మోహనలాలు నార్లు, నంది సంస్థానమునకు చేరిన దీనానాథుగారు, మద్రాసు, సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి ఇరువురు ఇంజనీయులు ఈ సంఘపు సభ్యులుగ నియమింపబడిరిని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

‘రాండుటేబిల్ సమావేశ’ మునుపత్రికా ప్రకటన

తాజ్యాంగాభివృద్ధికై ప్రయత్నించుటకు గుజరాతీజాతీయవాది ప్రచురించనుండుట

అహమ్మదాబాదు, నవంబరు 23:— గుజరాతీదేశమునందు రాజకీయ ప్రచారములుగానున్న రామరాయ్ మున్షీయ నువారు, ‘రాండుటేబిల్ సమావేశము’ అనుపేరుగల ఆంగ్లపత్రికను ప్రచురించెదనని వరఖాస్తుపెట్టెను. భావిభారత రాజకీయాభివృద్ధినిగూర్చిన సమస్యలను వివిధరాజకీయ పక్షములవారును చర్చించుట కిది యుద్దేశింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో పట్టాభిసేతారామయ్యగారి పంచాయితీ

దెసెంబరు మొదటివారములో జరుగును

అలహాబాదు, నవంబరు 23:—బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ ఎన్నికలు సరిగా జరిగియుండలేదనియు, సదరు ఎన్నికలను గూర్చి విచారణచేయవలసినదనియు బెంగా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులు కొందరు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారికి విన్నవించిరి. ఇందు విషయమై సరియైన దర్యాప్తు చేసి సంగతి సందర్భములను నిశేధించవలసినదిగా డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సేతారామయ్యగారు ముగ్ధునిగా అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీవారిచే నియమింపబడిరి. దీసెంబరు మొదటి వారములో పట్టాభిసేతారామయ్యగారు యీ పనికొరకై కలకత్తాకు వెళ్లెదరు. సేతారామయ్యగారి రిహార్డు పండిత మోతీలాలు నైహూగానికి నిశేధింపబడును. నైహూగారు వ్యాయ దిధారణచేసి తీర్పు చెప్పెదరు. (ప్రీ. ప్రె.)

లాహోరు కాంగ్రెసు

లక్నోలో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యవాదుల ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి

యమకసంఘపు పలుకుబడి

లక్నో, నవంబరు 23:—లాహోరుకాంగ్రెసు ప్రతినిధుల యెన్నికలో యమకసంఘమువారిచే పెర్మిట్టబడిననా రందరును ఎన్నుకొనబడిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదము ప్రకారమే వారు ప్రాతినిధ్యము వహించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆంధ్రప్రతినిధులు

బెజవాడ, నవంబరు 23:—లాహోరు కాంగ్రెసునకు ప్రతినిధులుగా వెళ్లదలచినవారు ఈ నెలఖరలోనా తమ ధరఖాస్తులను ప్రతినిధిరుమును చూపాయి ఒకటితో సహా తమకు సంపవలెనని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగారు ప్రచురించుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

ఉప్పుపరిశ్రమ

లూరిపుబోర్డువారి విచారణ

కరాచి, నవం 22:—ఉప్పుపరిశ్రమ విషయమై విచారణలకు లూరిపుబోర్డు వారు సేదీదినము కరాచికి వచ్చిరి. విచారణను ప్రారంభించుచు, బోర్డువారు కరాచిలో కొన్ని దినములే యుండిరనియు అందుచే ఉప్పుపరిశ్రమాధికారులను ముఖ్యముగ కంపెనీలవారి సాక్ష్యమును ప్రస్తుతము పుచ్చుకొనుటకు వీలులేదనియు, త్వరలో వారిని బొంబాయికిగాని కలకత్తాకుగాని పిలిపించి వారి సాక్ష్యమును తీసికొనుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుననియు బోర్డు అధ్యక్షులగు సర్ గివ్వాలాగారు చెప్పిరి. ఉప్పు తయారుచేయువ్యక్తుల సాక్ష్యము పుచ్చుకొనెను. కంపెనీలకునలెనే తమకుకూడ ప్రభుత్వమువారు గుత్తు ఇవ్వవలయునని వారు కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

యంత్రశాలయందు అగ్ని ప్రమాదము

75 వేల రూప్యముల నష్టము

కలకత్తా, నవంబరు 22:—కలకత్తాలో ఉత్పాదకశాస్త్ర సంఘతి యునైటెడ్ ఫ్యాబ్రికలు నిర్మరాత్రి పరకురాను ప్రీతియయ్యెను. ఈ అగ్ని ప్రమాదమునకు కారణము తెలియుచున్నది. 7 ఫైరు ఇంజనులు ఎచ్చిపనిచేసెను. తెంను గంటల కాలములో బంటలు చల్లార్చబడినవి. 75 వేలరూప్యముల విలువగలపానుగి మండిపోయెను. ఒక నైరు ఇంజనునయ్యునుండగ దారిలో తెలిఫోను పాస్టునకు దీక్షిట్టుకొనుటచే నిచ్చెనకొంది పడినది. పక్కనపావులను ఎత్తుబడి ఎత్తుపైపడినది. ఆ ఎత్తుమరణించెను. 4 గురికి గాయములు తగిలెను. ఈ మిల్లు పానాలాని కంపెనీవారికి చెరినది. మిల్లు అగ్ని ప్రమాదములకు ఇష్టారు చేయబడి యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రథమ రంగూన్ జిల్లా ఆంధ్ర మహాసభ

కార్మికపరిస్థితులను బాగుపరుపవలసినదని

దేశోద్ధారకుని యుద్వేగనము

రంగూన్, నవంబరు 22:—జూబిలీహిల్స్ ఈమధ్యాహ్నము ప్రారంభమైన ప్రథమ రంగూన్ జిల్లా ఆంధ్రసభకు చాలా

మంది ప్రజలువచ్చిరి. సభాభవనము క్రిక్కిరిసియుండెను. ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులగు శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు సభాధ్యక్షతవహించు నలంకరించిరి. తమ యధ్యక్షతోపన్యాసమునందు శ్రీ పంతులుగారు కార్మికపరిస్థితులను బాగుపరచులె ననియు, కార్మికుల యోగక్షేమమునకై పాటుబడవలసినదనియు రంగూన్ ఆంధ్రనాయకులను ప్రోత్సహించిరి. అంతఃకలహములనుమాని సంఘముయొక్క శ్రేయమునకై పాటుబడవలసినదని వారు ప్రజలునుకోరిరి. భారతదేశమునకును బర్మాకును సంబంధముండుట యెంతయవసరమో బర్మా జాతీయవాదులు గ్రహించెదరుగాకయని వారుకోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

రంగూన్, నవంబరు 23:—ప్రథమ రంగూన్ జిల్లా ఆంధ్ర మహాసభ ఈసాయంత్రము శ్రీ యు. క. దేశోద్ధారక కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి యధ్యక్షతన జరిగెను. చాలామంది ఆంగ్లము సభకే తెలియిరి. సభాభవనమును ప్రవేశించి నతోడనే దేశోద్ధారకునకు కరతాళధ్వనులతోడను, వార్తధ్వనములతోడను కూడిన ఘనమగు స్వాగతమొసంగబడినది. జాతీయ గీతములతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

డాక్టరు రఘుపాదంగారు ప్రతినిధుల నాహ్వానించిరి. తరువాత అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగెను. అధ్యక్షతోపన్యాసాంతరము చిత్తు తీర్థానమలను విచారించుటకు విషయ నిర్ణయకసభ యేర్పరచబడినది. తరువాత కేవలవిరక్తు సభ ఆపుతేదను జరిగెను.

అహ్మదనంఘమువారి విందు

శ్రీ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి గౌరవా ర్పణ జాతిమతవర్గ విశిష్టతలను పాటించని ఒకవిందు అహ్మద సంఘమువారిచే సేర్పాటు చేయబడినది. రంగూనునగరమునందలి ముఖ్యపౌరులు విందు కే తెలియిరి. మామూలు ఆంధ్రాచారము ప్రకారము వడ్డింపబడినది. బర్మా ఆంధ్రపత్రికలో మొదటిదగు నీవిందు జయప్రదముగా జరిగెను.

మహారాష్ట్ర దేశమునందు కాంగ్రెస్ ప్రచారము

యథోచిత సహకారవాదులయందు అసంతృప్తి

మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల ప్రకటన

పూనా, నవంబరు 23:—యథోచిత సహకార పక్షము స్థాపింపబడినప్పటినుండియు, కాంగ్రెస్ సంఘములయందు ఉద్యోగములను వహించి కాంగ్రెస్ పరిపాలనమును కొనసాగించుచున్న యథోచిత సహకార పక్షమువారి పరిపాలనమును విమర్శించుచు మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘ సభ్యులగు సి. వి. నైర్జ్యా, ఘుక్, తుల్ ఖాలో, కనిల్ కర్, మొదలగు సభ్యులు చాలామంది విజ్ఞాపనము చేయుచున్నారు. మహారాష్ట్ర దేశమునందు కాంగ్రెస్ ప్రచారమును కొనసాగించెదమని యిచ్చిన నాగ్దానమును వారు చెల్లింపలేక పోయిరిని వారు తెల్పుచున్నారు. కేపు జరుగు సామాన్యసభలో పాల్గొనవద్దని వారు కాంగ్రెస్ కార్యక్రమమునందు రిమ్యుకము గలవారి నెందరిని కోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఉప్పుపన్ను విచారణసంఘము

కరాచి యుక్తము

కరాచి, నవంబరు 23:—ఉప్పుపన్ను విచారణ సంఘమువారు కరాచి విచ్చేసిరి. కరాచి ఉద్యోగవర్గము ఉప్పుపన్నును తగ్గించుకై కొరతయింప విర్హరచుకొనుటకై స్థలముకావలెనని నాల్గు డిపార్టుమెంటువారు కోరిరి. ఇందుకు ఒడవేవు అధికారులు ఆక్షేపణలు చేసిరి. ఇందువిషయమై ఒడవేవు అధికారుల సంచాయిషీరి యీ ఉప్పుపన్ను విచారణ సంఘమువారు గైకొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

బిర్లాగారింట వివాహసందర్భమున
11 లక్షరూప్యముల విరాళములు

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునకు రు 30 వేల
రూపాయలు విరాళము

నవంబరు 20 సోమముల నడుపునకు 15 సోమములు

కాశీనందితు లనేకులు పెండ్లికి వచ్చిరి

గ్వాలియరు, నవంబరు 22:—

ఢిల్లీ సామ్రాజ్యకావనసభలో సభ్యులను జబల్పూరు
వివాహమునకు ఆరు నేలముద్రాను ముల్కానీగారిమూలై
శ్రీయం గజానను బిర్లాగారికిచ్చి జబల్పూరులో వివాహము
చేయబడెను. ఇరునితండ్రి రామేశ్వరదాసు బిర్లాగారు. ఈయన
రాజా బుడేవదాస్ బిర్లాగారిపుత్రులు. తమమనుమని వివాహ
సందర్భమున రాజా బుడేవదాస్ బిర్లాగారు సుమారు ఒకటి
న్నరలక్ష రూపాయలు ధూరివిరాళముగా నీక్రిందిసంఖ్య కొ
సంగిరి.

తమ స్వసంఘముయొక్క మాహేశ్వరీ మహాసభకు 52
వేలు దాన మొసంగిరి. వీరివిద్యార్థులకు సహాయము చేయుటకై
యూనిఫర్మ్ మొసంగబడెను. 30 వేల రూపాయలు హిందూవి
శ్వవిద్యాలయమునకు దానముచేయబడెను. రాజపుత్రస్థానము
నుండి అంటు చదువుకొనుటకై వచ్చెడి శ్రీ విద్యార్థినుల సహా
యార్థమై యూనిఫర్మ్ నీడేకొనబడెను. రాజపుత్రస్థానములో స
జాగోగ్యతేమాభివృద్ధిలకై 32 వేలు దానము చేయబడెను.

మధ్య పరగణాలలోని అనేక వివిధ సంస్థలకొరకై
10 వేల రూపాయల నొసంగిరి. పంజాబులో నున్న శిరోమణి
గురుద్వార ప్రబంధక కమిటీయొక్క సంఖ్యకు 7 వేల రూపా
యాల నొసంగిరి. బొంబాయి రాజధానిలోని కొన్ని సంఖ్యకు
6 వేల రూప్యముల నొసంగిరి. కలకత్తాలోని మహాబోధి సం
ఘము మున్నగు వేర్వేరుసంస్థలు బెంగాలు, బీహారు ఒరిస్సా
కొరకై 6 వేలు దానముచేసిరి.

ఈ వివాహము సంఘ సంస్కరణ వివాహమైయున్నది.
నవంబరు 15 ఏండ్ల ప్రాయముగలది. వనకు 20 ఏండ్ల వయస్సు.
మాహేశ్వరీ మహాసభవారు తీర్మానించెడియుండిన సంఘ సంస్క
రణ సిద్ధాంతము కనుగొనుముగా యీ వివాహము జరిగినది. ఈ
వివాహమునకు గొప్ప పండితులుగూడ విచ్చేసిరి. మహామహా
పాఠ్యాయ పండిత దేవీదత్తు కవివక్తవర్తిగారును కాశీలోని
యితర పండిత ప్రకాండు లనేకులును వివాహమునకు దయచేసి
నమానరుల నాశీర్వదించిరి.

పెండ్లివారందరూ ప్రత్యేకపు కైలుబండి నొకటి
ఏర్పాటు చేసికొని కేడు తిరిగి వెళ్లిరి.

వివాహమునకు కలకత్తానండియు బొంబాయి నుండియు
వర్తకప్రమాణు లనేకులు విచ్చిరి. యానద్వారత దేశమునుండియు
అనేకమంది నాయకులు విచ్చేసిరి.

జి. డి. బిర్లాగారు కార్మిక విచారణ సంఘములోని
సభ్యత్వ వ్యవహారములను నిర్వహించుటకై తిరిగి బొంబాయి
వెళ్లుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

మద్రాసు పందెములు
1929/30

మొదటి రోజున 30-11-29 తేదికి
తగ్గింపబడిన ప్ర వేశకట్టు ములు.

మొదటి ఎస్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 2
రెండవ ఎస్కోజర్
పురుషులకు రు 3. స్త్రీలకు రు 4.

వ్యవసాయము

బెడవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

వ్యాయామవిద్య

బెడవాడ, నవంబరు 21—హనుమత్ వ్యాయామ కళా
శాల అధ్యక్షుడగు ప్రొఫెసర్ యశ్వంతి సింహాగారు ఈనెల
15 వ తేదీన భారతముహితా సంఘము వారి యె డుట మోగ
వ్యాయామవిద్యనుగూర్చి యుపన్యసించిరి. శ్రీమతి మంచాల
నావిక్రమ్యుగారు అధ్యక్షురాలు నహించిరి. అనేకమంది నారీయలు
సభ నలంకరించిరి. యశ్వంతి సింహాగారు కొన్ని అసలుల
ను ప్రదర్శించి నాటియొక్క ఉపయోగములనుగూర్చి విపులము
గా నుపన్యసించిరి. పూర్వకాలమునందు స్త్రీలు యోగాభ్యాస
ము చేసి ఎట్టి మహాన్నతస్థితీయం నుండినదియు వివరించి ఈ
కాలపు సోదరీయలుగూడ ఆ మార్గమునే అనుసరింపవలయు
నని హితబోధమును చేసిరి.

తిరువూరుకేసులు

తిరువూరులో జమీందారులగు రాజా వెల్లంకి జగన్నా
ధరాపుగారు వగైరా 7 నరకు చేర్చి ఒకకేసును, రాజా వెల్లంకి
సీతారామరావు, రాజా వెల్లంకి శ్రీనివాసజగన్నాధరావు
గార్లను మరి ఆరుగురు చేర్చి మరియొక కేసును తిరువూరుపాలీ
సు నా రు క్రి మి నల్ ప్రా సీ జ రు కోడ్ 107 సెక్షన్
క్రింద జా మి ను కే సు ల ను బె జ వాడ జాయింటు
మేజిస్ట్రేటు ఎదుట పెట్టిరి. ఆకేసులలో అర్హమెంట్సు నిన్న
పూర్తి యయినది. పాలీసువారితరపున ప్రాసీక్యూటరు యిన
పెట్టెరుగారు వాదించుచు మొదటి యిరువురు జమీందారు
లు అన్నదమ్ములనియు నారీయగువరపుధ్య విరోధముగలవని
యు నానాటికి వారిరువురమధ్య పోట్లాటలు మోపునచున్నవ
నియు డబ్బు పెట్టి పోట్లాడేవాండ్రను ఒకరినిదా నొకరు ప్రయో
గించుచున్నారనియు, ఈ పోట్లాటలన ప్రజాశాంతికి భంగము
కలుగుచున్నదనియు, ప్రాసీక్యూటర్ సాక్ష్యమువలన రుజువైన
టుల వాదించి వీరు కాంతియంతముగా నుండునటుల నియమింప
బడవలె ననిరి. మరియు ప్రాసీక్యూటర్ యిన పెట్టెరుగారు
పూర్వము తిరువూరులో సభ మేజిస్ట్రేటులుగా నుండినవారల సా
క్ష్యమువలన యీ అన్నదమ్ములగుధ్యుల విరోధమును అంచువలన
ప్రజాశాంతికి కలుగుచున్న భంగమును రుజువుచేయుచున్నవనిరి.

మొదటి కేసులో సూరి సుందరరామశాస్త్రి, చెరుకుపల్లి
పట్టాభిరామయ్యగారలును, రెండవకేసులో ఆరణి వికల్ రావు
క్రొసూరి వీరయ్యగారలును ప్రతివాదులపక్షమున వకీళ్లుగనుండి
ప్రాసీక్యూటరు యిన్ పెట్టెరుగారి నాదనల నన్నింటిని ఖం
డించుచు కోర్టునామొనరుట వాదించిరి. 25-11-29 తేదీన తీర్పు
చెప్పబడును.

గుంటూరు మండల సభాహాస్యము

ఆర్యా, గుంటూరుమండల జాతీయ, యూత్, రైతు,
హిందూస్థాని సేవాదళము హిందూమహాసభలు ఈ నెల 27, 28
29 తేదీలలో మం తెనవారిపాలెమునందు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య
ప్రభృతుల ఆధిపత్యమున జరుగనున్నది.

మం తెనవారిపాలెం, } మం తెన వెంకట్రాజు,
25-11-29 } మం తెన వెంకటరామరాజు,
ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు.

మ.రా:—నిడుబ్రోలువద్ద రైలుదిగి చుండవోలు గుట్టపు
బండిమీద వచ్చిన అత్తులు ఆహ్వానసంఘమువారి బంధువులకును.

బరంపురం

ఖారామసాలా స్వర్ణ కేతకి

బజారులో విక్రయింపబడు అన్ని రకముల కన్న ప్రశ
స్తమయినది. నూవాసన, గుచ్చి, పరిశుభ్రతలకు గ్యారెంటీ యివ్వ
బడును. ఖాగాకు పరిశుభ్రముగా శాస్త్రోక్తముగా శుభ్రపర్చి
యున్నాము. ఈ 40 లు పాను 1 కి రూ 1-0-0
సెక్కించూర, సుగంధస్నానసాడి, మితానుసాలా. మా
నడ్ల వోరుడును. వర్తకులకు నుంచి కమిషన్ యివ్వబడును.
కాళ్ల సీతారామస్వామి.
స్వర్ణ భండారము, బరంపురం. (గంజాల)

ఆంధ్ర మహిళాసాంఘిక
సమావేశము బెడవాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

బెడవాడ, నవంబరు 23:—నేటి సాయంత్రం 2 గంటలకు
దుర్గాకళామండరముందు మూడవ ఆంధ్రమహిళాసాంఘిక సమా
వేశము జరిగినది. శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మ గారధ్యక్షత
నహించిరి. తెలుగు జిల్లాలనుండియు, నిజాందేశమునుండియు
ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. దాదాపు 500 మంది నారీయలు
సభ నలంకరించిరి.

జాతీయగీతములతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింప
బడెను. పిమ్మట సన్మానసంఘాధ్యక్షురాలగు ఈ పెన్ సతి గారు
సభకువిచ్చేసిన స్త్రీరత్నములకు స్వాగతముసంగుచు నుపన్యసిం
చిరి. అందులోని కొన్ని వాక్యముల నిం దుదహరించుచున్నాము.

మన దేశాభివృద్ధికై చేయవలెనున్న ప్రయత్నములలో
స్త్రీలుగూడ వాల్గొన గుమూసాలై యున్నార. ఇప్పుడు
రాజకీయరంగమున పురుషులు నిమగ్నులై యుండుటవలన స్త్రీల
యోగక్షేమములకై వారప్తే శ్రవణాపుటలేదు. కాబట్టి మన
యభివృద్ధికై మనమే పాటుపడవలసిన అవసర మానన్న మైనది.
ఆంధ్రాయూనివర్సిటీనిచ్చి నామనకేమి ప్రయోజనముకలుగ లేదు.

స్త్రీలకు కాశీకి పెట్టేమూటయైనను మనము వినుటలేదు. స్త్రీలు
ముందుకు నడిచినగాని దేశము అభివృద్ధిజెందనేరదు. కాబట్టి
మనస్థితి చక్కనగుటకై ప్రాథమికవిద్య, అన్ని వోట్లకు నిర్బంధ
ముగను ఉచితముగను బాలికలకు కేర్పరింపవలెను మనము ఆం
దోళన తీవ్రముగజరుపుట మనవిధియైయున్నది. దేశములో
స్త్రీవిద్య వ్యాప్తియైనకొలదియు, సోదరీయలులు విశాలహృద
యై నూతనభావములను గ్రహించి నూతనాదర్శములతో

నూతనావేశముతో దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుటయు, సంఘమును
పీల్చిపీల్చిచేయుచున్నదురాచారములను తొలగించుటయు జరుగ
గలవు. మన దేశములో ప్రతిపల్లెయందును, ప్రతిపట్టణము
నందును మహిళాసంఘములు స్థాపిం ప బడ వలెను. స్త్రీ
లోకమున సంఘీభావము స్థిరపడవలయును. స్త్రీలెల్లరు అన్ని
యద్యమములందు పాల్గొనుటలో తటస్థించినప్పుడు స్త్రీలలో
నూతన లేజన్సు విలసిల్లును. స్త్రీ ఉన్నతిస్థానము నాక్రమించు
టతో దేశము తప్పక అభివృద్ధికి రాగలదు. నిమగ్న-అపితమగు
సనాతనధర్మప్రతిష్ఠాపనతో సీత, దమయంతి, సావిత్రి, రాణి
లక్ష్మీబాయి, అహల్యాబాయిల జీవితస్మృతులతో భారతనారీ
మణుల యద్యమము జయభేరి గొట్టగలదు.

పిమ్మట అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మ
గారు పుష్పమాలాలం కృతురాలై తమ యుపన్యాసమును చది
వెరి.

ఆపైని యీ క్రిందివిధమున తీర్మానములు చేయబడినవి.
నేడు కేవలము విద్యావిషయక తీర్మానములు జరిగినవి.
రేపు (24 వ తేదీ) సాంఘిక విషయములగుర్చి తీర్మానములు
వర్ధింప బడగలవు.

సార్వభౌముని ఆరోగ్యస్థానకనిధి

విరాళములను డిసంబరు 31 వ తేదీలోపున
పంపవలెను

ఢిల్లీ, నవంబరు 22:—సార్వభౌమునకు స్వస్థత కుదిర్చి
నందులకు సార్వకము నేర్పటములకై రాజప్రతినిధిగారిచే ప్రా
రంభింపబడిన కిధికి విరాళములను పంపవలసిన కాలపరిమితి
డిసంబరు 31 వ తేదీలోపుగా ముగియును. పలువురు గొప్ప
మొత్తములు విరాళములుగ ఇచ్చియున్నారు. కాని ఇర్విసు
ప్రభువుగారు మనస్సునందు తలచినంత మొత్తము వసూలు కా
లేదు. ఇంకను ఆయిదువారము లుండుటచే ఈ లోపుగా గొప్ప
మొత్తము వసూలు అంచనీ నమ్మబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కాఫీ హోటలులో జూదము

పోలీసువారు 14 మందిని అరెస్టుచేయుట
బొంబాయి, నవంబరు 22:—బొంబాయిలో కాశీనూకు
అను కాఫీహోటలునందు కొంతమంది పాచికలతో జూదమాడు
చుండిరి. పోలీసువారికి జూడ తెలియుటచే, హతాత్తుగా వచ్చి
వారిని పట్టుకొనిరి. మొత్తముమీద 14 మంది అరెస్టుచేయ
బడిరి. వీరివద్ద రెండు జేరుపళ్ళము లుండెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

శ్రీ శ్రీ సదాశివ అయ్యరుగారి రెండవ మృతవాక్చికదినము

మైలాపూరులో సభ

శ్రీమన్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యరుగారి యపన్యాసము
చెన్నపురి, నవంబరు 25:—సర్ టి. సదాశివఅయ్యరుగారి రెండవ మృతవాక్చికదిన సందర్భమున నిన్నటి సాయంత్రము మైలాపూరులో రేణుకేశ్వరాలయ సభ యొక్క జరిగెను. శ్రీమన్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యరుగారి అధ్యక్షత వహించిరి. సభకు సర్ పి. ఎస్. శివస్వామిఅయ్యరుగారు, మనోరంజనదాసు గుప్తాగారు, సి. నరేంద్రమొదలగువారు, కే. వి. శేషఅయ్యరుగారు మొదలగు ప్రముఖులు విచ్చేసియుండిరి.

అధ్యక్షులు

శ్రీమన్ శ్రీనివాసఅయ్యరుగారు యిట్లు నుడివరి. “నాకు దేహములో నస్యస్థగతి నున్నందునలని యీ సభకు రక్షణసంకల్పిని. కాని అస్యక్ష స్థానమున మానముగ నయినను కూర్చునిన చాలునని యీ సభకు యేర్పాటు చేసిన వెంకట రామసుగారు మధువుటచే నేను యిచ్చటికి నాహించి విచ్చియుంటిని. మరియొక కారణముకూడ నున్నది. శ్రీ శ్రీ సదాశివఅయ్యరుగారి స్మృతి కొరకై యేర్పాటుచేసిన యీ రెండవ మృతవాక్చిక దిన సభకు హాజరగుట నా విధ్యుక్త ధర్మము. సదాశివఅయ్యరుగారు తమ జీవితకాలములో మహత్కార్యముల నొనరించి యుండిరి. వారి స్నేహితుడనని నేను చెప్పటకు విలులేదు. కాని ప్రజాసంస్థలలో ఆయనయొక్క నేనను ప్రజాసంస్థలకొరకై పనిచేయు వారలలో నొకనినిగా గుర్తించియుంటిని. వారియొక్క స్నేహితులలో నొకనినిగా నుండ నందుననే వారి గుణములనే బయటపండి గాంచ గలిగితిని నేను దివ్య జ్ఞానసహజమునకు చెందినవాడ నయినను గాను కాని వారిని ముఖ్యముగా మాడు విషయములలో అనగా సంఘ సంస్కరణము, మత సంస్కరణము, న్యాయపరిపాలన బాగుగా నెరుగుదును. ఆయన మానవోత్తములలో నొకడు. న్యాయాధిపతిగా నున్నపుడు వారి సమక్షమున నేను వాదించి యుంటిని. ముఖ్యముగాయినే యనగాహనము చేసికొనుట కాయన ప్రయత్నించుచుండెను. స్వతంత్రుడు భారత జాతికి చెందినవాడనని ఆయన సగర్వముగా సంచరించెను. విరోధికులు కూడా ఆయనను గౌరవించుచుండిరి. ఇంతకు వారి మెప్పును పొందుటయే కదా గొప్ప తనము (నవ్వు) ఇంతకాలము స్వరాజ్యోద్ధయము జరిగినప్పటికిని, మనము విరోధిపక్షముల కన్న తక్కువవారలను దీనభావము పోలేదు. కాబట్టియే నేను విరోధియునుకూడా వారిని మెచ్చుకొనిరని నుడివితిని. సదాశివ అయ్యరుగారినివోలు న్యాయశూన్యులు బహు అగుచుగూడుదురు. అందరినీ సహనవృద్ధిని గాంచుచుండిరి.

సంఘసంస్కర్తయగు సదాశివ అయ్యరుగారు

“సంఘసంస్కరణ విషయములో ప్రతిమంశములోను సదాశివ అయ్యరుగారు ఆ ప్రయత్నయియుండిరి. వారి యభిప్రాయములకునూ, నాయభిప్రాయములకునూ, భేదమున్నను మాయువుపై సంఘసంస్కరణ హిందూమతముమీదనే యాధారముగాగలిగి. ఉపనిషత్తులు మొదలగునానిమీద మాకు సంపూర్ణ గౌరవముగలదు. సదాశివ అయ్యరుగారి సంఘసంస్కరణాభిప్రాయములన్నియు శ్రేష్ఠమైనవే. జీవితపరమావధియందు వారు సన్యాసాశ్రమము స్వీకరించి సన్యాసివలెనే సంచరించిరి.

సంఘసేవ

అస్పృశ్యతానివారణలో సదాశివ అయ్యరుగారు గావించిన సేవ యీరాజధానిలో నుండియెగురు యెనరించియుండలేదు. మహాత్మాగాంధీ అస్పృశ్యతావిషయములో పనిచేయుట కారంభించుటకు పూర్వమే సదాశివ అయ్యరుగారు ఆవిషయములో కృషిసల్పుచుండిరి. మహాత్మా గాంధీగారు అప్పుడప్పుడు పరస్పరవిరుద్ధమైన అభిప్రాయముల నెలిమిచుట్టకలదు.

సదాశివ అయ్యరుగారు బ్రాహ్మణేతరుల మెప్పునుబడయగలిగిరి. ఇది సామాన్యముగా సిద్ధించునదిగాదు (హర్షధ్వజులు) ఆయననుంచి వారి కుండిన భిక్షావము గొందూ ధర్మాదాయబోధనకు వారి నభ్యక్షులనుగా నెన్నుకొనుటలోనే విదితమయినది. సదాశివ అయ్యరుగారు వైర్యవంతులు, అందునలనే నేనీసభకు విచ్చియుంటిని. వైర్యసాహసములేని వానియందు నాకు గౌరవములేదు. నక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మణులలో ను వైర్యముగలవారు లేకపోలేని సదాశివ అయ్యరుగారి జీవితము నిరూపించినది. ఈవిషయమును స్పష్టీకరించుచు

టకే నేను ఆసహాయోద్యమములో పాల్గొంటిని. సదాశివఅయ్యరుగారు తన జీవితకాలమునకు యోచననివలెనే గడిపిరి. వారికన్న యువకులకు ఆసర్వపురుషు లుండజాలరు. అయినే ఆ సహాయోద్యమములో పాల్గొనియున్నట్లయిన దేశీయనాయక శ్రేణులలో నొకరుగానుండియుండురు. వారట్లాపరిపనందుకు విచారింపబనిలేదు. ఏలనన రాజకీయవిషయములంత భాఖ్యదాయకములుగావు. మిత్రద్రోహమొనరించి పైకి వచ్చువారలనేకులు, కావుననే రాజకీయములలోటి సంబంధమును వదలుకొందు నాయని నేనప్పుడప్పుడు తలచుచుండును (కూడదు, కూడదని కేకలు).

సదాశివఅయ్యరుగారి జీవితవిశేషముల రదితరులు నుడివెదరు. నాకు, యిచ్చటికివచ్చి యీసభలో పాల్గొనుటనలన నెంతయో సంతృప్తికలిగినది (హర్షధ్వజులు).

శ్రీ శేషఅయ్యరుగారు

ఆనంతరము శ్రీ కే. వి. శేషఅయ్యరుగారు మాట్లాడుచు, సదాశివఅయ్యరుగారి గుణములను వివరించిరి. వ్యక్తిస్వార్థంత్రేయనకు గాను వారు పోరాడిరియు, ఆయనకు తామొనరించు కార్యములలో నమ్మకముండెననియు, నుద్యోగులుగా నుండినప్పుడునూ ప్రజలశ్రేయస్సును కోరుచుండెరియు, నుడివరి. సదాశివఅయ్యరుగారి స్థానమును పోషించుటకు శ్రీమన్ శ్రీనివాసఅయ్యరుగారే తగినవారని నుడివరి. (హర్షధ్వజులు).

సర్ శివస్వామి అయ్యరు

పిదప సర్ పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు మాట్లాడిరి. సదాశివ అయ్యరుగారి ముఖ్య గుణములను వర్ణించుచు నిట్లు నుడివరి. “వారి ముఖ్యమైన గుణము లెవ్వియన—తాను సత్యముని నమ్మినదానికై నిర్భయముగా పోరాడుట, నిరాడంబర జీవనము, కార్యనిమగ్నత, తాను బోధించు నూత్రములను యాచరణలోబెట్టి చూపించువారలు మనకు కావలసియున్నారు. సదాశివ అయ్యరుగారికి యీ గొప్ప సుగుణముండెను. సంఘసంస్కరణమునకు సంబంధించిన విషయములలో ఆయన యెంతయో శ్రద్ధవహించు చుండెను. ఆయన చేసిన పనులలో కొన్ని ప్రజాసమ్మతిని బడసెను. జబ్బులుపురములోనూ యితరచలములలోనూ అంత్యజాలకు దేవాలయ ప్రవేశము నేడు కఠినినది. వారు మొదలుపెట్టినదని నేను పరిపూర్ణత గాంచుటకు జూచి, వారు నేడు జీవించియున్న, యెంత యానందించెడి వారో? అంత్యజాల విషయములో అగ్రవర్ణకులు విశాలభావమును జూపవలెను.” డాక్టరు నరేంద్ర మొదలగువారుమాట్లాడిరి. శ్రీనివాస అయ్యరుగారు సంఘసంస్కరణమును విడిచి, రాజకీయములకు బోవుటచే సంఘసంస్కరణమునకు నష్టమువాటికై ననియు, సదాశివఅయ్యరుగారినిబోలు మనిషిని వేరొకనిజూడ జాలమనియు, అనేక బాతులను గలిగియుండిన భారతదేశ మంతయు నొక్క ప్రజయే యనియు, దోమియను ప్రతిపక్ష భారతదేశ శ్రేయోదాయకమనియు డాక్టరుగారు నుడివరి.

అగ్యక్షులు

సభకు ముగించుచు శ్రీనివాస అయ్యరుగారిట్లు నుడివరి. “నేను స్వరాజ్యము కొరకు చెప్పిలాడువారిలో నొకడను. నేను రాజకీయపరిష్కారము కాను. కేవలముకాంగ్రెసు పార్టీయనిషి నే కాను. నేను నాకు అనుచరులు తక్కువసంఖ్యవారయినను ముందు ముందు నే నేమిఖ్యనూత్రముల కొరకై పాటుపడుచున్నానో ఆనూత్రములే దిగ్విజయము గాంచగలవు. అన్ని విషయములలోను సాహసమును జూపవలెను. నేను రాజకీయములలో చూపించుచున్నాననియే తలచెను. ప్రభుత్వవత్తుచుచేరి ప్రజల నెరుగుటలో సాహసము జూపుట సులువే! నుఖ్యస్వప్నముగాంచుడు, అవి మంచివే!

నేను హిందువులు నిజముగా హిందువులు. మనుషులైనతె హిందువులు యితరులకుమలకు బోవుటలేదు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరసమస్త త్వరలో పరిష్కరింపబడునని నావిశ్వాసము. స్వరాజ్యము కొరకు ఆంగ్లేజన సహకృతవాదనయన నేను యితర విషయములలో అంతగా జోక్యము కలుగజేసికొనజాలను.

కానడాన్ని ఏప్రెలునరకు నిలిపివేసినందునలని యెంతటి యుక్తాత్తో సంభవించినది. లేబ్రాయపు దారికి వివాహములు జరిగిపోవుచున్నవి. ఆనెట్టి యిట్లుజేయుట విచారకరము. నేను పూర్వవారపరాయణుడననే చెప్ప సాహించెను, (హర్షధ్వజులు).

కే. వి. వెంకటరామసుగారు నిందసోపచారముల గావించిన పిదప సభ ముగిసెను.

జాతీయపతాకోత్సవము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, నవంబరు 24:—నేటియంతయుము 8 గంటలకు గాంధీ ఉద్యానముందు శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు జాతీయపతాకోత్సవముజఱుపుచు దేశభక్తిపూరితముగఉపన్యాసమునుగావించిరి. శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు పంతులు గారుకూడా జాతీయపతాకముయొక్క మహిమనుగూర్చి ముచ్చటించిరి. ఆచటికివచ్చిన శ్రీమ్రు పురుషులు, వాలంటీయర్లు పతాకమునకు నమస్కరించినపిదప సభ ముగించబడెను.

సర్ వి. రామేశ్వరగారు

మద్రాసు హైకోర్టుజడ్జిగారగు సర్ వి. రామేశ్వరంతులుగారు నిన్నటిదినము సాయంత్రము పిసావర్ యక్షప్రసాదంలో ఇరటికి విచ్చేసియుండిరి. వారు శ్రీయుత కొండపల్లి శ్రీరామచంద్రరావుపంతులుగారి గృహమున అతిథులుగానుండిరి. రామేశ్వరగారి గౌరవాధ్యము నిన్న సాయంత్రం 4 గంటలకు రామచంద్రరావుగారి గృహమున టిప్పా జరిగెను.

సాయంత్రము 5 గంటలకు సర్ రామేశ్వరగారు రామమోహన గ్రంథాలయమునందు భోజనపదార్థములనుగూర్చి డిగ్గోపన్యాసముగావించిరి. మాంసాహారము కన్న శాకాహారమే శ్రేష్ఠమైనదని, అందువల్లనే తెల్లజాతివారుకూడ శాకాహారమునకు తమదృష్టిని మడలించుచున్నారని అనిరి. మరదియ్యముకంటె దంపుమదియ్యమునే వాడలయు ననిరి. కాశీ, కేయాకు, పంచగార, మరియు సీమనైరాదేశములనుండి వచ్చుడబ్బాపాలుమున్నగు పదార్థములను మన యిండ్లలోనికి రానీయగూడదనిరి. పచ్చికూరలను పండ్లను బాగుగ తినవలయుననిరి. జనశ్రేయముగల పదార్థములను పరీక్షించి తృప్తికరముగ భుజించుటచే దేశీయులలో తేజోబలములు పెంపొంది ఆయురారోగ్యములు అభివృద్ధి కాగలవనిరి. అధ్యక్షులు లుపన్యసించినపిమ్మట శ్రీరామచంద్రరావుగారు ఎల్లరకు నిందనముల నర్పించుటతో సభ ముగింపుకువచ్చెను. సర్ రామేశ్వరగారు నేడు మధ్యాహ్నము ప్యానెంజరులో ఏలూరుకు వెళ్లి నారు.

పర్రాకిమిడి

రైల్వే:—శ్రీ పర్రాకిమిడి మహారాజావారిచే నిర్మింపబడుచున్న గుణపురంత్తె మలో వారణాసికి ఈశల 16 కేదీసుండి టిక్కెట్ల టిప్పుచున్నారు.

మ్యూన్సిపాలిటి:—శ్రీ చామోవర పాఠశాలలోయోగాకే తిరిగి చేక్కోగా ఎన్నుకొనబడుటచే పర్రాకిమిడి వాసులు మిక్కిలి హర్షించుచున్నారు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రాసనరు ఇంద్రాగారివై న్యాయస్థాన తిరస్కారపు కేసు

కోర్టుఖర్చులు ఇవ్వవలయునని తీర్పుచెప్పబడుట
లాహోరు, నవంబరు 22:—పత్తెపాలుగారివై తేజ్జిన రాజద్రోహపు కేసునందు ఢిల్లీ అడిషనలు మాజిస్ట్రేటు పూలుగారిచ్చిన తీర్పును ప్రాసనరు ఇంద్రాగారు తన దినపత్రికయందు విమర్శించియుండిరి. అందువై ‘అర్జున’ దినపత్రిక సంపాదకులు ప్రాసనరు ఇంద్రాగారి మీదను, పత్రిక ప్రకాశకులగు రామగోపాలుగారి మీదను న్యాయస్థాన తిరస్కారపు కేసు మోపబడి కేసు తేబడెను. నేటిదినము హైకోర్టు ప్రతాపించి ఎదుట కేసు విచారణకు వచ్చెను.

నిందితుల నేరమును వివరించుట ప్రభుత్వపక్షపు న్యాయవాది కొన్ని దినముల క్రితము లాహోరునందలి సయ్యత్ పత్రిక సంపాదకునివై ఇదేనేరము మోపు బడెననియు, అతనికి నెయ్యి రూప్యములు జరిమానా ఒక నెల శిక్ష విధింపబడెననియు ఈ కేసు నందు కూడ అదేవి. మన తీర్పు చెప్పవలయుననియు కోరిరి. నిందితు నిపక్షపువకీలు ఈ నాదనను ఆక్షేపించుచు నిందితులు తమ పరాకోపరనియు, స్వల్పముగ విధించిన ఉచితముగ నుండుననియు చెప్పెను. కోర్టువారు నిందితుల తమపక్షము ఆంగీకరించి ఆదినము కోర్టుచారణ ఖర్చులు 250 రూప్యములను నిందితులు చెల్లించవలయునని తీర్పుచెప్పిరి. ప్రాసనరు ఇంద్రాగారు 200 రూపాయలు రామగోపాలుగారు 50 రూపాయలు కోర్టునందు కట్టిరి.

(శ్రీ వెస్)

మూడవ ఆంధ్ర మహిళా

సాంఘిక సమావేశము

25 తేదీని సభలో జరిగిన విద్యావిషయక తీర్మానములు

(1) ప్రజలని సరస్వత్యము బావులు ప్రభుత్వమువారి ప్రభుత్వము గనుకను చదువురాని జనభాషాభ్యుదయ శాఖాధ్యక్షునిము లను ఏ విషయములను ముఖ్యముగా రాజకీయ విషయములను గ్రహించబాలవన్నది. కావునను, పల్లియ గ్రామము పట్టణము అను వివక్షతకుండు దేశము సంతతును ఆచిర కాలముననే బాలబాలికలకు నిర్మలభోదిత ప్రాథమిక విద్యా విధానమును ప్రవేశపెట్టవలసిదగినను, ఆ ప్రాథమిక పాఠశాలలు బాలబాలికలకు వేరువేరుగా గాక కలిసియే యుండవలయు నని యును అందు స్త్రీలే యుపాధ్యాయులుగా నుండవలయు నని యును ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరవలయునని తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ|| కోకా కృష్ణశేఖర్మగారు.
అ|| పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మగారు.

(2) స్త్రీలు కొందరు ప్రాథమిక పాఠశాలలో కృతార్థులయి బోధనాత్మకము పొందినను వారిజ్ఞానము విద్య బహుభుజ్యమయిన దగుటచే అట్టివారు బోధకురాలుగా నుండి బాలికలకు విద్యాబోధన చేయ ససమర్థులుగానున్నారు. కాన భారతదేశములో లోపరుగ్రేడ్ ట్రైనింగుతోనివేసి అన్నిట్రయినింగు స్కూల్స్ లయందు ప్రవేశపెట్టి తరగతులను పెట్టి పాఠ్యపుస్తకములను బ్రయనింగునూత్రమే యుంచుట శ్రేయ మని యాసభ వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉపాధ్యక్షురాలు: ఆదుర్తి భాస్కరమ్మగారు.
ఆమోదకురాలు: డి. వెంకటసుబ్బమ్మగారు.
వి. పద్మావతిగారు.
టి. కామత్మ్మగారు.
రామలక్ష్మమ్మగారు.

3. ఉపాధ్యాయులకు ఇవ్వవలసిన ఇచ్చు శీర్షములు మిక్కిలి పుష్కలముగా నున్నందున తగినసమర్థులు ఈ వృత్తికి రావచ్చును. కావున వారిగౌరవజీవనమునకు అనుకూలముగా ప్రస్తుతముఉన్న లోపరుగ్రేడ్ ఉపాధ్యాయులకు కేల 1-2 రు 25-0-0 లకు తక్కువగాకుండగను, హయ్యరుగ్రేడ్ వారికి గు 30-0-0 లకు తక్కువగాకుండగను, శీర్షములు హెచ్చుచేయుటలో లోకల్ బోర్డుల పురపాలకసంఘములను విమననీవారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ|| డి. శేషమ్మగారు.
అ|| యస్. సరస్వతమ్మగారు.

4. విద్యాలయ యందు ప్రదేశములందు పాఠశాలలకు సమీపముగా ఉపాధ్యాయులకు తగినవసతిగృహములు ఏర్పడునట్లెను.

ఉ|| కె. మాణిక్యమ్మగారు.
అ|| సి. హెచ్. దూధమ్మగారు.

5. విద్యార్థవిద్యార్థినిధానము అమలలో నున్న ప్రాంతములలో వీరలకు తల్లిదండ్రుల సహాయము లే, రె మధ్య నయముగల పిల్లలకై శిశుసంరక్షణాలయములు స్థాపింపవలయును.

6. మనోవికాసమునకు అవసరమగు దేహబలమును సమ సూక్ష్మతను పిల్లలు క్రమముగా బడులకు హాజరుగుటకు ప్రాథమిక పాఠశాలలను తమ యాజమాన్యములక్రింద నుంచుకొను పురపాలక సానికాది సంఘములవారిని వీరపిల్లలకు ప్రతి దినము మధ్యాహ్నము కాలమందు పుష్టికరమగు భోజనము పెట్టుదని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ|| మిసెస్ హెచ్.మాడీ.
అ|| అయ్యదేవర దుర్గాంబగారు.

(7) బాలర పాఠశాలలో విధిగా జరుపబడుచున్న బుద్ధిపరీక్ష, బాలికాపాఠశాలలందు గూడ వర్తింపజేసి అందు నిమిత్తము ప్రత్యేక స్త్రీనైర్దుకరాండ్రను నియమింపవలెను.

ఉ|| డి. రామలక్ష్మమ్మగారు.
అ|| వి. పద్మావతిగారు.

8. వివిధానముల ననుసరించి అయినను విద్యజ్ఞాన ప్రదాయము గనుక జాతీయవిద్యాలయములకుకూడ లోకల్ బోర్డులు, మునిసిపాలిటీల సహాయము అవసరమని యీ సభవారు తలచి అట్టిసాయము చేయుటకు లోకల్ బోర్డు మునిసిపాలిటీల వారు అంగీకరించేయడం వారిని ఆటంక పరుపకుండుటకు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉ|| మనపాక కమలమ్మగారు.
అ|| బాలాంత్రపు శేషమ్మగారు.

9. విద్య బాలికలకు యంత అవసరమైన శరీర సరిశ్రమ కూడ అంతముఖ్యము. వారిర దౌర్బల్యము మనోదౌర్బల్యమునకు

కారణము. అందునను వ్యాయామముకూడ విద్యతోపాటు నిర్వహించుచుగా బాలికలకు నేర్పవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ|| యస్. సరస్వతమ్మగారు.
అ|| యం. కమలమ్మగారు.

10. బాలబాలికలకు మనోవికాసము కలుగజేయునట్టియు, జాతీయభావములు కలుగజేయునట్టియు పోటీయ గ్రంథములను పాఠశాలలో నుపయోగింపవలయును. పోటీయ గ్రంథ నిర్ణయసంఘములో స్త్రీలనుకూడా సభ్యురాలైనచుగా నియమింపవలెను.

ఉ|| యస్. సరస్వతమ్మగారు.
అ|| పి. కామేశ్వరమ్మగారు.
కొటికలపూడి శివమ్మగారు.

11. పాఠశాలలో విషయము లన్నియు వ్యభాషలోనే నేర్పబడవలయును. హిందీ దేశభాషగా నుండుట అత్యవసరముగాన ప్రతిపాఠశాలయందును విధిగా పఠింప అనవలసి తేకుండ నేర్పబడవలయును.

ఉ|| కోకా కృష్ణశేఖర్మగారు.
అ|| పెద్దాడ కామేశ్వరమ్మగారు.
పై తీర్మానమునందు 'పరీక్ష అవసరము లేకుండ' అను వాక్యమును తీసివేయవలయును.

ఉ|| మిసెస్ హెచ్.మాడీ.
అ|| పుర్ర పాటి రాజేశ్వరమ్మగారు.
,, సత్తిరాజు శ్యామలాంబగారు.
,, బాలాంత్రపు మహాలక్ష్మమ్మగారు.
,, పెద్దాడ సరస్వతమ్మగారు.

సవరణ తీర్మానము ఆధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినది.

(12) పైవిషయముల అమలలోనికి తెచ్చుట కనువగు నట్లుగా మద్రాసు ప్రెయిమరీ యెడ్యుకేషన్ చట్టమున, మద్రాసు గ్రాంటు ఇన్స్టిట్యూట్ కోడును మార్పుచేయవలెను.

యువతీవిద్య

1. చిన్నవయస్సుననే విద్యను విరమించిన పిమ్మట చదువుకొన నభిలాషగలవారికిని వితంతువులకును తగవిద్యగరపి తీవనోపాధి కనునకు కళలు వృత్తులను నేర్పించుటకయి ప్రత్యేక పాఠశాలలు యేర్పాటుచేయవలెను.

ఉ|| మిసెస్ యాపెస్ గారు.
అ|| బాలూరి కులసమ్మగారు.

(2) ప్రస్తుత పాఠశాలలో సరస్వతసమత్వము కలుగజేయునట్టియు దైవభక్తియు నీతిహర్షమును పెంపొందించునట్టియు శిక్షణయుండవలెను.

ఉ|| కొటికలపూడి శివమ్మగారు.
అ|| ఆదుర్తి భాస్కరమ్మగారు.

(3) బాలికాపాఠశాలలో ప్రస్తుత మనలంబింపబడుచున్న విద్యావిధానము బాలికల చేతోన్పెట్టికీని జీవితసంపాదనమునకును జాతీయాదర్శనమునకును అనుకూలమునందీ కాదనియును సంగీతము చిత్రలేఖనము మొదలగు కళలలో ప్రవేశము స్త్రీల కత్యవసరమనియు ప్రతిస్త్రీయును కలుంబము యొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి బోధపడుటకు గాను 1-2 గృహవైద్యమును శిశువైద్యమును ప్రథమచికిత్సయును ప్రతి గృహిణీయు నేర్పియుండవలసినదనియు అభిప్రాయపడుచు వీనిని బాలికావిద్యా విధానములో చేర్చుట అత్యవసరమని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

మట్టుపట్ల గ్రామములనుండి విద్యార్థిను బాలికలు పట్టణములోని ఉన్నత పాఠశాలలకువచ్చుటయును అట్టివారు పుట్టుకూలి యిండ్లలోనుండి చదువుకొనుటయును అనుచితము గనుక ప్రతి ఉన్నత విద్యాలయమునకును అనుబంధించి గురుకులమును యేర్పాటుచేసి వాటిని గురుకుల పద్ధతులపై నడుపవలయుననియును యీసభవారు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

వి. పోస్టులు సూపర్మెంటుగా నుండువారికి ప్రస్తుతజీతములు తక్కువగా నుండుటయొగాక అది గవర్నమెంటు పోస్టుగాక కంటింజెన్సీపోస్టు గనుక దానిని గవర్నమెంటు పోస్టుగా మార్చి తీరములను హెచ్చుజేయింపగలండులకు ప్రభుత్వము వారిని కోరడమయినది.

ఉ|| కోకా కృష్ణశేఖర్మగారు
అ|| బత్తుల కామాక్షమ్మగారు

5. ఆంధ్రదేశముందలి ప్రతి పెద్ద పట్టణమందును ఒక యున్నత బాలికా పాఠశాలయును ఆంధ్రదేశమందు స్త్రీలకు ప్రత్యేక కళాశాలయును ఆచిరకాలములోనే స్థాపించుట అత్యవసరమని యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉ|| కోకా కృష్ణశేఖర్మగారు
అ|| ఆదుర్తి భాస్కరమ్మగారు

గుంటూరు మండలసభలు

మంతనవారి సాలెమునకు సూర్యము

కార్యదర్శి ప్రకటన

సాన్మాది ప్రేమనులో దిగి గుర్రపుబండ్లమీదను కాసు మీదను చందవోలు కృష్ణకాలున రేవువరకు వచ్చిన అక్కడ నుంచి రెండెబండ్లు యేర్పాటు చేయుచుము. రేవు దగ్గరనుంచి రెండుమైళ్లన్నర యుండును. కొంచెము ఖర్చుగాని తొందరగా రావచ్చును. రెండవమార్గము తెనాలిలో రాత్రి 8 గంటలకు బోటులు బయలుదేరును. ఆ బోట్లలో బయలుదేరి తెల్లవారి 6 గంటలకు పిట్టలవాని పాలెం లాకులవద్ద దింపును. అక్కడ నుంచి రెండెబండ్లు యుండును. ఒకమైలుమార్గము మూడవ మార్గము తెనాలి రేపల్లె లైనులోనున్న భట్టిప్రోలు ప్రేమ నులో దిగిన కార్లమీద చందవోలు రేవుదగ్గరకు రావచ్చును. అక్కడనుంచి రెండెబండ్లుయుండును. యీ మార్గము రేపల్లె తాలూకా వారికి, కొంత తెనాలి తాలూకావారికి అనుకూలముగాని మిగతావారికి డబ్బుఖర్చుయొక్కన. తెనాలి, గుంటూరు, నగైరా తాలూకాలవారు బోటుమీద రావచ్చును. ఖర్చుతక్కువకాని ఒకరాత్రియంతయు పడవలో యుండవలయును. సాన్మాది మార్గముగుండా కొంచెము ఖర్చుగాని తొందరగా జేరవచ్చును. వంగవోలు, బాపట్ల తాలూకాలవారు సాన్మాది మార్గముగుండా రావచ్చును.

మంతన వారిపాలెం } మంతన వేంకటరాజు,
24-11-29 } ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శి.

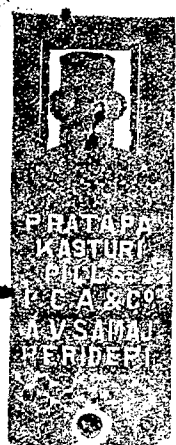
గుంటూరుమండల పంచాయితీల మహాసభ-అనంతవరం-తెనాలితాలూకా

(స్వకీయవిలేఖరి)

21-11-29 న తేదీన మండల పంచాయితీల మహాసభ యఫ్. డబ్లియు, స్టూ ఆర్ట్స్ ఐ. సి. యస్. జిల్లాకలెక్టరుగారి యాజమాన్యమున ఉదయం 8 1/2 గంటలకు ప్రత్యేకముగ విజాలముగ నేయబడిన చలువపందిరియందు సమావేశమయెను. పండిరి కడురమ్మయ్యగ అలంకరింపబడిన. సభామండపమునందు గ్రామపునరుద్ధరణ ఉద్యమమునకు నాయక శ్రేష్ఠులగు మహాత్మాగాంధీ, చిత్రరంజనదాసు, మొదలగువారి ఛాయాపటము లుండునట్టి ప్రేక్షకులకు కనులపండువు కలుగజేసిరి. సభామండపమునకు కట్టబడిన ఆర్చీలమీద, "గ్రామపంచాయితీలే స్వరాజ్యసాధనమునకు పునాదులు" "ఖద్దరు బీదలపాలిట కల్పితరపు" అను వాక్యములు వ్రాయబడి ప్రేక్షకులకు కుత్రేజము కలుగజేసెను. సభకు బాపట్ల, రేపల్లె, తెనాలితాలూకాలనుండి పలువురు ప్రతినిధు లరుదెంచిరి. అందులో ఈ క్రిందివారు గలరు. త్రిపురనేని రామస్వామిచౌదరి, చదలవాడ ఉమామహేశ్వరరావు చౌదరి, పంసలూరు నరసింహారావు, కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తి, పి. వెంకటరమణరాజు, టి. తిరువెంగళయ్యగారు. ముంతా కోటేశ్వరరావునాయుడు, చెరుకూరు బాపనయ్య, కె. అంకిశేష, నిమ్మగడ్డ పిచ్చయ్యవర్మ, కొల్లాద కొటయ్య, యస్. రాఘవయ్య చౌదరిగార్లు. ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు ముగిసిన తిరుపరి విషయనిర్ధారణ సభకు ఎన్నికలు జరిగెను. 10 గంటలకు సభాధ్యక్షులు వెడలుచు, త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి, బారిష్టరు తెనాలి పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని తత్కాలికాధ్యక్షునిగా నియమించిరి. వారి అధ్యక్షతక్రింద 12 గంటలవరకు విషయనిర్ణయసభ జరిగి 29 తీర్మానములు చేయబడినది. మరల సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు ఆల్బు హారవిం దోసంగి ఛాయాపటము తీయబడినది.

5 1/2 గంటలకు మరల మహాసభ కలెక్టరుగారి యాజమాన్యమున కూడినది. విషయనిర్ణయసభచే ఆమోదింపబడిన తీర్మానములన్నియు మహాసభచే సంగీరింపబడినది. తిరుపరి పంచాయితీల ప్రయోజనమును గూర్చి కొసరాజు రామయ్యచౌదరి, పంసలూరి నరసింహారావు, పడాల కొటయ్యనాయుడు వి. ఎ. వి. యల్. గార్లు గంభీరపన్యాసములుగావించిరి. మండలపంచాయితీల సంఘము ఈక్రింది ముఖ్యులతో నేర్పాటు చేయబడినది. యఫ్. డబ్లియు, స్టూ ఆర్ట్స్ ఐ. సి. యస్. అధ్యక్షులు. కొసరాజు రామయ్యచౌదరి ఉపాధ్యక్షులు. పంసలూరు నరసింహారావు, కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తి, కాకార్యదర్శులు. బాగర మూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు. నిమ్మగడ్డ పిచ్చయ్యవర్మ మొదలగువారు కొలదికాలములో చక్కగ ఏర్పాటు చేసిన అనంతవర ఆహ్వానసంఘమునారిని ప్రతినిధుల తరపున కొ. రామయ్య చౌదరిగారు ప్రశంసించిరి. సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

వ తా వ క స్తూ రి మా త్ర లు

విక్రీతి భూమిగలిగి నువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోశోజనం, కంకుమపువ్వు మొదలగు నస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అజీర్ణము, వాయువ, జలుబు, తైల్యము, జ్వరము, సన్నీపాతము, బాలింతనణము, చిన్న బిడ్డ గుఱముః అగ్నిమాంద్యము, అజీర్ణభేదులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రాజ బాణమునంటివి. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో ఆత్మ్య ప్రముఖమైనవి. పరిశీలించ దగినవి.

300 మాత్రలు గల సీసా 1 రూ. 9-4-0

12 సీసాలు రూ. 2-8-0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. సి. సి. అందు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, 'హిందీ', నెల్లూరు జిల్లా.

"BREAK PILLS"

ముసలివాండ్రను యావన వాతములుగా శేయును

పలుచ బడిన వీర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి సం సా సౌఖ్యమునకు అవకాశ మిచ్చును. కీరీతమునకు లేజన్సు కలుగ జేయును. ఎలువంటి సుఖపంబంధమైన జాడ్యములైనను శరీరబలపు. 1 గంటలో వీటి కచ్చుతి 3 క్రిందనవరచి అనందమును కలుగజేసి శ్రీ పురుషులను కనివి నొందించు వైరా చిటిక. రసవిషగంధకాదులు కలియలేదు. గొడ్రాండ్లకైనను సంతోసమగును.

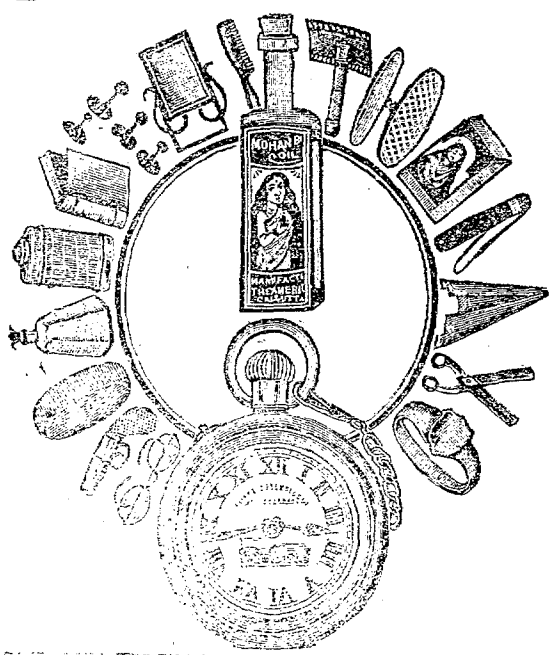
20 మాత్రలు సీసా రూ. 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రూ. 5-0-0.

సెగలకు జర్మనీట్యూబులు 30 పెట్టి రూ. 2-9-0. పోస్టేజి వేరు.

ఆర్య వైశ్య ఆశ్రమం, ఎకాకోత్ సిటి, (గంబాంజిల్లా.)

ఆశ్చర్యములేదు - భ్రాంతిలేదు - ఒక నిజమైన కానుక

6 బుడ్లు "మోహన బిల్వాన్" తలనూనె ను రూ. 6 లకే కొనుపట్టిచారికి గొలుసుతో సహా ఒక నిజమైన శేబు గడియారమును 162 విలువగల సామానులతో ఇనాముగా పంపబడును.

మోహన బిల్వాన్ తలనూనె

రకమునకు చేరినవాటిలో అగ్రస్థాన ములంకరించుచున్నది. సువాసనయుండు అద్వితీయమైనది. ఒకసారి వాడిన దీని మనో హరమైన సువాసన 24 గంటల వరకుండును. తలను చల్లగానుంచి, పెండ్లకలు బాగుగా పెరుగుటకు తోడ్పడును. పెండ్లకలకు రంకును గలిగించుటమాత్రమేగాక, ఇంద్రజాలమువలె అద్భుత ముగా పనిచేయును.

ఒక బుడ్డి ధర రూ. 1-0-0 మాత్రమే ఒకేసారి 6 బుడ్లను కొనువారికి ఈ దినుష తెలుపబడిన బహుమతు లివ్వబడును:-

"ఒక జత సులోచనములు, స్వీట్, టాయిలెట్ సబ్బు, ఒక బుడ్డి అత్తరు, శేబునందిముడు దీపము, ఒక తమలపాకల పెట్టె, ఒక బత్తెమలపెట్టె, అద్దము, దున్నెన, నేపీరేజరు, చేతిబత్తెములు, చీట్లు, ఫాక్ పెన్సిల్లము, కత్తి, చేతిదూబు, కత్తెర, నేటి ఉంగరం, ఒక నురిచి వైశ్య సెనలేటరు ఒక గొలుసుతో, ఇన్నీయుగాక 144 నీటి బొమ్మలు మొత్తము 16కి బహుమతులు రూ. 5 లకు మాత్రమే.

గడియారమునకు ర సం॥ రములు పూచీ యియ్యబడును.

ప్యాకింగు, రిపోర్ట్ ఇచ్చు ప్రత్యేకము

పూర్తివినియోగము ఆంగ్లభాషయందే వ్రాయవలెను.

AMERICAN COMMERCIAL CHEAP STORES, (Dept. 16)
Post Box No. 561, G. P. O. CALCUTTA.

రామమోహనఫార్మసీ అండ్ బిజినెస్

శ్రేష్ఠ ఔషధములు భస్మములు రేపాములు మార్గములు మొదలగునవిన్నియు కమిటీయజమాన్యముక్రింద నుప్రసిద్ధ ఔషధములను అమ్మకముచేయుచుండి సిద్ధముగానున్నవి. వేటలూను పాచికము.

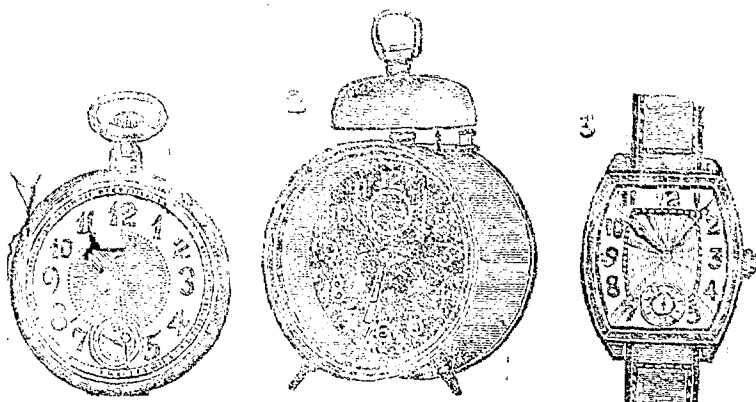
వెక్సిడెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి బి.వి. బియ్యం. కె. దశరథరామయ్య బి.వి. బియ్యం. బి. నెంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ ఎక్సెల్.

ఈ గడియారములు ధరలేకనే ఉచితముగా యివ్వబడును

త్వరపడుడు లేక ఈ అమూల్యమైన సావకాశమును పోగొట్టుకొని చింతించెదరు

ఓటో సుగంధసాగర్

ఈ ఓటో నూతన పువ్వులసారము, సువాసనమండి తయారుచేయబడినది. దీని ముఖ్య యోగ్యత వ్యక్తమే. ఒక కారము. దినములవరకు పండును. ఇందులో హాసకర మగుసాపు చేడియు చేరుచులేదు. ఒకదఫా 6 బుడ్లు అత్తరును తెప్పించునట్టివారికి సెం. 3 బంగారు గిల్లు మంత్రేతి గడియార మును, 5 బుడ్లను కొనినవారికి సెం. 1 శేబు గడియారమును, 4 బుడ్లను కొనువారికి సెం. 2 పైపీసును ఇనాముగా పంప

బడును. మొత్తి 1కి ధర రూ. 1-1-0 తక్కువ ప్యాకింగు ఖర్చు ప్రత్యేకము. వినియోగము:-

INTERNATIONAL TRADING Co., No. 57, Clive Street, Calcutta

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ నవంబరు నెల 25-వ తేది సోమవారము

1. భావ్యములు

బిళ్ళముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలిది ,, ప 45 కలవి రూ. 12 8 0 18 4 0

నెల్లూరిది ,, డిటో 42 ,, 18 8 0 14 0 0

ధిల్లి ,, డిటో 46 ,, 18 8 0 16 12 0

బాగులు రె. 164 బస్తా 1-కి ,, 110 0 0 12 0 0

సచ్చెల్లూ ,, ,, 21 0 0 28 0 0

2. భావ్యముల వస్తువులు

కంకుమ బస్తా 1-కి ర 205 ,, 16 0 0 17 0 0

సెనగలు ,, డిటో ,, 16 8 0 18 0 0

పెసలు ,, డిటో ,, 18 0 0 16 8 0

మినుములు ,, డిటో ,, 17 8 0 18 0 0

ఉలవలు ,, ర 195 ,, 9 8 0 10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 120 0 0 125 0 0

నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 19 0 0

జేరుసెనగపప్పు బా 1-కి ,, 41 0 0 48-0-0

జేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 115 మిమకనూనె 98

అముదము బా 1-కి 101 0 0 108 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి 108 0 0 110 0 0

కూరపసుపు ,, 65 0 0 67 0 0

విరవకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి 105 0 0 122 0 0

ధనిమూలు ,, బా 1-కి 28 0 0 38 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీటియంబు ముఱు 1-కి రూ. 40 50

తెల్లము బా 1-కి రూ. 28 0 0 49 0 0

అసా-చక్కెర బస్తా 1-కి ,, 25 6 0 25 8 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 28 0 0 38 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,, 81 0 0 88 0 0

చురం ,, 28 0 0 32 0 0

రవుండు ,, 25 0 0 32 0 0

6. నూలు

సెం 20 తెన్ని సేంపాయాపె రూ. 7 12 0

సెం 6 ,, కటారి ,, 4 9 0

సెం 24 ,, లాకి ,, 5 10 0

సెం 40 జాన్కారు 10 బా ,, 10 8 0

సెం 20 1/2 తెన్ని నేటి ,, 7 5 0

సెం 40 లాకి ,, 9 9 0

సెం 4 తెన్ని మనీదు ,, 4 8 0

45 నాండో ,, 5 4 0

7. లోహములు

బండి 100 ముం 1-కి రూ. 28 2 0 రూ. 55-4-0

బంగారు కుంబ 1-కి ,, 21 4 0 21 12 0

ముంబ 1-కి 13 0 0

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 250 0 0 252-0-0

రాగి బా 1-కి ,, 880-0-0 882-0-0

8. రంగులు

అరి మేలు స్వీట్లకులాండు అలిజరయికో సేంపాయాపె

పిసా 1-కిగ్లీలు 200 క రూ. 47 0 0

,, వీరంగం 1 రతి 1 10 0

,, 14 రతులు 1 10 8

,, 28 రతులు 1 9 0

,, 56 రతులు 1 8 6

,, 1 అందరు 1 8 0

రప్ప-టు పొన్దుసా-కో-లేట్ అనగా (బర్మి-రబ్బు) 8 4 0

కొంగో 8 క 1 0 0

రూ. 6 క 1 2 0

1 శేరు రూ 1-12-0
5 శేరు రూ 7-8-0

సాలామెల సంచిక.

(రిజిస్టర్డ్)
1 శేరు రూ 1

84 చెట్ల దినుసులు ఆవు నేయి కలిపిన లేహ్యము. మేహపాడలకు సవాయి, స్త్రీలకు మనుష్యాధులకు ఆహారము. దీర్ఘ ఉడుకులకు, కుక్క నష్టము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ. 120
జి. మున్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడు పేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా

మోక్షగుండరామాయణము

యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణ రామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తొహరాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు, స్త్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. రూ 2-8-0.

ప్రౌఢశపురాణసారము

వదునెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ సులభతైలిని వచనములో కథలవలె వండిత, పామర, స్త్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-4 రూ 1-0-0 నాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణ గ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రూ 4-8-0. 208 ఈదర వెంకయ్యపంతులు ప్రొవైటరు రామా అండు కో, ఏలూరు.

బెల్జియము, నరముల లంపాకము

రక్త హామి

మొదలగు వాటికి

Deschiens' Syrup

వీరపుడు ఉపయోగించుము

ఇది, ఆరోగ్యమును, ఇలము, వియ్యతనమును, 30,000 వైద్యుల అభిప్రాయము ననుసరించి, తయారుచేయబడినది. దేశీయము. కాచి జాబ్బుము, గమనించుము ఎక్కడను దొరుకును.

To be had of Chemists C. T. HARI, 145, Broadway, Madras.

1000 రూపాయలకు మించిన ఫలితము.

వీరు కఠినకృతులును, కండితులును, వివరకృతులును, చక్కతావ్రుపారంగతులును, వర్తమా సంతోషచిత్తులును, భాగ్యతోత్తులును, భాగ్యసంపన్నులును కాదలచినయెడల, స్త్రీలవ్యభిచారమును, పచ్చిపీ, చిత్తిపీ, వాస్తీపీ, కింభిపీ, మన్నుగు స్త్రీలకృతులకును, స్త్రీలకునవలయునట్లు, కాయనవదలి, మురతవదలి, ఆచారవదలి, ప్రాచుర్య క్రవదలి మన్నుగు వందలకొలది విషయములు తెలిసికొనగోరునెడల, మీ స్త్రీలకు పరిశోక్తి, భర్తృసేవ, పరివ్రతభర్తృముఖ శిష్యునగుట, స్త్రీవిద్య మొదలగునవి కావలయునని కోరునెడల మీ దిద్దుట బాల్కుమునండియే ప్రపంచరహస్యములన్నియు తెలిపి తెలివిగలవారినిగా చేయవలయునెడల శ్రీ పీఠికాపురమహారాజు

కవిహామితులకు దాసరి లక్ష్మణ కవిగారిచే 14 సంవత్సరములనుండి మహా శ్రమకోర్చి సమకూర్చబడిన

వర్ణనరత్నాకరము.

కొని తనివిదీర చదివి జన్మమును సార్థకముజేసికొనుడు.

ఇందు సన్నయభిప్రాయము కంటి కిరణింగముకంటెయువారివలకు గల కవిరాజుల ప్రబంధరాజములనుండి లి సహస్రవర్ణనాంశములయందును మఱియు నీతిశ్లోకారభక్తి వై రాగ్యాది సంపద్యములయందును గల వర్ణనరత్నములు వేలకొలది యేర్పియ్యి కవిరాజు క్రమముగా ఆశ్వాసానికి సంఖ్యతో ముద్రింపబడినవి.

ఈ గ్రంథము కల్పవృక్షమునందనియు ప్రతియింట నుండవలసినదియు దీనివిలువ యితరయని చెప్పకగర్వము కాదనియు దీనివలన ఆంధ్రలోకము కలియంతబాలననియు మైదాను ప్రాంతములలోని వందలాది గ్రామములలోని వందలాది గ్రామములందు లభియ్యుచున్నది. 1000 రూపాయలు వెలవుచేసిన ఈ గ్రంథములోనున్న ప్రబంధములన్నిటి పాఠమును గ్రహించుటకు కావున దీనిని పొందినవారెల్లయును వియ్యరూపాయలకు మించిన ఫలితము పొందగలరు దీనిని గురించి ఎంతయనిచ్రాయగలరు. ఈ గ్రంథము ప్రతిమానవునిచేయించును ప్రతిపుస్తక భాండాగారమునందును ప్రతియింటను ఉండి తీరవలయును.

- 1, 2, భాగములు 600 పుటలు ఫుల్ క్యాలికోబైండు. వెల రూ 2-0-0 మాత్రము.
- 3, 4, భాగములు 600 పుటలు ముద్రింపబడుచున్నవి. వెల రూ 2-0-0 మాత్రము.

ప్రస్తుతము 1, 2, భాగములుకొనినవారికి 3, 4, భాగములు 2 రూపాయలకే వంపబడును. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము ఇది యితరగ్రంథములవంటిదికాదనియు దీని వెల అయ్యుఖర్చులైన పరిపూర్వముగా మోడియడగనే హస్తమునకు దలచకమానదు. మఱియు దీనిని కన్నులపద్మకొని తెన్నిధివలె మన్నతగృహమున వాచకొనగలరని ధైర్యముగా పూచీకడుచున్నాము.

చిరునామా : దాసరి లక్ష్మణస్వామి,

శ్రీవర్ణన రత్నాకరకార్యస్థానము మేనేజరు, పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా.)

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

మానసోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

చల నులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గురు మధికము! కఠినములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైత్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆపులంతలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, నిక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరము, నేళ్లు, అగులు మొదలగువానియందు గలిగిడి పోష్యము పోగొట్టి నేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనోష్ణలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల జోషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. పిక్కిసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరు పేట, బెజవాడ

గజెరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు పెగరోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచునప్పుడు గలగు పొటు, మంట, చురుకును యింజక్షను లతోను పిచ్చికాకిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-5 రూ 8-0-0

మూర్చారిప్రము

(2) ఈమందు రొలుకుంటే మూర్చలైనను రొమ్మి సంవత్సరములనుండియున్న మూర్చలైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు పదిపావుమందు రూ 8-0-0.

పాడలకు-తైలము

131

(3) ఈ తైలము తైలపాడలనే గాక యితరవిధములైన పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కర్పూరి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రూ 1-0-0.

“గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంట్లు:— ఇండియన్ యిండ్స్ట్రియల్ హోము గుంటూరు.”

ఏజెంట్లు కావలెను.

132

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పాఠశాలివారికి	చెన్నపట్నమునాటి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
ఆరుమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మాడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 0 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రిక గుగంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.